من العبد محمد [illegible] كاتب [illegible] عسكري
ساكن [illegible]

[illegible] ناظر [illegible]

44 yaprak
33 satır
16 X 7,5

218
4306

ادبيات ولسانه دائر

ده تورکجه [illegible]

الا یا ایها الساقی ادر کأسا وناولها * بو مصراع یزیدک ضمن معاویه نک بحر یازجیدن
بر قطعه سنک بیت ثانی سیدر * اصل قطعه بو بیله در * انا المسموم ما عندی * بتریاق
ولا راقی * ادر کأسا وناولها * الا یا ایها الساقی * پس خواجه حافظ بو بیتک قافیه لرینه
موافق اولمغیچون ایکی مصراعنی تقدیم و تأخیر ایدوب تضمین طریقیله بو ابیاتک اولنده
ایراد ایلمش * توجیه بودر که بعض شعرا حافظه بو تعریض ایلمشلر در * نته که اهل شیرازی بو بیتده
قطعه خواجه حافظ را شبی دیدم بخواب * گفتم ای در فضل و دانش بی جواب * از چه بستی
بر خود این شعر یزید * با وجود این همه فضل و کمال * گفت واقف نیستی زین مسئله * مال کافر
هست بر مؤمن حلال * و کاتبی نیشابوری بو بیتده **قطعه** عجب در حیرتم از خواجه حافظ *
بنوعی کش خرد زان عاجز آید * چه حکمت دید در شعر یزید او * که در دیوان نخست از وی سراید *
اگر چه مال کافر بر مسلمان * حلالست و درو قیلی نشاید * ولی از شیر عیبی عظیمست * که لقمه از دهان
سگ ربایید * الا حرف استفتاح * نته که آیت کریمه ده واقع در * الا ان اولیاء الله لا خوف علیهم
ولا هم یحزنون * کشاف صاحبی تنبیه ایچون اولدی * وابن مالک تسهیلده * و دیدی مقصد
تحقیقه ... حرف ندادر * ای منادی مفرد معرفه در
... لفظا ... الساقی
... جمیع اهل ...
... اصطلاح ...
... کأسا ...
... و ناولها ...
...
... جمیع آلات و صفات ...
تأنیث معنوی مستعمل * پس محصول کلام بو اولدی که ای ساقی کاسه یی ... اولدر
... عطف خاص علی العام قبیلندندر *
... معنا ...
... و حضرت ...
بیت ... ساقی جام ... خاطر * ... اولده
ودلیلم استشهادن کمال الحریدر * و مناوله ... علی الخصوص
ساقینک ... مقصود دکلدر بلکه شاعرک ... مفهوم عبارتی بو کاشانه ایدر
... لفظیه ... تقدیر ایلدکلرندن معلوم اولمشیدی * و شاعرک قولیله بوکا
دلیلدر **بیت** ... فالعجز ... و الا ...

فی مصراع ثانیه مصر و قدر دیمک نهج مستقیمدن کلی انحرافدر زیرا الا استفتاح ایچوندر
یعنی ابتداء کلامده واقع اولمشدر تأکید افاده ایدر انجق تنبیه مخاطب ایچون ولدو
تقدیرده ایکی صیغه امره متوجه اولور مصراع ثانیه تعلقا علاقه سی یوقدر * که عشق آسان
نمود اول ولی افتاد مشکلها * که کاف عربینک کسری و هامی رسمیله اسمیه حرف مبنیده مشترکدر
اسم اولیجق ذات ذوی العقوله دلالت ایدر گلستانک بو بیتی گبی * **بیت** از دست و زبان
که بر آید * کز عهده شکرش بدر آید * حرف اولیجق ایکی شیئک بینینی ربط ایچون کلور مبتدا ایله
خبر و صفتله موصوف و علتله معلول و غایتله مغیا و بونلردن غیری بونده حرف تعلیلدر
یعنی مذکور امر صیغه لرینه علتدر * عشق عینک کسریله انواع تعلق معرفدر افراط محبتدر * آسان قولای دیمکدر * نمود * فعل ماضی لازمله متعدی بیننده مشترکدر
بونده لازم واقعدر * ولی * حرف استدراکدر * افتاد * فعل ماضی مبنی
وقع گبی ایکی معناده مستعملدر * دو شمک سقوط معناسنه ... بشمک
عبارتدر ... مستعملدر * مثلا بو بیله واقع اولدی دیرلر * مشکل چتین دیمکدر
گوچ معناسنه * ها * ذوی العقولک غیرینک ادات جمعیدر * ذوی العقولده شاذدر
محصول بیت * بو اولدیکه ای ساقی بکا باده ویر زیرا عشق جانان اولدن قولای گورندی
اما صوکره مشکللری واقع اولدی زیرا ... ابتداده انواع ملایمات
گوستر * عشق محبته استحکام ... عاشق بیچاره ده استغنا
تجلی ایدوب محبوب ...
...
بو بیتی ... تاب جعد مشکینش چه خون افتاده در دلها
بو بیتی ... نافه * ... اجمالا
معنا ... تعالی ... معناده مستعمله
...
... معناسنه ...
نافه مسک گوبکینه دیرلر * آخر نده ...
گوستل ایچوندر * زیرا های رسمی ... اول بر
همزه ... ایراد ایدرلر ...
لفظ ... معنا ...
بیان ایلمک ... اولور ...
مطلع ... جانان قبلنده ...
ایکه و ... ادانون ... وآن ...
طره * ... اکا ...
اوزره ... ایتدکده ... طرز ...
جانک ... حرف ... معلوم اولا ... یا ی

رد شمعی
رد شمعی

مکسوره زائده ورده لفظی تأکید افاده ایدر اگرچه بانگ وضعی استقبال ایچوندر گشاید
فعل مضارع مفرد غایب آچار دیمکدر لازم ومتعدی بیننده مشترکدر اما بونده متعدیدر
زتاب زای مفتوحه ازدن مخففدر تابک نیجه معناسی وار بونده بورم وبوکم معناسنه
اولمق اولی در جعد صفت مشبهه در شعره یعنی قیله صفت اولور شعر جعد دیرلر
مجعد معناسنه زنجیر شکلنده اولان صچلرده مستعملدر گاه اولور که موصوفنی حذف
ایدوب کندینی مقامینه اقامت ایدرلر بونده که کبی مشکینش مشک میم مضمومه وشین
معجمه ایله در فارسیده اما میم مکسوره وسین مهمله ایله عربیدر یا معنای نسبت افاده ایدر
عربیده که کبی اما عربیده مشدد و فارسیده ساکن اولور دائما وبعض مقامده که یادن
صکره نون ساکنه کلور بونده کی کبی تأکید افاده ایدر آنجق وحضرت مولانا جامی قافیه رساله
سنده بو نونه نون تخصیص بویرمش یای نسبیه مخصوص اوله وشینون شین ضمیر غایبدر جانانیه
راجعدر وباخود طره یه چه بونده مبالغه افاده ایدر بو بیتنده که کبی بیت شاعر چه سالهای
فراوان وعمرهای دراز * که خلق بر سر مابر زمین بخواهد رفت * خون قاندر افتاد فعل
ماضی سابقا بیان اولنان کبی سقوط معناسنه در * در حرف ظرف ویا حرف صله بونده دیوا ولیدر
دلها دلک جمعیدر اسلوب عجم اوزره ودل لفظ مشترکدر یورک ایله کوکل بیننده اما بونده
یورک معناسنه در محصول بیت * بو اولوکه بر نافه قوقوسی سببیله که بر نافه امیدیله آخر الامر
نافه که صبا اول نافه طره جانانک نون اچیسر در جانانک مشکلی الفینک چغدمندن وبومکندر
وطره نک مشکلی چغد بنک بوروشندن وبو کیفیتندن نه یوه کلره قانلر دوشدی قانلر دوشمکه سبب
زیاده انتظاردر زیرا صبا زلف جعدک تابلرینی آچنجه زیاده اکلنیر بو زیاده اکلنمه سی زیاده
اضطرابه باعث اولور که بو طره خون دوشمکدر ضرور بر جاعقل کلام آهو ایکی قسمدر بر ینه آهوی
سپید ودیگری آهوی مشکین دیرلر نته که اصمعی ایکیسینی بیله بر بیتده جمع ایتمشدر بیت شاعر چشمت
آهو بسته برآهوی مشکین غلط * چشم خوبان دگر وغمزه آهوی سپیدر * پس آهوی مشکین
خطا وختن وتبت ودچیننده اولور فاول ملکلرک ده ینیسنی ادملری ستوری سوری بیلدرلر که
نام اتیله سیپانه در ونایم مشک ایله ده نیرلر رنگه ممالک آهولری یعنی آهوی سفید بیله ده برکره
بوینوزلرین دوغرودلکی کبی آهوی مشکین دخی بیله ده برکره نافه لرین دوشورر حتی زمانه
کلدکه جوقلو پیدا ایدوب قانلری آلتنه بعضلر ایمش ضایع اولمیه دیو پس مشکک حصولنه
سبب اولنبی بزارر که اول آهو به یا حیوان جنسی ویا انسان اورکوب حرارت کسب ایدوب
دیلری بو بیله او بنافه ده حرارت کسب ایدرلر وبو حرارت سببیله نافه سینه بر قاج قطره
قان دوشر پس بو قانلر نافه ده بطوبت اولور که وقتی کلدکده ده شر عقیبل بغداد اوی بخنده
آهوی مشکلک بعضی مواقعه ذکر ایتمش ومشک یا قلرینک اینچکلری اینجه حلکدر وتفنکی
اراسی کلشده سیاه رنکله اولور آخرده خنزیر کبی ایکی دیشی وار غره جیقوب طورور مشرقده
تبت ولایتنده جوق اولور نجاتکه آهوده کویک بلورسه تجار کبی اولور نافه کالبیبی بوتجه
بیله ده برکره اغاج یمز دوبردوکی کبی تو آهو دخی بیله ده بر نافه وبرر وبعضیلر دیدیلر که نافه
آهودن جیقار تاو جقدن بلوط جیقار کبی تم کلام العقیل اما اصل مشهور اولان بودر که

بودر که نافه کیک مترشنده ده باذن الله تعالی حمه کبی بیوره داخی ایچنه قان اینه وباب باب
بویله بو زمانده کلیجان قوبه بوده وشه که افی ما بوس اللغه بوده معلوم اولا که آهودن منفصل
اولده قده قوقی وبو مزایمش بعده بعض معالجانله تربیه ایدرلر که معهوده قوقی ویرر
بعضیلر دیدیلر که مسک مرا اوت اوتمقدن حاصل اولماز بلکه لاله وسنبل اوتمقدن
اولور نته که اصمعی دیمش بیت شاعر در دور لاله مستی آهوی چشم او * مشکین غزالرا
بقدح نوشی اورد بیت شاعر چشمت آهو بیست مشکین روی کلمونه ازتب * لاله
زاری ساختی بهر غزال خویشتن سلمان بیت شاعر دراج وبوم او همه شاهین کند
نگار * وآهوی دشت او همه سنبل کند چرا * پس طره یه نافه یه وصبایه مشک فروشه که
نافه کشا در تشبیه ایمش وبورلکره قان دوشمه سبب توقع وانتظار در بیت
بمی سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید * که سالک بیخبر نبود زراه ورسم منزلها
بمی بایله معناسنه در * رنگین ده یا النسبت ونون تاکید ایچوندر * کن فعل امر مفرد مخاطب
کنیدندن ایله دیمکدر معلوم اولا که مصادرک آخری نون اولور ونونک ماقبلی یا تا اولور
ویا دال دانستن کبی وخواندن کبی وداک ماقبلی ها اولورسه آموزیدن کبی جمیع مشتقات
اندن کلور اما اول ایکی صورتده مصادردن ماضی ایله اسم مفعول کلور آنجق بو اسلوبه
ضبط ایدنجه جمیع مشتقات عجم قیاس اولور تا ایچ برنسنه سماعی اولماز گرت کر حرف شرطدر
اگردن مخففدر تا ضمیر خطابدر ضمیر منصوب متصل معناسینه اگر سکا دیمکدر مغان مغک
جمعیدر کشیشه واوده طیان کافره ومطلقا کافره دیرلر نته که شاهدی دیمش بیت
مغ کاور شعله فروغ ومنزل لاغ * پس پیر مغاندن مراد بونلرک اولوسیدر گوید گوییدن
مشتق فعل مضارع مفرد غایب بونده دیه دیمکدر معلوم اولا که مضارع وامر غایب
صیغه لری فارسیده مشترکدر بونده مضارعدر جمله شرطیه واقع اولمشدر جوابی تقدم
ایتمشدر وبو ولده جائزدر که مطلقا که حرف تعلیل سالک بوجیه دیرلر بونده پیر مغاندن
کنایه در یعنی میخانه جی رسم عادت * منزلها منزللردن مراد میخانه لردر محصول بیت
اگر سکا پیر میخانه یعنی باده فروش سجاده واسبابکی می ایله آلوده ایله دیرسه سوزین قبول ایله
زیرا اول باده نوشلر طریقتنک سالک مرتاضیدر ومیخانه لرک رسوم وعاداتندن بیخبر دکلدر
زیرا هر کون نیجه عارف وکامللر قونوب کوچورمده دروندلر طریقتینی خوب ضبط ایتمشدر
وهرکسک طبیعتنی ومشربینی علا الکلمشدر وهرکه نه لازمدر کوزل بیلمشدر پس اکا بالضروره
اتباع لازمدر که صکره ندامت خمارین چکمیه زیرا امرنده حکمت عظیمه واردر واول حکمت
انک وامثالینک معلومیدر آنجق بیت مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم
جرس فریاد میدارد که بربندید محملها * مرا ده میم ضمیر متکلم وحده در نیجه معنایه کلور انشا
الله تعالی هر برینی محلنده بیان ایده مفعولیت معناسینی افاده ایدر عربیده ایای کبی
منزل قوناقدر قیاس منازل دیمک ایدی بیت سابقده که کبی اما ضرورت وزن ایچون مفرد
ایراد ایلدی زیرا جانانه وصول منزله بیتره منحصر دکلدر بلکه نیجه منزل اولمق کرکدر که عاشق
جانانه وصولده کلی محنت وتعب چکه تا که وصلتک قدرینی بیله ودائما خدمتنه محکم

تشبث ایله جانان قیاس بودر که جانک جمعی اوله مبالغه طریقیله کویا که جمیع عشاقک
جانیدر نته که شاعر بیورر مصراع همان بن خسته نک جانی دکلسون جان عالمین یاخود مضاف
محذوف اوله اصلنده جان جانان اوله صکره غلبه استعمال ایله مضافی حذف ایدوب مضاف
الیهی محلینه اقامت ایلمش اوله لر چه امن عیش چه کلمه استفهام نه دیمکدر امن مصدردر
امین ایمن ودن یعنی علم یابندن عیش عینک فتحیله دیرلک دیمکدر حیات معناسینه امن
مضافدر عیشه امنله دیرلک دیمکدر بعضیلر امنه عیشی عطف ایدرلر لیکن سلیقه عجمیه موافق
دکل اکرچه رومیلرک بعضیسی قبول ایلمشدر چون بونده تعلیل معناسینه در چونکه دیمکدر
هر دم بر لفظی کل افرادی معناسنده مستعملدر دم بونده وقت معناسینه در سپیده دم
وصبحدم کبی اما نفس ایهامیندن خالی دکلدر جرس چاکدر یعنی دوه لرک و قاترلرک
بوینینه آصدقلری فریاد مدد مدد دیو چاغرمغه دیرلر فغان لفظیله عطف تفسیری
واقع اولور فریادرس دیرلر مدده ایریشن کمسنه یه بلیه لرده و مصیبتلرده مستعملدر
بیت شاعر هر که فریادرس روز مصیبت خواهد کو در ایام سلامت بجوانمردی کوش
اما بونده بانک و آواز معناسینه تضمین اولنمشدر و بو قرینه در جرسی انسانه استعاره ایلدوکی
بوده معلوم اولا که اول زمانده سفرلرده کوچلک وقتنده جرس اوندورر لرمش تا که متنبه
اولسون دیو اما عثمانیان بوری چالارلر میدارد فارسیده می لفظی معنای حالیت
و یای مفرده استقبالیت افاده ایدر وکاه اولور که هر بری بربرینک معناسنده مستعملدر
وکاه اولور که هر بری مقام استمرارده واقع اولور وکاه اولور که مینک اولینه بر یا زیاده ایدرلر
تاکید ایچون یامی رود و یامی رسد کبی وار د فعل مضارعدر وارمدن اما بونده مقصود
استمراردر که فریادی باغدر هر بندیدر بر و در کلمه لری که افعال اوائلنده واقع اولور اکثر
تاکید افاده ایدر وکاه اولور که هر بری بر معنا افاده ایدر ان شاء الله تعالی محلنده بیان اولنه
بندید فعل امر جمع مخاطبدر بندیدندن باغلک دیمکدر فعل ماضینک مفرد غائب صیغه سیله
مشترکدر محملها محملک جمعیدر یوکلر دیمکدر محصول بیت بکا جانان قونافلرنده امنله دیرلک
نه ممکندر یعنی میسر دکل استفهام انکاریدر چونکه هر دم قت و هر نفس جرس فریاد ایدر یعنی
یوکلریکز باغلک وجاناره تیز جلک واصل اولمغه فرصت غنیمتدر بیت شب تاریک و بیم موج و کردابی چنین هائل
کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها شب کیجه تاریک وتار قرانلق معناسینه در واضافت
بیانیه در بیم قورقو موج ذکر تلازی و اضافت لامیه در کرداب جولک معناسینه در عجب
دور دور دیرلر یعنی صو چکز نوب دوندوکی یرکه غرق اولمق خوفی وار یاد حدث و یا تنکیر
ایچوندر خوف مصدردر طوتانلر معنایسی بیلمشلر چنین مرکبدر چون ایله ایندن چون بونده
ادات تشبیه واین اسم اشارتدر قریب ایچون ترکیب سببیله جیمنک رزی و اینک همزه سی
حذف اولنمشدر هائل ناهوله ندر قورقو معناسینه کجا قنده داننده فعل مضارع دانستندن
مشتق جمع غائبدر امر غائب صیغه سیله مشترکدر بیلورلر دیمکدر حال ما حالمز و شان معنا
سینه در ما بیز دیمکدر ثخن معناسینه سبکباران سبکبارک جمعیدر الف ونونله جمع اولنمشدر
ذوی العقول صفت اوزره و غیبچون تقدیر کلام در آدان سبکباران دیمکدر سبکک یعنی یعنی

از سروری و شمعی

از سروری و شمعی

یعنی خفیف و بار بونده یوکدر لیس معنایینی یوکلیلر دیمکدر ساحلها ساحلک جمعیدر
اسلوب عجم اوزره دکز کناری شاطی البحر معناسینه محصول بیت شب هجران
ظلمتی و رقیب قورقوسی و موج فراق کردابنده قالمق خوفی لیس بزکه بویله اولاورقنده
بیلورلر بیزم حالمزی ساحل وصالده اولوب بیم اغیار و خوف انفصالده اولمینلر
بیت همه کارم ز خود کامی ببدنامی کشید آخر نهان کی ماند آن رازی کز و سازند محفلها
همه احاطه افرادی معناسینه در کل جمعی کبی کار بونده ایشدر فعل معناسینه ز خود کامی
خودکندی معناسینه و کام بونده مراد معناسینه در خود کام وصف ترکیبی اقسامندندر
کندی مرادلی دیمکدر یاحرف مصدر ببدنامی باحرف صله کشیده متعلقدر بد براغاز نام
اسم یاحرف مصدر بدنام اصطلاحده رسوای معناسینه در بدنامی رسوالق کشید
بونده انقلاب و تحول معناسینه فعل لازمدر متعدی دکلدر بعضیلر ظن ایلدوکی کبی چکلدی
دیمکدر شراب سرکه و سوت چکلدی کبی نته که حضرت ملا جامینک بو بیتنده ظاهردر
بیت ملا جامی چاکن درون پاک ضمیری عاقبت زین شیوه کار قطره بد ر دانکی کشید
اصفی بیت چند اصفی بکوی پری پیکران روی کار تو رفته رفته بدلوانکی کشید حالالی بیت
هلالی وه که سودای تو آخر بشیدایی کشید قصه عشق نهان عاقبت رسوایی کشید آخر
کلمه تاکیددر سابقا بیان اولنان کبی نهان اصلنده پنهان ایدی یاپی حذف ایدوب
تخفیفا نونه کسره حرکت ویردیلر کیزلی دیمکدر خفی معناسینه کی فارسیده قچان دیمکدر
ماند فعل مضارع مفرد غائبدر قالور دیمکدر ماندندن مشتق لازمله متعدی بینده
مشترکدر قالمق و قومامق معناسینه کلور بر ماندندن داخی وار در بکزه مک یعنی مشابهت
معناسینه که مانستن مصدریدر بو معنایه کلور اما مانحن فیه مصدرک برلیسی دخی ماندن
کلور اشتراک اوزره یعنی لازمله متعدی بینده لیس کلستانده بیت عمر برفست و آفتاب
تموز اندکی ماند و خواجه غره هنوز ماند متعدیدر لازم دکلدر جمیعا شراح ظن ایلدوکی کبی
یعنی آفتاب تموز برف عمردن آز قودی لیس مانحن فیهده قالور دیمکدر لازم معناسینه
آن اسم اشارتدر بعیده راز کیزلی ایش یا حرف وحدت و یا تنکیر ایچوندر کز و اوچ کلمه دن
مرکبدر که دن و ازدن و اودن همزه لر حذف اولنمشدر او ضمیر مرفوع منفصلدر ما هو
معناسینه رازه راجعدر سازند فعل مضارع جمع غائبدر ساختندن ایلرلر دیمکدر
بر معناسی دخی وار در ان شاء الله تعالی محلنده بیان ایده رز محفلها محفلک جمعیدر
اسلوب عجم اوزره مجمع معناسینه در محصول بیت جمیع افعال و احوالم کندی مرادم و
مقصودم مقتضاسنجه اولدوغندن یعنی کندی مرادم حصولیله مقید اولوب جانانم رضاسنی
تحصیل ایلمدوکمدن نتیجه مبالغه یعنی رسوایلغه منجر و منقلب و متحول اولدی حاصل کلام مقتضای
عشق و محبت جانان کوکلینی اله کتورمکدر مال ایله و جان ایله و مقبول خدمتله و کمال ادب
و ارکان ایله بلکه ارقاب و اباعد متعلقاتینک بلکه درکاه دولت فروسنده سعادت
مقیمی بستر و بالین ایدینن کلبی نک رعایتنی التزام ایلمک لازم و واجبدر نته که دیمشلر
الحیثیتی اغرلیبان ابتنه کمک آتار لیس مصراع ثانیسی بو تقریره ارسال مثل عیوب بیوردن تحقیقی

نخ

از شراح جمیعا

قالور بر رازکه اندن مجمعلر بیدا ایده لر یعنی بر سر که مجامع ومحافلده سویلنه قچان
گیزلی قالور البته گیزلی قالماز زیرا الکل سر جاوز الاثنین شاع تنه که شاعر دیمشدر
بیت بعد ازین راز رهلالی نتوان ساخت نهان • که بهر خلوت از و انجمنی ساخته اند
رازدن محافل ومجامع بیدا ایلمکدن مقصود جابجا آنی سویلشمکدر • بیت

حضوری گر همی خواهی از و غائب مشو حافظ • متی ما تلق من تهوی دع الدنیا واهملها
حضور نقیض غیبتدر • و سوء مقابلنده ده مستعملدر • اما بونده مراد استراحتدر یا وحدت
وتنکیر ایچوندر • خواهی فعل مضارع مفرد مخاطبدر خواهیدندن مشتق اگر حضور دیمکدر
دیمکدر • از و • او ضمیری مصراع ثانینک مضمونه یعنی محبوب سینه مصروفدر • اضمار قبل الذکر
طریقیله ذات باری تعالی یه ارجاعی افحش خطادر • غائب مقابل حاضردر • اما بونده غافل
مراددر نته که بعض نسخه ده واقع اولمشدر • مشو فعل نهی مفرد مخاطبدر اولمه دیمکدر
حافظ • منادادر حرف نداسی حذف اولمشدر • اصلنده ای حافظ دیمکدر • متی • اسماء
متعوصه دن ایکی فعل مضارعی جزم ایدر مشترکدر شرطله استفهام بیننده • بونده شرطیه ایچوندر
ما زائده تأکید ایچون • تلق • فعل مضارعدر لقی یلقی یعنی علم بابندن لام الفعلی جزمله دوشمشدر
بولوشاسین دیمکدر • تقدیر کلام متی اردت ان تلقی دیمکدر • تا که معنی مستقیم اوله • نته که
اذا قمتم الی الصلوة ده بو ییله در • من اسم موصولدر • الذی معناسینه اکثر ذوی العقولده
مستعملدر • مفعول بهیدر • تلقانک ازوده اولان ضمیر غائب من لفظنه راجعدر • اضمار
قبل الذکر طریقیله دیمین هم تناقص سویلدی وهم خطا ایلدی تهوی • علم بابندن فعل
مضارع مخاطبدر • هویت السحان کبی سورسین دیمکدر • اسم موصولک صله سیدر • اصلنده
تهواه ایدی موصوله راجع اولان ضمیر منصوب حذف اولمشدر • دع الدنیا • ودع دن مشتق
فعل امر مخاطبدر ترک ایله دیمکدر • مصدری وماضیسی مستعمل دکلدر • اما اسم فاعلی واسم مفعولی
ندرتله مستعملدر • الدنیا جهان دیمکدر • واهملها • اهمل امر مخاطب اهمل یهمل دن یعنی افعال
بابندن ترک ایله دیمکدر دع کبی ها ضمیر منصوب متصل راجعدر دنیایه اخرنده الف تانیث
اولدوغندن اکا تانیث ضمیری راجع اولدی • محصول بیت • اگر حضور ایسترسک ای حافظ
اندن غافل اولمه یعنی سودکک واصل اولمق ایسترسک دنیایی ترک ایله یعنی یولینه بذل
ایله وخدمتینه صرف ایله ذکر محل واراده حال قبیلندن اموال واسباب دنیویه مراددر
بیت سابقده ذکر اولان کبی زیرا اسباب وصلتک اقواسی مالدر اندن صکره بذل نفسدر
یعنی شایسته خدمت اندن صکره جانان مراد ایه بیوررسه علم ومعرفتدر • وله ایضا

ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما • آب روی خوبی از چاه زنخدان شما • ای حرف
ندامنادااسی محذوفدر ای جانان دیمکدر • مابعدی مقصود بالندادر • فروغ اسمدر ضیا
معناسینه ماه ای لفظ مشترکدر بونده جرم قمر مراددر • حسن گوزللک • روی یوز • رخشان
صفت مشبهه در رخشیدندن یلدراعن معناسینه • شما • سیز انتم معناسینه در ضمیر مرفوع
منفصلدر • آب روی یوز صویی در عرض معناسینه خوب گوزل • با حرف مصدر • چاه قویه
بونده چوقور مراددر • زنخدان وزنج الکک معناسینه در • محصول بیت • ای جانان گوزللک

گوزللک آیننک ضیاسی سیزک بیلدراغان یوزوگزدندر یعنی فلکک ایه کونشدن
نور آلدیغی کبی گوزللک آیه سیزدن نور وضیا آلور دیمکدر • چاهک حسنه اضافتی استعاره
طریقیله در • ای جانان گوزللک یوزی صویه سیزک الککز قویوسندندر • یعنی چوقورندن
حاصلدر جمیعا حسن ولطافت سیزک زنخدانکزده محصوردر • هر گوزل حسنی اندن آلور •
ای کنشدن آلدیغی کبی ایکی مصراع تکرار خبر قبیلندندر • بیت

کی دهد دست این غرض یارب که همدستان شوند • خاطر مجموع ما زلف پریشان شما
کی بونده قچان دیمکدر • دهد • فعل مضارع مفرد غائب وهاییدندن ویرر دیمکدر
دست الی غرض بونده مراد معناسینه در • یارب بونک کبی یرده عجبا معناسینه در
همدستان • هم ادات مقارنتدر • همخانه وهمحجره کبی خانه وش وحجره دش دیمکدر
دستان داستاندن مخفف حکایت معناسینه حکایتدش دیمکدر • بر معناسی وحی
وار در انشاء الله تعالی یری کلدکده بیان اولنه • شوند • فعل مضارع جمع غائبدر
شویدندن اولالر دیمکدر • خاطر اصلنده گوکله کلنه رصکره گوکله اطلاق ایدیلر ذکر
ال واراده محل طریقیله • زلف • قولاق اوکندن اینن صچلر در • پریشان • داغنق دیمکدر
محصول بیت عجبا بو مراد قچان ال ویرر که مصاحب اوله بیزم خاطر مجموعمز وسنک
پریشان زلفک استفهام انکاری طریقیله یعنی ایمینک مصاحبتی ومقارنتی میسر
دکلدر • زیرا بیزم خاطرمزک جمعیتی نه باعث زلفده قرار ایممکله اولور بوالیسه محالدر
زیرا زلفده قرار مجعدر وتا بدار اولمغله اولور لیکن بو غرض ال ویرمز • بیت

عزم دیدار تو دارد جان بر لب آمده • باز گردد یا بر آید چیست فرمان شما
عزم قصد ونیت معناسینه در • دیدار یوز گوسترمه معناسنده مستعملدر • وضعنه
اصلنده ارنده دیدار ایدی گوره کتوریجی صکره یوزده وگورمده استعمال ایدیلر
تو واو رسمیله سن دیمکدر انت معناسینه کاه اولور که واو ینی ضرورت وزنیچون
تلفظ ایدرلر • جان • روح حیوانی یه دیرلر وروح انسانی یه روان • بر لب آمده
بر بونده ادات استعلادر علی معناسینه لب بونده دوداق معناسینه در • آمده
کلمش معناسینه ماضیدن برقسمدر ترکیده اسم مفعول دکلدر • بعضیلر ظن ایدیکه
کبی جان لفظی بر لب عبارتینه مضافدر بو بیتده که کبی • بیت شاعر • بکیه وروزی صبر
کن ای جان بر لب آمده • زانکه خواهم در حضور دوست بسپارم ترا • شد طبیب
من بیمار و مسیحا نفسی • که مرا جان بلب آمده وامیک دو • اصفی بیت شاعر
آمدی تا زلیب جان بلب آمده را • عذر خواهی کنم امروز که مهمان دارم • لیس جان
بر لب آمده جمله حالیه در دیمین خطا ایلدی • باز بونده گیرو دیمکدر • گردد فعل
مضارع مفرد غائب در گردیدندن دوننکدر • عودت معناسینه مقام استفهامده
واقع اولمشدر دونسونمی معناسینه • یا حرف عطفدر عربده او کبی • بر آید • بجنب اللغه
یوقاری گلور • یا یوقاری کله اما بونده چیقماقدن تعبیردر • خروج معناسینه چیقسونمی
دیمکدر • استفهام طریقیله فرمان بویرق • رام معناسینه • محصول بیت • لبه کلمش جان

رد شمعی

رد سروری

سروری

سنی کورمک قصدین طوتارلر بیر و دونسونمی یوقسه چیقسونمی امرکز دیر یعنی جان عزیزک
سزکا تسلیم ایدیم یمی یوقسه کنه برینه وارسونمی بویوروغکز ندر دیمکدر ** بیت
دور دار از خاک و خون دامن چو بر ما بگذری ** کاندرین ره کشته بسیارند قربان شما
دور دار ا قدر تبعید معناسینه دار فعل امر مخاطبدر داریدندن طوت دیمکدر ** خاک طپراق
دامن و دامان اتکدر ذیل معناسینه استعمال اولنور و غیریده مستعملدر چو حرف تعلیل چوندن
مخفف بر ما بیزم اوستمزه علینا معناسینه در بگذری یا حرف تاکید گذری فعل مضارع
مفرد مخاطبدر گذریدندن گچرسین دیمکدر ** کاندرین اوچ کلمه دن مرکبدر برنجیسی که درکه
حرف تعلیلدر و بریده انک ذکری ادات ظرفدر که در بوندن مخففدر و برنجیسی این که
اسم اشارتدر قرینه بس ترکیبده دن هار رسمی و اندر ایله ابتدا ایدن همزه حذف اولنمشدر
ره راهدن مخففدر یول دیمکدر سبیل معناسینه یعنی معلوم اولاکه واودن و یادن و الفدن
صکره که های اصلیه واقع اوله بو قدری حذف ایتمک جایزدر مثلا طاغه کوه و که وکویه
دیه و ده و آیه ماه و مه دیرلر وقس علی هذا کشته کافک فتحیله اولمش دیمکدر ماضیدن
بر قسمدر کشتندن کشتن و کردیدن مصدرلر و صیرورت معناسینه بو جهتدندر که انتقال
معنالرنده مستعملدر مثلا گیدرکن دونمک و یا مولولر کبی دونمک بسیار چوق دیمکدر
کثیر معناسنه بسیارند لفظنده که نوناله دال است لفظنک ادات جمعیدر بونده معنا
جهتندن کشته یه مقیددر ضرورت وزنیچون تاخیر اولنمشدر قربان لغتده قبول اولنشدر
انکله الله تعالی حضرتلرینه یقین اولاسین آکا بونده الله تعالی ایچون کسیلن قیون وغیره بیچ
مراددر ** محصول بیت بیزم اوستمزدن کچدکده یعنی یانمزده اوغرادقده اتککی قاندن وطو
پراقدن ایراق طوت یعنی اتککی چکه رک آکا هر انه کچ زیرا بو یولده سیزه بیقلوب یاتورلر
چوق کیمسه لر سیزک قربانکز اولوب یاتورلر یعنی عشاق بو یکده قیرلوب یاتور مقصود
جانانه شفقت ایدوب انلرن مرحمت ایلمیه ** بیت ** دل خرابی میکند دلدار را آگه کنید
زینهار ای دوستان جان من و جان شما ** خراب بیقیق عمارتک ضدیدر یا حرف مصدر
میکند می حرف حالدر کند فعل مضارع مفرد غایب ایلر دیمکدر ** کنیدندن قیلق ایلر دیمکدر
دلدار وصف ترکیبیدر داریدن کوکل طوتیجی دیمکدر معنای لازمیسی کوکل الیجیدر تعینی
قبض ایدیجی اصلنده دارنده دل ایدی کبی ادات فاعلیکه نون و دال و ها رسمیدر حذف
ایدوب تمام ترکیبدن معنای خاص علمیه یه نقل ایلمکیچون مضاف الیهی تقدیم ایدوب دلدار
دیدیلر جمیعا مشتقاتدن اولان وصف ترکیبلرده بو قاعده جاریدر جالدار و وزندار
و سردار بو قبیلدندر حاصلی دلدار بونک کبی مقاملرده جانادن عبارتدر را ادات
مفعولدر ** آگه آگاهدن مخففدر قاعده سابقه اوزره آگاه هم آگاه هیئیدن جمیعسی لازمه
متعدی یعنده مشترکدر دویمق و دویورمق معناسینه کنید فعل جمع امر مخاطب ایلک
دیمکدر آگه ایلک معناسینه یعنی دلداره دویورک ** زینهار ای دوستان ** زینهار یانک
یانک ثبوتیله بونده تاکید ایچوندر البته معناسنه گاه اولور که یاسینی حذف ایدوب زنهار
دیرلر ای همزه نک کسری و یانک سکونیله فارسیده حرف ندادر دوستان الف نونله

نونله جمع اولنمشدر ذوی العقولدن اولدیغیچون ** جان من و جان شما ** فارسیده بو واو
عربیده کل رجل وضیعته واوی کبی مقارنت معناسینی ویرر نته که شاعر دیر ** بیت شاعر
ای رند چه نوش تو و مستی خمار ** ما و نشاط مستی عشق و می الست ** بعضیلر دیدیلر که
واو سکنده ضرورت وزنیچون کلمشدر تقدیر کلام جان من جان شماست یعنی بنم جانم
سیزک جانکزدر حاصلی کندی جانکزه نه لایق ایسه آنی ایلک ** محصول بیت ** کوکل خراب ایلیور
یعنی افشا اسرار ایده یور دلداری آگاه ایلک البته ای دوستلر زیرا بنم جانم سیزک جانکزدر
یا خود بنم جانم سیزک جانکزله در یعنی که بنم جانمه اولورسه سیزک جانکزه اول اولور حاصل
کلام بیقرار اولوب آه آتشیله جهانی یاقوب بیقایورو سیزده دلدارده جهانه داخلسیز
پس دلداری آگاه ایلک که کوکله مرحمت ایلسون خلاص بوله سیز زنهار لفظی ایکی وجهیله
تاکیده فایده ویرر خراب میکند ده و آگاه کنید ده نامقبل تدبر ** بیت ** کس بدور نرگست طرفی نبست از عافیت
به که نفروشند مستوری بمستان شما ** کس کیمسه ** بدور نرگست ** با حرف ظرف دور دوران
عربیده دونمکدر و احیانا زمان معناسنده استعمال ایدر و اضافت لامیه در نرگس دیده
زرین قدح دیدکلری چچکدر کوزی شعرا آکا تشبیه ایدرلر تشبیه کنایه طریقیله عرب تعریب ایدوب
نرجس دیر زیرا انلر تعریبده کاف عجمیبی جیمه ابدال ایدرلر بنکه بنج دیدکلری کبی پس مشهور
معهود صاری چچکه نرگس دیمین خطا ایلمش ** بیت شاعر ** نرگس اوزره برک زر دو ژاله لرکم
واردر ** ارجوانیه ویزلمش درهم و دینار در ** رو مدح زرین قدح دیدکلرینه نجم نرگس دیدوکیه
کاتبینک نرگس دیغلی قصیده سنده بو بیتده شاهده در ** کاتبی ** بسته دستار و سر طاقیه انارنجی
در شکسته است ظریفانه و رعنا نرگس ** واین رباعی بسحاق ** رباعی ** نرگس که چمن از رخ او گشت منور
گوینده که دارد طبقی سیم پر از زر ** در دیده بسحاق نه زر دارد و نه سیم ** ششتاق تنگ دارد و یک
طاس مزعفر ** تمام تنک و سیو یوقفه انگلینه دیرلر و هلالینک بو بیتی ** بیت ** هلالی ** با جام و قدح
عزم چمن کرد چو نرگس ** هر کس که درین دور بکف سیم و زری داشت ** تا ضمیر مخاطب طرف
رانک سکونیله عربیده گوز یعنی چشم معناسینه در یا وحدت و یا تنکیر ایچوندر ** عافیت
بونده پرهیزکارلق معناسینه در به نیک دیمکدر ** نفروشند فعل نفی مستقبل جمع غائب صاتمیه لر
دیمکدر ** مصدری فروشیدن کلور ** نون مفرده فارسیده حرف نفیدر مستوری یا حرف مصدر
مستوریدن کلور پرهیزکارلق مراد در تفنن فی العبارة ایدی ** بمستان ** با حرف صله مستان
الف و نون ایله جمع ایدی ذوی العقوله مرتبه سینه الحاق ایلمکله زیرا مراد چشمدر و چشمی الف
و نونله جمع ایده کلمشدر ** بیت شاعر ** دل شیشه و چشمان تو هر گوشه برندش ** مستند مبادا که
بنا که شکنندش ** محصول بیت ** کیمسه سنک چشمک زماننده پرهیزکارلقدن فائده بولمدی
یعنی مستفید اولمدی زیرا هر کیمسه که سنی کوردی مست عشقک اولدی حاصلی تمام عالمی اسیرک
و دیوانک ایلدک دیمکدر پس یکدر که پرهیزکارلق و مستورلق متاعنه سیزک مستانه چشمکزه
ذکر جزو و اراده کل قبیلندندر یعنی مراد کندیدر چشمه نسبت مستورلق خوب واقع اولمش ** بیت
بخت خواب آلود ما بیدار خواهد شد مگر ** زانکه زد بر دیده آبی روی رخشان شما ** بخت طالع
موئده رعیبسی جد در خواب اویقو و دوش معناسینه در خوابیدندن آلود اسمدر آلودندن

رد باقی

در شکسته شکسته
بونک کبی یرلرده
قیوریلمش معناسنه‌در
منه

بولاشق معناسینه خواب آلود اویقو بولاشغی دیمکدر بیدار اویانق خواهد شد خواهد
دیلر معناسینه در شد فعل ماضی مفرد غائب بونده مصدر معناسینه در زیرا ماضی
مضارعه مقارن اولسه مصدر معناسی مراد اولور خواهد شدن معناسینه مگر بونده
کانه معناسینه در زانکه اصلنده ازان که در آن اسم اشارت وکه حرف تعلیل زد
فعل ماضی مفرد غائب اوردی دیمکدر زدیدن مردیده هر بونده یای صله معناسینه در
دیده بونده گوز دیمکدر آبی یای حرف وحدت ویای تنکیر بونده آبه رویه مضاف ایلین خطا
ایلدی محصول بیت کانه بیزم خواب آلود وخوابناک طالعمز اویانیر در زیرا سنک روی
رخشانک بختمک گوزینه صو سپدی یعنی سنک روی رخشانکی گورمک طالعمزک بیدارلغنه
باعثدر زیرا مشهوردر که هر کیمه نک طالعی خوابده اولسه کندی المده اولور اما طالعی
بیدار اولسه کندی راحتده اولور پس بخت خواب آلود بخت به معناسینه در دیمک بیدر
بیت با صبا همراه بفرست از رخت گلدسته * بو که بویی بشنویم از خاک بستان شما * با صبا
با مع معناسینه در صبا سابقا بیان اولمشدر همراه ها هم ادات مقارنت همراه یولداش
دیمکدر بفرست فعل امر مفرد مخاطبدر فرستیدندن از رخت از بونده من تبعیضیه معناسینه
رخ یکاق در بونده یوز مراد در وگر جزء وارادۀ کل معناسینه گلدسته ها همزه حرف توسل
ویای حرف وحدت نته که سابقا تحقیق اولمشدی بر طوتام گل دیمکدر بو که بو بونده بود
لفظندن مقصوردر بو که اولا که دیمکدر بو بو که عبارتده لازمدر آنسز مستعمل دگلدر دیمکده
نظروار محصول بیت ای جانان رخک گلشنندن صبا ایله بر دسته گل ارسال ایله اولا که
ایاغک بصدیغی بوستانک ترابندن بر قوقنجق طویه‌یق یعنی ایاغک باصدیغی بستانک ترابه
باهمان گله قوقوسین ویر پس رخسارک گلدن اشتمام ماهمان خاکپایک اشتمامدر تفصیله
بو بیتی غیرینک ترزیق تقدیراتیله تقریر ایدوب بیان ایلدیلر و زیاده بسند ایلدیلر حتی بوکیم
صبعنده ذره مقداری استقامتی اولان کیمسه بو مقوله هذیانه ترز اباقل قبیلندن عد ایدر
بیت عمرتان باد و مراد ای ساقیان بزم جم * گرچه جام ما نشد پرمی بدوران شما * عمرتان
لفظنده کاف خطاب ایچوندر والف ونون ضمیری جمع ایچوندر زیرا فارسیده ضمائر الف و
نونله جمع اولور مثلا دلتان ودلشان ودلمان دیرلر وبو ضمائرک ماقبلی مفتوح اوقونور
گاه اولور که ضرورت وزن ایچون ساکن اوقونور بیت شاعر عشق بجز از دلشان سر بر زد * آتش
شوق بجان شان در زد * باد فعل امر غائب صیغه سیدر بودندن مشتق اولسون دیمکدر مراقی
دعاده استعمالی اکثردر بونده که کبی بزم مجلس جم حضرت سلیمان پیغمبردر زیرا خواجه
حافظ بیورر حافظ خاتم جم را بشارت ده بحسن خاتمت * که اسم اعظم کرد از دکوتاه
دست اهرمن * جام ایاقلی قدح پرمی شراب ایله طولو بدوران باحرف ظرف دوران ایک
سکونیله فارسیده زمان معناسنده مستعملدر بونده بزده نسبت خوش واقع اولمش محصول بیت
عمرکز اوزون ومرادکز حاصل اولسون ای پادشاه مجلسینک اگرچه بیزم قدحمز سیزک
زمانکزده پر می اولمدی مرادی پادشاه یزده تعریضدر زیرا خواجه انی مدح ایلمشیدی
ومدحینه مقابل صله وجائزه ویرمش ایمش نته که بر قطعه ده بیورر بیت حافظ شاه

رو نسروی

رو نسخه‌ی

رو نسخه‌ی

شاه هرموزم ندید بیک زمان صد لطف کرد * شاه یزدم دید و مدحش کردم و هیچم نداد *
پس مرادی خواجه نک بودر که ای شاه یزد عمرک و دولتک اوزون اولسون اگرچه بنی هیچ مسند
ایدوب مرادم ویرمدک دیمکدر بیت میکند حافظ دعایی بشنو آمینی بگو * روزیی ما باد
لعل شکرافشان شما * بو بیتک نسخه لری مختلف واقع اولمش بعضیسی مسطور اولان کبی
وبعضیسی میکند حافظ دعا و بشنو و آمین بگو * دعایی ده وآمینی ده که اولان یالر یای وحدت
ویای تنکیر ایچوندر روزیی رزق ونصیب معنالرنده مستعملدر شکرافشان وصف ترکیبیدر
افشانیدن نثار صاچیجی معناسینه اصلنده شکر مخففدر ضرورت وزن ایچون مشدد قلنمشدر
زیرا شید الدین وطوطی وضیده لغت عجمده تشدیدله بوقدر حتی خرم وفرخ اصلنده
مخففدر غلبۀ استعمالله مشدد قلنمشدر محصول بیت حافظ دعا ایلر ای جانان سز
ایشیدوب آمین دیک اول دعا بودر که بزم نصیبمز اولسون سیزک شکر صاچیجی دوداغکز
بیت ای صبا با ساکنان شهر یزد از ما بگو * کای سر حق ناشناسان گوی چوگان شما * بعض
نسخه ده گوی میدان دوشمش ایکیسیده گویه مناسبدر مراد شهر یزدک ساکنلرندن شاه یزد
کندیدر تعظیما جمع ایلمشدر شهر یزد شیرازدن اوج گونلک یولدر دیرلر ورکنا باد صویی که
منبعی شیرازدر یزده آقار وصویک ایکی جانبی سکودله قوواق دیکلمشدر شویله که بو جیلر
کتشدن یانیح زحمت گورمزلر ایمش بو ایکی شهرک مابینی غایتیله معمور ایمش تو قافله گوی
طوپ چوگان جیم وکاف عجمیله براوزون دکنکدر اوجی اگری کشیلر عصاسی کبی که
انکله اوز رنده اویون اوینارلر یعنی هر طوپی میدانه صالارلر واول چوگانله انی اورتاردن
قپارلر هر کیم قپارسه دولت انکدر محصول بیت ای صبا شهر یزده ساکن اولان پادشاهه
واعیان دولته سویله کفران نعمتکز اولسون که باشی سیزک چوگانکز طوپی اولسون مصراع
ثانی حشو ملیح طریقیله واقع اولمش اصل مقول بیت کلهجک بیتدر یعنی بیت
گرچه دوریم از بساط قرب همت دور نیست * بندۀ شاه شمائیم و ثنا خوان شما * بساط
دوشمک اشباده مستعملدر قرب یقینلقدر همت کسر هاله لغتده ارادت معناسینه
محصول بیت ای یزد ساکنلری اگرچه سیزدن تنمز و وجودمز ایراقدر اما همتمز ایراق دگلدر
یعنی گوکلمزدن چیقمازسز پادشاهلرک قولی وسیزک دعاجیلریز مرادی پادشاهدن
استعطافدر بیت ای شهنشاه بلند اختر خدا را همتی * تا ببوسم همچو گردون خاک ایوان شما *
شهنشاه شاهان شاه مبدن مأخوذدر اصلی شاهنشاه ایدی پادشاهلر پادشاهی دیمکدر
بلند یوکسک بانک فتحیله وضمیله لغتدر اختر فارسیده یلدزدر اما طالع وبخت معناسنده
استعمالی چوقدر بیت شاعر اخترم سیه بچاره کند از مهر ومهی * که نبود اثر از انجم وافلاک
انجا * خدا را خدا اگری را ادات قسم یا ادات تخصیص همتی ده یا وحدت ویا تنکیر یا
حرف تعلیل ببوسم با تأکید ایچوندر بوسم با عربیله فعل مضارع متکلم وحده صیغه سیدر بوندن
اوپیم دیمکدر همچو گردون همه حرف تأکید چو چوندن مخففدر ادات تشبیهدر گردون
فلک وقاتلکی که ایکی ترک لکلی اولور اناطولی ولایتنده عربه به رینه استعمال ایتدکلری بیندور
بونده فلک مراد در ایوان وآوان ها همزه نک کسریله عربیده بیوک صفه یه دیرلر اما عجم

فتح همزه ایله شبوک چارطاق معناسنده استعمال ایدرلر محصول بیت ای بلند طالع
پادشاه خدا حقیچون یا خدا ایچون همت ایله پاکر دون کبی خاکن ایوانک اوپه این
یعنی کردونه مشابه نوپاکر دون اوپدرکبی اوپه این وله ایضاً ساقیا بنور باده برافروز جام ما
مطربا بگو که کار جهان شد بکام ما، ساقی منادی بنور باده با مع معناسنه نور اتشک
ضیاسنه دیرلر نورک باده یه اضافتی مشبه به یک مشبهه اضافتی قبیلندندر صفودن
کنایه در برافروز بر حرف تاکید افروز افروزیدن مشتق امر مخاطبدر افروختن و
افروزیدن لازمله متعدی بیننده مشترکدر یاقلمق و یالکتمق بونده متعدیدر مطرب
اسم فاعلدر اطرب یطرب افعال بابندن اصطلاحده سازنده و گوینده یه دیرلر بگو
بونده امر درایرکه معناسینه که حرف تعلیل و یا رابط قول مقول محصول بیت ای
ساقی نور کبی صافی و خالص باده ایله بیزم جامزی روشن یعنی بر ایله سنده ای مطرب
ایرله زیرا جهان ایشی یعنی احوال جهان مراد مزجه اولدی یاخود بو مضمونی ایرله
یعنی مصراع ثانینک مضمونینی اوقو دیمک اوله یاخود قادر بیاله بیتنی ایرله دیمک اوله بیت
ما در پیاله عکس رخ یار دیده ایم، ای بیخبر ز لذت شرب مدام ما، پیاله لامعی چلبی
بوتنس فتح دیمش اما لغتلرده صغرق دیمشدر مدام و مدامه جوهری رحمه شرابدر دیر
پس مدام جمع مدامه دیمک مخالف سوبدی برده مدام دائم و ثابت معناسنه کلور
پس شرب مدام شرب دائم معناسنه کلور محصول بیت بز پیاله ده یعنی بور پیاله ده یارک
یوزی عکسینی کورمشز ای بزم دائما ایچدیگمزدن یاخود باده ایچدیگمزدن بیخبر کیمسه
معنده و رطوبت ایکی مصراع معنا جهتندن تقدیم و تاخیره محمولدر بیت چندان بود کرشمه و ناز
سهی قدان، کاید بجلوه سرو صنوبر خرام ما، کرشمه کاف عجمینک کسریله ناز لفظیله مرادفدر
یعنی روستا بیلرک فتح کاف عربیله و رای مفتوحیله اوقودقلرینه فصحای ظرفا مجمع قبول
ایلمدی سهی سیننک فتحی و کسریله لغتده رطوغری معناسنه اکثر سرو صفت اولور
سهی قدان الف و نونله جمع اولمش وصف ترکیبیدر طوغری قامتلی محبوبلر دیمکدر،
بجلوه باحرف صله لامعی چلبی جلوه صالنمق دیمش اما لغتلرده عرض جمالدر صنوبر خرام
وصف ترکیبیدر صنوبر چام اغاجی مراد بونده سرو شکلنده اولاندر مطلقا دکلدر خرام
خرامیدندن مشتقدر صالنمق معناسنه یعنی صنوبر صالینشلی سرو محصول بیت
موزون قامتلی محبوبلرک ناز و شیوه سی اول زمانه دکدر که بیزم صنوبر صالینشلی سرو مز
یعنی محبوبمز صالینه و یا عرض جمال ایلیه یعنی بو کلیجه اناره اعتبار قالمز پس بونده اخم
انکاریه حکم ایدنه انکار ایدرز بیت هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد بعشق، ثبتست بر
جریده عالم دوام ما، نمیرد فعل نفی استقبال اولمز لا یموت معناسنه زنده دیری حی
معناسنه جریده هر دورلو دفتردر که کاغددن بیپارزه کبی دورلو ایکی جانبندن بیله
اوقنور بو زمانده استعمالی مهجوردر جریده نک عالمه اضافتی بیانیه در محصول بیت
شول کمسنه نک که کوکلی عشق و محبت جانان ایله زنده اولدی اول هرگز اولمز پس
بزم جریده عالمده دوام و بقامز ثابتدر زیرا بز اول زنده لردن ایز، بیت

رؤسروری

سروری

بیت نرسم که صرفه نبرد روز باز خواست، نان حلال شیخ ز آب حرام ما، صرفه زیاده
معناسنه در اصطلاح عجمده مثلا اول ده التونلق اقچه یه صرف ایسک بر ایکی اقچه زیاده
ویررلردی اول زیاده یه صرفه دیرلر اقا بونده مطلق زیاده معناسنه در های رسمی دوشندی
ها همزه نشانه سی یادن عوضدر که وحدت یا تنکیر ایچوندر باز خواست قیامت روز باز
خواست یوم السؤال دیمکدر قیامت کوننده تعبیردر نان حلال کنایه در نانی وقفدن
زیرا اکثر مشایخ خانقاهلرده و زاویه لرده اوتوروب وقف اتمکین برلر اب حرام کنایه در
خمردن محصول بیت قورقرم که قیامت کوننده فضیلتی اولمیه شیخک حلال دیو بیدوکی
وقف اتمکینک بیزم حرام دیو ایچدیگمز شراب اوزرینه یعنی اتک زرقله و ریا ایله ییدیکی
و بزم رنداکله ایچدیکمز برابر کلیه بیت ای باد اگر بگلشن احباب بگذری، زنهار عرضه ده بر
جانان پیام ما، احباب دوستلر حبیبک جمعیدر گلشن و گلزار گللک معناسنه در،
احبابدن مراد جانانه و سائر احبابیدر یاخود احبابدن معزز مراددر یعنی جانانه لکز
نهایت تعظیما جمع ایلمش عرضه عرض معناسنه در های رسمی ادات نقلدر یعنی عربیدن
عجمیه بر جانان اضافتله عند معناسینه یعنی جانان قتینه پیام و پیغام خبردر محصول
بیت ای باد اگر دوستلر مجلسندن کچرسک البته جانان حضورینه بیزم خبرمزی عرض
ایلیجکلی کلیجک بیتک مضمونی بودر بیت کو نام ما ز یاد بعمدا چه میبری، خود آید آنکه یاد نیاید
ز نام ما، یاد کردن اکمدق عمد قصد عمدا محصول بیت ای باد جانانه سویله بزم ادمزی
قصدله خاطر کدن کیده ریسین اول زمان خود کلور که ادیمز هرگز اکلمز یعنی اولور و نام
و نشانمز دفتری کائناتدن محو اولیسر در بیت مستی بچشم شاهد دلبند ما خوشست
زان رو سپرده اند بمستی زمام ما، مستی ده یا حرف مصدر بچشم ده با حرف ظرف یای نسبیه
دیندن نسبتی صورمق کرک، شاهد محبوب معناسنده مستعملدر دلبند وصف ترکیبیدر
کوکل بغلیجی معناسینه سپرده اند سپردن لغتده اصمارلمق و تسلیم ایلمک معناسینه در
بونده فعل ماضی جمع غائبدر حواله و احاله معناسینه بمستی یا حرف صله یا حرف مصدر
زمام لغتده اویان دیزکینی معناسینه در بونده مضاف الیه محذوفدر تقدیر کلام زمام
اختیار ما ایدی عنان اختیار دیدکلری کبی محصول بیت بیزم کوکلمز کندینه متعلق ایلر
محبوبک چشمینه مستانه لک بر اشوق و یا قشنقدر اول وجهدندر بیزم زمام اختیاریمزی مستانه لکه
حواله ایلمشلردر یعنی اول مستانه چشم اولدوغیچون بیز مستلکی اختیار ایلدک، بیت
حافظ ز دیده دانه اشکی همی فشان، باشد که مرغ وصل کند قصد دام ما، اشک کوز یاشی
یا حرف تنکیر وحدت ایچون دکل بعضیلر ظن ایدوکی کبی همی ده می حالیت افاده ایدر و حرف
ها تاکید ایچوندر فشان امر مخاطبدر فشاندن صاچمق نثار معناسینه مرغ مطلقا طیر معناسینه
اضافتله تخصیص کسب ایدر مثلا تا و نه مرغ خانکی دیرلر قصد دام بعض نسخه ده قصد برنه
میل دام دوشمش دام دوزاقدر محصول بیت ای حافظ کوزکدن اشک یعنی کوز یاشی
دانه سینی صاچ اولا که وصل مرغی بیزم دوزاغمزه میل ایلیه یعنی اغله اولا که جانان
کوز یاشینی کوروب سکا رحم ایلیه نته که اصفی دیر بیت آصفی فشان سر اشک نیاز

روسروری

زوشمی

آصفی ناله چه سود؛ بدانه دام کن ان طایر هما بو زاه بیت حافظده التفات وار در خطابدن
تکلمه بیت دریای اخضر فلک و کشتی هلال؛ هستند غرق نعمت حاجی قوام ما؛ اخضر
یشیل کشتی کمیدر دریای اخضر مشبه به فلک مشبه دریا اخضره واخضر فلکه مضاف اولمشدر
اضافت بیانیه قبیلندن کشتی مذکور تشبیه اخضر دریایه صفت اولدوغی تقدیرجه در
اما فلکه صفت اولنجه دریا مشبه به فلک مشبه اولور تقدیم و تأخیر طریقیله علی کل حال اضافت
بیانیه در هلالده بو قبیلدندر قوام فتح قاف ایله وکسره لغتدر نته که امام زوزنی لبید
عامرینک قصیده سی که معلقاتک بریدر انک شرحنده دیمشدر قوام الشیء وقوامه
بالکسر والفتح مایقوم به الشیء والکسر افصح حاجی قوام الدین حسن سلطان حسن
الجانیبنک وانک اوغلی سلطان شیخ اویسک وزیر اعظمی ایدی نته که خواجه حافظ
انک وفاتنه تاریخنده بویورمشدر حافظ سرور اهل عمایم شمع جمع انجمن؛ صاحب صاحب
قران حاجی قوام الدین حسن؛ زیرا عجم صاحب عبارتینی اکثر وزیرلرده استعمال ایدرلر
خصوصا صاحب قرانه اضافتی مذکوره مدعایه مؤید در بوندن اول وزیر اعظم قوام
الکبرا ایدی که حافظ انک وفاتنه تاریخنده اعظم قوام دیمکله تعبیر ایدر حافظ اعظم قوام
دولت و دین آنکه بر درش؛ از پی خاکبوس نمودی فلک سجود؛ بوندن صکره حاجی
قوام الدین حسن اون ییل وزیر اعظملک منصبینی سورمشدر نته که ایکیسینک تاریخلرندن
مفهومدر و حاجی قوام خواجه ایچون بر مدرسه بنا ایلمشدر و خواجه نیجه ییللر تدریس
وتذکیره مشغول اولمشدر و تفسیر کشافک نیجه مغلق یرلرینه حاشیه لر تعلیق ایتمشلر
وسکاکی یه جابجا حاشیه سی واردر محصول بیت یشیل فلک دریاسی و هلال کشتیسی
یعنی افلاک نجوم بزم حاجی قوامک نعمتینه غرقلردر حاصل کلام بو صاحب سعادتک
ولی نعمت اولدوغینه مبالغه طریقیله اعتراف ایدر وله ایضاً صوفی بیا که آینه صافیست جام را
تا بنکری صفای می لعل فام را؛ صوفی اسم منسوبدر صوف قیون یوکینه دیرلر بو طایفه
اکثر یوک اسباب کیدکلرندن یوکه نسبت ایدوب صوفی دیدیلر حرف ندا حذف اولمشدر
بیا فعل امر مخاطبدر آمدندن قاعده کلیه درکه بر کلمه نک اولنده همزه اوله آمدن و
آغازیدن و اسایدن کبی ادات حال و یا استقبال و یا حرف نفی و نهی اولینه داخل اولسه
همزه یایه منقلب اولور مثلا بیاید و نیاید کبی وقس علیه سایره فام کون معناسنه در
لعل رنکلی معلوم اولا که شعرانک عادتلریدر زراق و مرایی صوفیلره یعنی صوفیلر
شکلنده اولان سالوسلره تعریض ایدرلر اما اهل مشرب صوفیلره دخل ایتمزلر؛ زیرا
انلر کندی حاللریله مقید اولوب کمسه نک عیبیله تقید ایتمزلر محصول بیت ای صوفی
کل که جامک آینه سی صافیدر مقصود صفوت باده در جام دکل تا لعل رنکلی میک
صفاسینی کوره سین یعنی سیر ایلیه سین که نه حالت ویرر بیت عنقا شکار کس
نشود دام باز چین؛ کاینجا همیشه باد بدستست دام را؛ عنقا صحاح جوهریده بر اولو
قوشدر موجود الاسم مجهول الجسم حاصل کلام عنقانک ظهورنده اختلاف ایتدیلر کیمی
دیدی که حضرت موسی زماننده الله تعالی بر جفت قوش یاراتدی قدس مبارکک اطرافنده

اطرافنده حضرت موسی علیه السلام متوفی اولنجه طاغلرینه کیتدیلر وکیمی دیدی که بر
قدونک زماننده کلدیکه انلرک پیغمبرلری حنظله بن صفوان ایدی وبعضیلر دیدیلر که
مدت عمری حضرت خالد بن سنان عیسی زماننه دک سوردی که اول بر پیغمبر ایدی
حضرت عیسی ایله حضرت محمد علیه السلام مابیننده کلدی صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین؛
حافظ دیرکه جمیع امم سالفه عنقایه ضرب مثل ایدرلر یرشیده که اشیده لر اما کورمزلر کبریت
احمرده بویله در و دیدیلر عنقا انکیچون دیدیلر که بوینده آق طوق وار ایدی وبعضیلر دیدیلر که
بوینی اوزون اولدوغیچون و دیدیلر که فارسیجه سیمرغ دیدیلر کمال عظمتندن کویا که اوتوز
مرغدر حاصل کلام عنقانک احوالنی بیلمک استینلر مقامات حریرینک اللنجی مقامه سنک
آخر مقاماتنده مطرزی شرحنه نظر ایلسونلر شکار آودر مشهور قرات شکاری کسر ایله اضافت
ایله در بعضیلر عنقا شکاری وصف ترکیبی اوقودی و ترکیبی تقدیم و تأخیره حمل ایدیلر؛
کاینجا که حرف تعلیلدر همیشه دائما معناسنه در محصول بیت عنقایه شکار اولمز
یاخود کمسه عنقا شکار اولمز دوزاغک دوشر یعنی جانانه عنقا مثالدر عظمتنده علی اختیار
فن ایله صنعت و حیله ایله کمسه یه التفات ایتمز؛ زیرا بونده دائما دوزاغ النده یلدن غیری
نسنه یوقدر بلکه الده بو قدر زیرا ایله حاصل اولورسنه بو قدر یعنی جانانک وصولنده
ترک تدارک ایله که سعی بی فایده در بیت در عیش نقد کوش که چون آبخور نماند؛
آدم بهشت روضه دار السلام را؛ عیش لغتده دیرلکدر حیات معناسنه اما بونده
ذوق و عشرت معناسنه در که حرف تعلیل نقد بونده حاضر معناسنه در کوش
امر مخاطبدر کوشیدندن دورشمک و چالشمق معناسنه آبخور صوا یعنی صوایچه جک
بهشت بای مکسوره حرف تأکیددر هشت هانک کسریله فعل ماضی صالی ویردی یعنی
ترک ایلدی مصدری هشتن و هلیدندن کلور روضه لغتده چمندر اما بونده باغچه
مراددر دار السلام دار او در بیت معناسنه سلام جنتک آدیدر جنت اوی دیمکدر
روضه نک دار السلامه اضافتی بیانیه در محصول بیت حاضر ال ویردوکی ذوق
وصفایه سعی ایله مستقبله ناظر اولمه زیرا حضرت آدمک جنتده نصیبی قالمدی ترک ایدوب
دنیایه ینه کلدی یعنی زمان استقباله ملتفت اولدوغیچون جنتدن اخراج اولندی
بیت شاعر غم نا آمده خوردن بنقدم رنج مبدار؛ دهمان بهتر که با فردا کذارم کار فردا را
حاصل کلام دنیاده باقی قالمق فکریله خلد نعیمی الدن الدردی؛ بیت در بزم
دور یکدو قدح درکش و برو؛ یعنی طمع مدار وصال دوام را؛ بزم دورک نیتدر باده
مجلسنده درکش در تأکید ایچوندر کش امر مخاطبدر کشیدندن چک یعنی ایچ برو کیت
دیمکدر یعنی زیاده طمع ایلمه محصول بیت دنیا بزمنده قلیل و کثیر الک ایردوکیله قانع
اول زیاده یه طامع اولمه مصراع ثانی مصراع اولک محصولیدر یعنی دوام و متواصل
اولسون دیمه باده نوشلر کبی بر ایکی قدحله قانع اولمیوب نیجه نیجه صکره خمار المنی چکب
مقصود نصیحتدر من قنع شبع ومن طمع ذل دیمکدر بیت ای دل شباب رفت و نچیدی کلی زعمر
پیرانه سر بکن هنری ننک و نام را؛ شباب یکیتلک در پیرانه سر پیرلک وقتی ظرفیت

افاده ایدر ننك عار وغیرت معناسنه در هنرتی هنر منقبتدر یا حرف وحدت نام را
نام بونده ناموسدر را حرف تخصیصدر محصول بیت ای کوکل یکیتلك زمانی کیتدی
حال بو که عمردن بر کل ویرمدك یعنی عمردن بر فائده ونتیجه کورمدك حاصلی یکیتلکده
واصل جانان اولمدك پس ایدی پیرلك وقتنده بر هنر ایله عاشقانه بر ننك ونام
تحصیل ایلمك ایچون یعنی جوانلکده وصلته بر سبب تحصیل ایده مدك باری سعی ایله
پیرلکده بر حالت ایلیه سین بیت راز درون پرده ز رندان مست پرس • کین
حال نیست زاهد عالی مقام را • درون ایچ معناسنه در یعنی ایچری که عرب داخل
دیمکله تعبیر ایدر مثلا داخل البیت دیرلر اوك ایچریسنه رندان • رندك جمعیدر لامع
مرحوم رند قورقمز دیمشدر اما عجم باده نوشه اطلاق ایدرلر کین کاف حرف تعلیل وآین
اسم اشارتدر قرینه یعنی راز درونه محصول بیت پرده ایچنده کی رازی یعنی
کیزلی سری مست عاشقلردن صور زیرا بو حال عالی مقام زاهدلرك حالی دکلدر
زیرا طریق زاهد طریق عشقك غیریدر یا خود زاهد عالی مقامدن مراد عجبینی عشق
جانانه ده تجبر ایدرکه انلر طریق عشق ومحبتك اختیارلریدر وسر جانانه کمه یه
افشا ایلمزلر بلکه راز جانانی جانلرنده وجانلرینی دللرنده کتم ایدرلر پس راز درون
پرده افشا ایلمك انلرك حالی دکل دیمك اولور بیت ما را بر آستان تو بس حق خدمتست
ای خواجه باز بین بترحم غلام را • ما اراده کی را تخصیص افاده ایدر بیزم معناسنه پس
چوق معناسنه در بسیار کبی باز بو یرلرده تاکید افاده ایدر انجق پس بونده باز لفظنه
کیره ومعناسینی ویرنلر ایلروسینی وکیروسینی واتردینی واوکینی فکر ایلمزلر بعض نسخه
لرده خدمت یرینه نعمت واقع اولمش حق بودرکه آستان وخواجه وترحم وغلام
سروری
شمعی
لفظلرینه خدمت انسبدر محصول بیت بیزم سنك استانکده چوق حق خدمتمز واردر
ای خواجه غلامکه ترحم نظر ایله خواجه بونده افندی دیمکدر که جانان عبارتدر واحتمالدر که
خواجه قوام الدین حسن اوله ویا قوام الکبر اوله سابقا ذکر اولنان کبی وزیرلره خواجه دیرلر
بیت حافظ مرید جام میست ای صبا برو • وز بنده بندکی برسان شیخ جام را • بندکی
بر کلمه نك آخرنده ها رسمی اوله اکا یای مصدر ویا الف ونون جمع لاحق اولسه های رسمی
کاف عجمیه تبدیل ایدوب بندکی وبندکان دیرلر شیخ جامدن بونده مقصود شیخ احمد
نامقی حضرتلریدرکه حضرت مولانا جامیله برشهرلیدرلر که جام دیرلر نته که حضرت مولانا
جامی بیورر جامی مولدم جام ورشحه قلمم • جرعه جام شیخ الاسلامیست • زین سبب در
جریده اشعارم بدو معنی تخلصم جامیست • واثر برده که شعرا عجم شیخ جام دیرلر مراد
شیخ احمد نامقی حضرتلریدر قصه سی نفحات الانسده تفصیلیله مذکور ومسطوردر که
اول کتاب مستطابك جمله عجایبندندر محصول بیت حافظ طالب جام میدر ای صبا
وار وخی بن بنده دن اظهار بندکی ایله شیخ احمد جام حضرتلرینه که نه وجهله ممکن ایسه
بیزه باده پیدا اول معهود زمانده کندیسه پیدا ایلدوکی کبی تو تلمیح بلمینلر بو مقامده
چوق عندیات سویلمشلردر وله ایضا ساقیا برخیز و درده جام را • خاك بر

خاك بر سر کن غم ایام را • ساقیا آخرنده الف حرف ندادرکه فارسیده ونوکیده
مستعملدر برخیز بر بونده تاکید افاده ایدر خیز امر مخاطبدر خیزیدن مصدرندن قالق
یعنی اوری طور خاستنده مصدردر بو معنایه درده ور حرف تاکیددر ده امر مخاطبدر
دهیدندن ویرر دیمکدر دادن ده مصدردر بو معنایه جام را را ادات مفعولدر محصول
بیت ای ساقی قالق وخی جامی ویر وای ساقی ایام غمنك باشنه طوپراق ایله یعنی
ایچوب مست اولالم وغم ایامی نسیا منسیا فراموش ایده لم کانه خاك التینه دفن ایدرز
بیت ساغر می برکفم نه تا زبر • برکشم این دلق ازرق فام را • ساغر قدح نه فعل امر مفرد
مخاطبدر نهیدندن قو دیمکدر تا حرف تعلیل زبر میم متکلم مقدردر یعنی زبرم ایچمدن
دیمکدر کشم فعل مضارع متکلم وحده چکیم دیمکدر دلق خرقه ازرق کوك فام رنك
یعنی کوك رنك را ادات مفعول محصول بیت ای ساقی ساغرمی آوجمه قو یعنی المه ویر
تا بو کوك رنکلی خرقه اوزرمدن چکه یم یعنی مست اولوب خرقه چاك ایدوب بیابانه
اته یم بو بیت تعریضدر شیخ حسن ازرق پوشه وتوابعینه که انلر باسربسم کوك جامه لر
کیرلر نته که محلنده بیان اولنه کرك ان شاء الله تعالی وبو برده که ازرق جامه وبا ازرق
لباس ذکر ایدرلرنده تعریض مراد دربیت شاعر غلام همت آن رند عافیت سوزم •
که آن کروه که ازرق لباس دل سیهند بیت کرچه بدنامیست نزد عاقلان • مانمی خواهیم
ننك ونام را • محصول بیت ای ساقی اکرچه باده ایچوب مست اولوب جامه چاك ایدوب
بیابانه اتمق عاقللر قتنده بدناملقدر نام وناموس وننك عار استمزز زیرا بیز محو
رندم بولری ازنته که تفصیلی کلور ان شاء الله تعالی بیت باده درده چند ازین باد غرور
خاك بر سر نفس نافرجام را • باد غرور اضافتی بیانیه در نافرجام وبدفرجام عاقبتی بر طاز
واصلاحه قابل اولمیان نسنه را تخصیص ایچوندر محصول بیت ای ساقی باده ویر الله
نیجه بر بو غفلت چیندن یعنی غرورله عمر ضایع ایتمك طپراق باشینه عاقبتی خیرسز نفسك
یعنی باده نوشلقدن غیریسنه مقتضیات نفسنه تابع اولمق تضییع عمردر بیت
دود آه سینه سوزان من • سوخت این افسردکان خام را • دود آه واه سینه یه وسینه
سوزانه وسوزان منه مضاف اولمشدر تتابع اضافات بولده مطلقا جائزدر دود آه
اضافتی بیانیه در وسینه سوزان اضافتی اضافت موصوف الی صفته در سوزان صفت
مشبهه در سوزیدندن مشتق یانغن معناسنه افسردکان جمع افسرده در ها کافه
تبدیل اولمشدر قاعده سابقه اوزره خام چیك نابخته معناسنه در محصول بیت
بنم یانغن سینه مك آهی دوتونی بو خام طونکلشلری یاقدی یعنی بو ازرق پوشلری
زیرا خواجه نك بونلر ایله چوق عربده سی کچمشدر نته که محلنده بیان اولنور ان شاء الله تعالی
افسردکان خام تعبیرنده زیاده نا قابلیتلرندن عبارتدر زیرا اکثری صفت ایله رشیده
دن موصوفدر علی الخصوص که انلر ودبیت محرم راز دل شیدای خود • کس نمی بینم ز خاص و
عام را • محرمك رازه اضافتی مصدرك مفعوله اضافتیدر ودلك شیدایه موصوفك
صفتینه عام زاده را که معروفدر کس رانمی بینم تقدیرنده در محصول بیت

دیوانه کوکلمه محرم راز یعنی سر بنه محرم کمسنه کورمیورم خواص وعوامدن یعنی عالمده
بر همراز بولنمازکه آدم اکا کشف راز ایلیه که بر مقدار بار غم دلی تخفیف اوله زیرا مشهوردرکه
سویلمز سم اولورم سویلرایسم راز آجیلور بیت بادل آرامی مرا خاطر خوشست کز دلم
یکباره بردآرام را با بمعنی مع در دل آرام وصف ترکیبیدر آرامیدن مصدرندن کوکل
دینکلندیرجی یعنی راحتلق ویریجی معناسینه الفی حذف ایدوب ارمیدن یا بیدن حذف
ایدوب ارمدن دیرلر یا وحدت نوعیه در مرادهر را تخصیص ایچوندر یکبار ج بر اوغورده
دفعه معناسینه آرام راحت قرار را ادات مفعول محصول بیت بر دلارام ایله بنم خاطرم
خوشدر یعنی ایدرکه کوکلمدن بر اوغوردن ایلتدی قرار وراحتی مراد بونده جانانه
یاخود بیره یعنی شیخ محمود اولملق بیت ننگرو دیکر بسرو اندر چمن هر که دیدآن سرو سیم
اندام را ننگر و فعل نهی مستقبل نظر ایتمز نکر بدندن دیکر بونده داخی معناسینه در
بسرو با حرف صله دیکر بونده کیبی ومعناسینه در دیلینه وکرکرک سیم اندام سیم کومش اندام
شکل وسیما معناسینه در سیم اندام وسیم سیما بر معنایه در محصول بیت دخی سرو چمنده نظر
ایلمز هرکیم که اول کومش سیمالو سروی کوردی یعنی انسان کوزلینی کوزن بر دخی چوب
نا تراشیده یه نظر ایلمز دیمکدر بیت صبرکن حافظ بسختی روز وشب تا بیابی منتهای کام را
بسختی با جارّ در که مع معناسینه اوله یاخود حرف صله تا حرف تعلیل بیابی یا بیدن یا حرف
تاکید یابی فعل مضارع مخاطب منتها نهایت وغایت کام مراد را تخصیص ایچوندر محصول
بیت ای حافظ کیجه وکوندز شدتله صبرایله یاخود شدته صبرایله تا که نهایت مراد کسب
بولاسین زیرا الصبر مفتاح الفرج در تأمل وله ایضا قدس سره العزیز دل میرود زدستم
صاحب دلان خدارا درد اکه راز پنهان خواهد شد آشکارا میرود رویدندن فعل حال
می ادات حالدر صاحب دلان منادی حرف ندا حذف اولنمشدر خدارا ایکی مصراعه بیله صرف
اولنمق قابلدر اول صرف اولنجق را تخصیص افاده ایدر ثانیه صرف اولنجق قسم ایچون اولور
دردا الف حرف ندبه در غ بیده واویلا واحسرتا کبی حیفا دیمکدر خواهد شد اولیسر در
معناسینه خواهدشدن تقدیرنده آشکارا واشکاره واشکار بر معنایه در کیزلو قالیسر
معناسینه محصول بیت ای صاحب دللر کوکلم الدن کیده یورر اتدا ایچون هر چاره ایلک بو
تقدیرجه مصراع ثانی حکم تعلیلده اولور یعنی زیرا که راز پنهان آشکارا اولیسر در یاخود معنا
بویله اوله ای صاحب دللر کوکلم الدن کیده یورر اسه خفیجون حیفا که راز پنهان آشکار
اولیسر در علی کل حال صاحب دللردن استمداد در که وصلته بر چاره ایده لر بیت
کشتی شکستکانیم ای باد شرطه برخیز باشد که باز بینیم آن یار آشنارا کشتی شکستگان
کشتی شکسته نک جمعیدر یعنی کمیسی وقیر یمش طائفه ایز شرطه بانمرده اولان لغتلرده
بولمدق اما استعمالده کمیه موافق یلدیر برخیز قالق یعنی ظاهر اول باز بونده جایزدرکه
کیر ومعناسینه اوله وجایزدرکه محض تاکید افاده ایلیه بینیم فعل مضارع نفس متکلم
غیره درکوره ور معناسینه بینیدن مشتق آشنا ایکی معنایه کلور بری بیلیش بری ده
صودیوزیجی بونده ایهام طریقیله ذکر اولمشدر محصول بیت کمیسی واتورمش کمسه لرزای باد

باد شرطه

مطلقا موافق یل وتورزار دیدیکلری یل وشمال معناسنه
شنیه

زای باد موافق قالق یعنی پیدا اولوب اس اوله که بر داخی کوره وز اول آشنا یاری
یعنی بیلیش یاری یا یوزیجی یاری وجایزدرکه بونده کشتی شکستکاندن یا لکز کندی مراد
اوله وجمع صیغه سینی مقام مفرده اجرا ایلیه تحت نقص کبی مقصود کمیسی اوتورمش
دیکدن تنک دللک یعنی کوکل طارلغی اوله زیرا کمیده اولمغه وعلی الخصوص کمیسی
اوتورمغه زیاده اضطراب وملامت وسامت ضرورتیرده باد شرطه دن مراد حالینه
موافق صاحب دللر اوله بیت اولده ذکر ایلدوکی کبی پس محصول بیت ای حالمه موافق
یاران صاحب دلان کوکلمک زیاده ملامت وسامتی وارد ر بر چاره ایلک اوله یارک
جمال با کمالینی مشاهده ایدوب بندن بو اضطراب وکوکل طارلغی کیده زیرا خواجه
حضرتلری بزد شهرندن غیری یره حرکت ایلممشدر نته که محلنده بیان اولنه ان شاء
الله تعالی یزدک بولنده ایسه دریا یوقدر قرادن کیدرلر نشستکان مرتبه شکستکان
دیمک بیتک معناسینه کسرو بر شدر رعایت بیت ده روزه مهر کردون افسانه است
وافسون نیکی بجای یاران فرصت شمار یارا ده روزه که مار رسمی به کمی دیدیکه مقدار
معناسینی افاده ایدر نکیسانه وبنج روزه کبی بر بیل مقداری وبش کون مقداری وکمی
دیدیکه معنای مصدری افاده ایدر بر بیلق وبش کونلک مهر کنشه ومحبته دیرلر لفظ
مشترکدر بونده ایهام طریقیله ذکر اولمشدر افسانه وفسانه نور کیده اول ندرکه دیمکه
تعبیر اولنور وفارسیده چیستان دیکه وعربیده اسطوره دیمکله جمعی اساطیر کلور
اساطیر الاولین کبی افسون لفظ مشترکدر حیله ومکر وبعض خسته اوزرینه اوقور
واوفورلر اکاده افسون دیرلر عربجه رقیه دیرلر نیکی ایلک بجای یاران با حرف صله در
جای زائد اولدوغی تقدیرجه اما جای حق معناسینه اولنجه با ظرفیت افاده ایدر حاصل
کلام جای لفظینی بو بابده مقامده استعمال ایلمک شعرا زلره مخصوصدر نته که کلستانده
بیدرر بیت تو بجا می بدرجه کردی خبر که همان چشم دارمی از پسرت چشم بونده امید معناسنه
شمار را ام مخاطبدر شماریدندن یا را انونده که الف حرف ندادر محصول بیت فلکک
اون کون مقداری محبتی ویا اون کونلک محبتی یعنی سنک مرادنجه دونمه سی بی فایده وبی
اعتبار ومکر وحیله در پس یارانه ایلکی ویا یاران حقنه ایلکی یعنی ایلک ایلمکی فرصت صای
ای یار یعنی فرصت الده ایکن یارانه احسانی دریغ ایلمه زیرا الفرصة تمر مر السحاب
بیت در حلقه کل و مل خوش خواند دوش بلبل هات الصبوح هبوا یا ایها السکارا خلقه
الماکنک سکونیله انسانده وغیریرده لامکک فتحیله در مل شراب دوش بونده دون کیجه
معناسینه در هات اسما افعالدندر مفرد مقامده جمعده مستعملدر ها تبو قرینه سیله اما
بعض نسخه ده ها توا دوشمشدر ریبتا ویله احتیاج یوقدر وبعض نسخه ده هات دوشمشدر
اول تقدیرجه ها تبو قرینه ها تبو دوشمشدر تا بله اولنجق حاضر ایلک وبابله اولنجه اویانک
یعنی متنبه اولک دیمکدر هات وها توا اولنجه الصبوح لفظا منصوب مفعول به اولور
اما هات اولنجه لفظا مرفوع فاعلی اولور الصبوح صباح وقتنده ایچلن شراب
وغبوق کیجه اولنده ایچلن شرابک اسمیدر سکارا سکرانک جمعیدر سینک فتحیله استعمالی

سروری

از نقیع ج

اکثر درصحاری وزنی اوزره اقاضیم سینله ده جائز در سرخوشلر دیمکدر محصول بیت
باده وکل حلقه سنده یعنی مجلسنده ایه اوقودی دون گیجه بلبل که گتورن حافظا ملک
صباح وقتنده ایچلن شرابه ای باده نوشلر سکارادن مراد باده نوشلر در مست
معناسینه اولان نثر خوشلر دکلدر زیرا مست معناسینه اولان سرخوشلر برشته
تدارکنه قادر دکللردر یا خود معنا صباح وقتنده ایچلن شراب فوت اولدی یعنی زمانی
فوت اولدی و یانک متینه اولک ای باده نوشلر بیت آیینه سکندر جام میست بنگر
تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا ٭ آیینه سکندر و جام گیتی نما قصه لری مشهور و مفصللر
بونده ذکر مناسب دکل حاصل کلام دارا اسکندرک بابسیدر دارا وفات ایدیجک دارا
نام اوغلی تخته گچدی و اسکندر انکله تخت نزاعنه باشلدی یعنی بابک مملکتینک نصفنی
ویر دیدی داراب ایسه اطاعت ایلمدی پس اسکندر بر باری اوستینه عسکر چکوب
جنگ مراد ایدینسه جام جهان نما داراب النده ایدی اسکندرک هر حالینی انده مشاهده
ایدوب هر مکر و حیله سینی دفع ایدردی و اسکندر ایسه انک هر حالینه مطلع دکلدیکه
اکا گوره تدبیر و تصرف ایدیدی پس عاجز اولان حکمایه دیدیکه بر چاره ایلک که بزده
انک مملکتینه مطلع اولالم پس اسکندر تیه ده بر میل اوزرینه بر آیینه وضع ایدیلر که
اقالیم سبعه یه انرن سیر ایدرلر ایدی پس خواجه نک آیینه سکندر دیدیکی بو آیینه در ٭
جام میست دیدوکنده جام عالم نمایه رمزوار در ملک میمک ضمی و لامک سکونیله
مملکت و پادشاهلق و کسر میمکله اموال و اسباب معناسینه در محصول بیت آیینه سکندر
باده قدحیدر یعنی انده اولان خاصه بونده وار در بر نه استرسک سکا گوسترر ایمدی
نظر ایله سکا دارا مملکتینک احوالینی عرض ایلیه مجهولک قالمیه پس دارا مملکتینک احوالینی
عرض ایلیه نیجه خراب اولمشدر دیمن بینی مراد بنی خراب ایلمشدر بیت ای صاحب کرامت
شکرانه سلامت ٭ روزی تفقدی کن درویش بینوا را ٭ کرامت مصدر ایلک صاحب زونمعی
کرامت احسان و کرم صاحبیدر سلامت بلا بادن خالی اولمقدر یعنی دنیا اموزندن
هیچ بر جهتله مضطرب اولمامقدر شکرانه ده های رسمی تخصیص افاده ایدر یعنی سلامت
شکرانه سیچون شکرانه شول صدقه در که بر کمسه بن حقیقت شکرک حقندن کلمه مرم بوکا
خبر اولسون دیبو ویر تفقد تیک ارامق و کمسه نک حال و خاطرینی بوقلمق یا وحدت
و یا تنکیر ایچوندر نوا بونده دوزن یعنی انتظام حال معناسینه در محصول بیت
ای احسان و کرم صاحبی جمیع آفاتدن سالم اولدوغک شکرانه سیچون بر گون درویش
بی نوایی تجسس و تفحص ایله صاحب کرامتدن مراد جانانه در درویش بی نوادن مقصود
عاشق بیچاره در یا صاحب کرامتدن مراد قوام الدین حسن اوله و درویش بی نوادن
کندی خواجه اوله مراد بیت آسایش دوگیتی تفسیر این دو حرفست ٭ با دوستان تلطف
با دشمنان مدارا ٭ آسایش اسم مصدردر آساییدن و یکنلنش و استراحت معناسینه رو برور
اسم مصدردر آسودن معناسینه دیمن اسم مصدر ایله مصدری فرق ایلدی گیتی جهان
تلطف براشه دیو مشفقلق یعنی ملایمت گوسترمکدر محصول بیت ایکی عالمک راحتی

راحتی و حضوری بو ایکی حرفک تفسیریدر ایکی حرف دیدیکی مصراع ثانینک مضمونیدر
بر کلامک که لفظی آز معناسی چوق اولسه ایکی حرف دیرلر قلت الفاظه گوره یعنی
دوستلر له ملایمت و دشمنلره مدارا بو ایکی جمله ایله تأمل اولان دنیاده هیچ الم چکمز
بیت در کوی نیکنامی مارا گذر ندادند ٭ گر تو نمی پسندی تغییر کن قضارا ٭ نیکنامی
نیکنام ایدلی وصف ترکیبی اقسامندندر یا وف مصدردر گذر اسمدر کچید معناسینه
نمی پسندی فعل نفی حال یا وف خطاب قضا حکم و صنعت و قدرت معناسنده
مستعملدر بونده صنعت و قدرت معناسنده مستعملدر بزدانک مراد در حکم الله
معناسینه ده اولسه جائزدر را ادات مفعولدر محصول بیت آدلو ایکلی محله سندن بیزه
گچید ویرمدیلر یعنی بیزی اولده سعادن یاراتمدیلر که آدیمز ایکلیکه مشهور اوله
اگر سن بکنمزسک الله تعالی نک حکم و صنع ازلیسینی تغییر ایله یعنی بنی سعیدلردن
ایله بیت آن تلخ وش که صوفی ام الخبائثش خواند ٭ اشهی لنا و احلی من قبلة العذارا ٭
تلخ آجیدر وش معناسینه وش ادات تشبیهدر گبی معناسینه تلخ وشدن مراد
باده در ام الخبائث شرابک کنیه سیدر ام انا یه دیرلر خبائث خبیثک جمعیدر مردار
معناسینه شین ضمیمی تلخ وشه راجعدر اشهی شهینک اسم تفضیلیدر لذیذرق دیمکدر
لنا بیزه احلی ده اسم تفضیلدر حلودن اشهی معناسینه قبله بوسه یه دیرلر او پمکدیمکدر
ع دیبنلر اسماله مصدری فرق ایتدیلر او پمکه تقبیل دیرلر عذارا عذرانک جمعیدر قیز
اوغلان معناسینه و عذاری رانک فتحی و کسریله لغتدر اما بونده رانک فتحی لازمدر
و یا بونده الف صورتنده یازلمق گرک اسلوب عجمه موافق اوله زیرا عجم آخر اسماده
و یو فقدو الف یا شکلنده یازلسه انی الف یازارلر مثلا موسا و عیسا و مصطفا کبی
روشوری و مذکور یانک ماقبلی مکسور اوله کسره یی فتحه یه تبدیل ایدرلر یایی الفه قلب ایلمک
ایچون تمنا گبی پس عذارا الفله یازلدی و نحی غلط فی الکتابتدر دیمن غلط ایلدی
محصول بیت اول آجی گبی یعنی شراب که اکا صوفی ام الخبائث دیدی بیزه لذیذرق
و طتلی رقدر قیز اوغلنلر بوسه سندن یعنی او پمه سندن بو بیتک شعرا دلی اوزره
معناسی بودر اما حقیقتده معناسی بودر که صوفیدن مراد حضرت محمددر صلی الله
تعالی علیه و سلم و خمره ام الخبائث دیمن انلر در پس کفتنک فاعلی حضرتدر و مقوله
یعنی ام الخبائث دیدوکی بیزه قیز اوغلنلر بوسه سندن الذ و احلی در دیمک اولور
حاصلی بر قولدن لذیذدر پس بو قولده لذیذدر بیت هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی ٭
کین کیمیای هستی قارون کند گدارا ٭ هنگام وقت تنگدستی تنگدست آلی طار
دالی یوقلغه مفلس معناسینه در یا وف مصدر مستی یا وف مصدر کین که وف علت
این اشارتدر علیش و مستی یه علی سبیل البدل کیمیا باقری و دموری و غیر معدنیاتی
بعض حیله لر ایله آلتونه دوندرمکه دیرلر انندر که بو فنه حیله دیرلر و بوکه مداومت
ایدنلره اصحاب حیل دیرلر حاصلی مشهور الاسم معدوم الجسم در عنقا گبی بیت
کیمیا گر بغصه مرده و رنج ٭ ابله اندر خرابه یافته گنج ٭ هستی وار لقدر یا وف مصدر قارون

حضرت موسی علیه السلام اقرباسندن بر مالدار کمسه ایمش تفصیلاتی قصه‌سی مذکور
ومشهوردر گدا بو خصوصده دلنجیه دیرلر محصول بیت ال طارلغی وقتنده باده
نوشلغه ومستلغه سعی ایله زیرا بو وارلق کیمیاسی گدایی قارون ایلر یعنی کشی
مست اولیجق پادشاه عالم اولور بر زمان کلی فقیر ایسه بیت سرکش مشو که چون شمع از
غیرتت بسوزد ٭ دلبر که در کف او موم است سنگ خارا ٭ سرکش بسبب لغت باش چکیجی
دیمکدر واصطلاحده اوکیجی در معاند معناسنه وصف ترکیبیدر اصلنده کشنده سر ایدی
مشو نهی مخاطبدر شویدن اولمه دیمکدر که حرف تعلیل چون تشبیه ایچوندر غیرتت
تای خطاب معناده بسوزد مقید در بسوزدت تقدیرنده بسوزد فعل مستقبلدر
دلبر فاعلی خارا قراطاش خاره دیرلر محصول بیت دلبره رام اول سرکش اولمه
زیرا سنی شمع گبی یاقوب یاندررشول دلبر که الینده موم جنده قراطاش یاموم مید ر یعنی
دلبرک مقبولی اولمغه تسلیم وانقیاد گرکدر زیرا عناد وسرکشلک بر وجه نسبتدر و
حال جانان ایله ملایمت وملاطفت لازمدر تا که عاشقی کوکلنه گیره بیت
خوبان پارسی گو بخشندگان عمرند ٭ ساقی بشارتی ده پیران پارسارا ٭ پارسی و فارسی
بر معنایه لغتدر با ایله فانک بیننده تبادل واردر سپید وسفید گبی پارسی گو وصف
ترکیبیدر سویلیجی معناسنه اصلنده گوینده پارسی ایدی بخشندگان جمع بخشنده
بخشیدندن مشتقدر بغشلمق دیمکدر اسم فاعل جمع غائب صیغه‌سیدر عمرند لفظنده
نون ودال ادات جمعدر معنا جهتندن بخشندگانه مقیددر ساقی منادی بشارتی
بشارت بانک کسریله مشتقدر یا وحدت ویا تنکیر ایچوندر بعض نسخه‌ده بده بشارت
دوشمش پارسا عابددر را ادات مفعولدر محصول بیت فارسی سویلیجی گوزللر عمر بغشلیجیدر
یعنی جانه جان قاتارلر ای ساقی عابد وزاهد پیرلره مشتلق ویر کلسونلر خدمت فقرلرینه
ملازمت ایدوب روح افزا کلماتلرین ایشیدوب تازه جوانلق کسب ایلسونلر الله تعالی
حضرتلری سودیه ده بویله خوبلر متازمعتنی معتبر ایدوب تازه جوانلق بغشلیه امین وبنه
الله رحمت ایلیه خواجه‌نک بو سوزی دلالت ایدر که فارسیده بر حلاوت وملاحت
واردر که آدمه ذوق وشوق وصفا ویرر بیت فارسی گو گرچه تازی خوشتر است
عشق را خود صد زبان دیگر است ٭ حضرت ملانک فارسی گو فارسی سویله دیمکدر تمهیددر
فارسی به بعد تحصیل عربیت بیت حافظ بخود نپوشید این خرقه می آلود ٭ ای شیخ
پاکدامن معذوردار ما را ٭ بخود با مصاحبت افاده ایدر سبب ایچون دیمن بی
سبب سویلمش خود واو رسمیله کندی دیمکدر مضاف محذوفدر با اختیار خود تقدیرنده
می آلود وصف ترکیبی اقسامندندر خرقه یه صفتدر شراب ایله بولاشق معناسنه
محصول بیت حافظ کندی اختیاریله گیمدی بو شرابه بولاشق خرقه‌یی ای پاک
شیخ معذور طوت بزی التفاتدر غائبدن خطابه یعنی بلکه حافظ کندی اختیاریله
شراب نوش وباده پرست اولمدم ٭ بلکه بر ایش که ایشلرم حکم ازلیله ایشلرم بیت
من اگر خارم وگر گل چمن آرایی هست ٭ که ازان دست که می پروردم میرویم ٭ خواجه‌نک

مثنوی

ع

13

خواجه‌نک خرقه می آلود بوردوغندن بعضیلر طریقه ملامتیه یه اشارت ایلدیلر حاشا که
بلکه ملامتیون خواجگان گبی کمال لتسته اوزره در که هیچ انلردن بو طریقه توجه‌لری
بر وجهله اولمامش حضرت ملای روم انلر و بندر اندن اول ذات شریف وعنصر لطیفدن
ما ذکرک ظاهرا وباطنا بر مخالف نسنه کورلمیش ویا ایشدلمیش حاشا ثم حاشا ان بعض
الظن اثم معلوم اولا که بو غزلک بری بیتینک قافیه لری اصل اوزرینه کلمشدر
یعنی با اعمال وبدلیسی معمولدر کلمشلر الفلری تجزیه طریقیله وبرلیسی ترکیب وتجزیه طریقیله
اشکارا وسکارا ودارا ومدارا وغذارا وخارا بونلر تجزیه طریقیله در وپارا ترکیب
طریقیله قافیه معمولدر اولدر که شاعر تصرفیله قافیه اولمغه لایق اولور مثلا خدارا وگذارا
وپارسارا واشنارا وقضارا ونوارا بونلرده شاعرک هیچ تصرفی یوقدر زیرا را ردیف
وما قبلنده کی الف روی واقع اما اول بری بیتنک قافیه لرنده را نفس کلمه دندر
پس بو کلمه لری متجزی اعتبار ایدرز ورا لفظینی ردیف وما قبلنده کی الفی روی
طوتارز اما پاراده تجزی ترکیبله اعتبار ایدرز یعنی پارک راسینی الفله ترکیب
ایدوب را تحصیل ایدرز که ردیف اوله مثلا نجاتینک بو بیتنک قافیه سی متجزیدر
ترکیب اعتباریله بیت رحت وبختم کوتری اوده اور رسنک دوتمز ٭ بر ایکی کون
بزی بو دنیده محبوب اگلر ٭ محبوب لفظینی متجزی ایدوب بای اگلر لفظیله ترکیب ایدوب
ردیف ایتمشدر خواجه گبی نهایتی خواجه بو غزله ترکیب ایدی وتجاتی بر لفظیله ولهذا
رونق عهد شبابست دگر بستانرا ٭ میرسد مژده گل بلبل خوش الحانرا ٭ رونق لغت
جوهری دیر که رونق السیف ماؤه وحسنه یعنی قلیجک رونقی صویی وگوزللکیدر
پس بونده رونق گوزللک معناسنه در عهد بونده زمان معناسنه در شباب
بونده یکیتلک معناسنه در دگر کنه معناسنه در دیگردن مخففدر بونده دخی معناسنه
دیمک دکلدر بلکه بستان واوسز استعمال ایدرلر اما عجم واو ایله واوسز استعمال ایدر
را تخصیص افاده ایدر الحان بونده گوزل آواز معناسنه در لحنک جمعیدر اصوات
دیمکدر بلبل انواع پرده لردن اوتدوکندن جمع صیغه سی گتورمشدر را ادات مفعولدر
محصول بیت کنه بستانک یکیتلک زمانینک لطافتی وتازه لکی واردر بو شهد یکی
فصلمز خوش آواز بلبله گل مشتلغی ایرشیور حاصلی اول بهاردر ٭٭ بیت
ای صبا گر بجوانان چمن باز رسی ٭ خدمت ما برسان سرو وگل وریحانرا ٭ جوانان
چمندن مراد جنس چمندر ٭ باز بونده کیرو معناسنه وتاکید ایچون اولمق جائزدر
خدمتدن مراد دعا وثنا وسلامدر برسان ایرشدر دیمکدر رسانیدن مشتق فعل
متعدیدر معلوم اولا که فارسیده ادات تعدیه الف ونوندر رسیدن رسانیدن
وخوابیدن گبی ایچان خوابانیدن را ادات مفعولدر محصول بیت ای صبا اگر تازه
چمنده ایرشرسک یاکیرو ایرشرسک سرو وگل وریحانه بنم سلامیمی ایرشدر
بیت گر چنین جلوه کند مغبچه باده فروش ٭ خاکروب در میخانه کنم مژگانرا ٭ چنین
چون تشبیه ایچوندر این اشارتدر کندینک مشاهده ایلدیکی جلوه یه مغ سابقا

روزمره

تفصيل اولنمشدر نجه مطلقا باده ويرن اوغلنجق مراددر مغبچه‌نك باده فروشه اضافتی بيانيه در
يعنی موصوفك صفتينه اضافتی قبيلندندر خاكروب وجاروب سپورگيه ديرلر و
صف تركيبدر اصلنده روبنده خاك وجای ايدی طوپراق سپوپورنجی معناسينه
مژگان ومژه كرپيك ديرلر مژگان جمع مژه در وبعض خبط فاحش ايلدی اكر بو بيله اولسه تا
مفتوح اوقنوردی ساكن اوقومزدی را ادات مفعولدر محصول بيت باده فروش رد سروری
مغبچه اگر جلوه بويله ايدوب كيدرسه كه شمدی ايدر كربكيمی ميخانه قپوسينك سپورگه سی
ايدرم يعنی انك خدمتكاری اولوب هر خدمتينه ارتكاب ايدرم بيت
ای كه برمه كشتی از عنبر سارا چوكان مضطرب حال مكردان من سركردانرا ای حرف
ندادر منادا اسمی محذوف كه صفتله موصوفی ربط ايتمشدر مهدن مراد يوزدر
تشبيه مطلق طريقيله عنبر سارا معدنی عنبر متعين مشمومات جنسندن برنوعدر
سارا صفت خالص ديمكدر نته كه بوبيتنده اويله در بيت توكی كردی تو انی كيميا را
مس خود را اكر ده زر سارا خالص التون ديمكدر سارا هر مملكتك اسميدر وبعض [illegible] ع
سويلدی چوكان جيم وكاف عجميله تكيه چوكن ديدكلريدر تعريب ايدوب صولجان
ديرلر فصحای عجمدن جيم عربيله مسموعدر وبعض افترا ايلدی ايله ايتمش سه چولجان
ديرلر ايدی جيمی صاده قلب ايتمكه احتياج اولمزدی مضطرب بونده متحرك ديمكدر
مكردان نهی مخاطبدر كردانيدندن بونده ايهام طريقيله ذكر اولنمشدر زيرا كشتن سروری
وكرديدن دونمكدر سابقا ذكر ايلديكمز كبی برحالدن برحاله دونمك انقلاب
وتحول معناسينه صيرورت معناسی بوندن مأخوذدر يعنی اولمق هربره طوب كبی
دونمك يعنی يوالنمق تدحرج وتدهده معناسينه هربره مولوی كبی دونمك دور
معناسينه پس معنای قريبی اولمق ومعنای بعيدی يوالنمقدر سركردان كردان
صفت مشبهه در يوالنغن ودونكن معناسينه سره صفت اولسه وباكويه يوالنغن
معناسينه در اما كردونه وياقدحه صفت اولسه دونكن معناسينه در كاسه سرشد
قدح از كردش دوران مرا دارد اين ديرلر خواب آباد سركردان مرا سركردان لغتده
باشی دونكن معناسينه در اما اصطلاحده حيران معناسينه در وچوكان قرينه سيله
يوالنمق معناسنی ايهام ايدر كويه صفت اولدوغی وقت كبی محصول بيت ای عنبر
سارا كبی زلفدن آی كبی يوزه اوزرينه چوكان چكن جانان مضطرب حال ايتمه بن
حيران ومتحيری وبويله ده ديمك اولور ای شول جانان كه آی كبی يوزك اوزرينه
عنبر سارا كبی زلفدن چوكان ايدوب جكرسين مضطرب حال دوندرمه يعنی جكرنده
باشی دونه كبی ما نه سيم اين قوم كه بر دردكشان ميخنديد در سر كار خرابات كنند ايمانرا
نرسم فعل مضارع متكلم وحده در دردكشان دردكشك جمعيدر دردن بونده
مراد شرابك بالچيغيدر الفله نونله جمع اولنمشدر ذوی العقولدن اولدغيچون وصف تركيبيدر
كشنده در دوردر وچكيجی يعنی ايچيجی فكر تحل وارده حالدر زيرا دردايچجلر اوستنده
شراب ايچيلن جاملكی ايچمك مقامنده تركيبه استعمال ايدرلر ميخنديدند خنديدندن مشتقدر

مشتقدر كولمك معناسينه اما بونده تمسخر معناسينه در يعنی مزه لنمك تركيبده ده
مستعملدر بيت بنم اغلادغمه شمدی قارم كولك تا برزمان كولر بديم بنده كرفتار اولنه تاه
مشهور مثلدر اله كولن كولنج اولور ديرلر سركار خرابات سر بونده سودا وهوا وآرزو
معناسينه در كار ايش كوج معناسينه در خرابات ميخانه در كنند ايلرلر فعل مضارع
جمع غائبدر ما قبلنده بر مصدر محذوف وقدر تقدير كلام صرف كنند ويا تلف كنند در ايمانرا
را ادات مفعولدر محصول بيت شول قوم كه باده نوشده كولوب اكلنمكلری مسخره لغه
الورلر قورقارم ايمانی ميخانه آرزوسنده وايشنده وكوچنده تلف ايليه لر بعض
نسخه ده سركاره مضاف اولمشدر پس معنا قورقارم ايمانی ميخانه ايشنك هوا وهوسنده
سنده صرف ايليه لر ديمكدر پس خرابات ايشی باشنده صرف ايده لر ايمانی ديين باشدن
سروری خطا ايلدی بيت يار مردان خدا باش كه در كشتی نوح هست خاكی كه بآبی نخرد طوفانرا
يار بونده مصاحب معناسينه در باش باشيدن امر مخاطبدر كه حرف تعليل كشتی يای
اصليه ايله كميدر خاكی يا حرف وحدت ايچوندر نسبت ايچون ديينلر فكر سز سويلديلر كه
غ رابطه صفت يايی يا حرف مراد بر قطره صودر آب حجم صودر وبعض عندی سويلدی نخرد
ع نفی مستقبل لغتده صتون آلمز اما بونده آلمز يعنی اعتبار ايلمز ديمكدر طوفان زياده
چوق صو وچوق يغمودر را ادات مفعولدر محصول بيت خدا ارلرينه يولداش اول
زيرا حضرت نوحك كميسنده بر طوپراق واردر يعنی حضرت نوح كه بر قطره صويه اعتبار
ايلمز يعنی طوفانه حاصلی خدايه قريب اولنلره يقين اولمغه سعی ايله كه دنيا وآخرت
مراداتنی بوله سين ما كرا خوابكه آخر مشتی خاكست كو چه حاجت كه بر افلاك كشی ايوانرا
هركرا كه بونده اسمدر كس معناسينه در را بطه اولان كه حذف اولنمشدر تقدير كلام هركس
راكه در خوابكه خواب اويقو به ودوش ديرلر كاه كاهدن مخففدر سابقا بيان اولنان
قاعده اوزره بونده ظرفيت افاده ايدر مضاف اولمشدر آخره مشتی مشت بونده اوچ
معناسينه در كو امر مخاطبدر كوييدندن خطاب عامه در بر افلاك بر بونده يای مغوده معنا
سينه در كشی بونده قالدرسين وبوجلده سين معناسينه در ايوان سابقا بيان اولنمشدر
فارسيه ده چارداق معناسنده مستعملدر محصول بيت هر كمسه كه انك صوكی تباعی بر
اوچ طوپراقدر پس اكا دخی نه حاجت كه كوشككی وچارداقلريكی كوكلره چكه سين يعنی
چونكه عاقبت فنادر بويوك اوله وچارطاقلره وباغلره وباغچه لره سعی وكوشش
ايلمك زياده جنوندن كلور زيرا حقيقة غيره ياپمقدر بيت هر كه آمد عمارتی نو ساخت
رفت ومنزل بديكری پرداخت كتدی وغيره منزل ياپدی ديمكدر
بره از خانه كردون بدر ونان مطلب كين سيه كاسه در آخر بكشد مهمانرا
بدر وقيبدر با حرف صله بر وبدر قپويه كيت يعنی چيق ديمكدر رو وجهدن تعبيردر
بعضيلر ديديلر كه بدر اوچ كلمه دن مركبدر بادن ودردن واودن كه ضمير راجعدر
معناسينه خانه كردونه راجع اوله پس در ظرف ايچون اوله في معناسينه و با حرف تأكيد
يعنی درخانه كردون سيه كاسه قونق اولدوريجی يدر لر سيه كاسه بخيل وخسيس

ع

معناسینه مستعملدر . و بر مملکته و برلره قوتلوغلق دیرلر دیمن زیاده سفلی و حجندر بونده
سیه کاسه زیاده خوب واقع اولمشدر . فلک خصوصنده محصول بیت طشره گیت
خانهٔ گردوندن نان طلب ایلمه یا خود خانهٔ گردوندن گیت آندن نان استمه زیرا بو قوتلوق
اولدوریجی عاقبت قوتلوغلق اولدر تنبیه بهدر . فلکدن وفا اوممیوب مال و منال
و منصبه اعتماد ایلمه . بیت گیتی که آولش عدم و آخرش فناست ۞ در حق او گمان ثبات
و بقا خطاست بو بیتنده قناعته و استغنایه تحریض واردر بیت کر بدستم افتد اکسیر
قناعت آصفی ۞ گنجها بالای بام در گنج استغنا نهم انتهی ۞ ماه کنعانی من مسند
مصر آن تو شد ۞ گاه آنست که بدرود کنی زندانرا ۞ ماه کنعانیدن مراد حضرت یوسف
علیه السلامدر بونده کندی جاناتینه استعاره ایلدی یا النسبت ایچوندر مسند لغتده اهل
مکاندر استناد یعنی طیناجق بر آغا بونده تخت مراددر آن و از آن ادات تحصیلدر
مثلا آن تو و از آن تو دیرلر اضافتله سنگلی دیمکدر بره گاه بونده وقت معناسینه در
منصبه ده تخته ده دیرلر پس بو معنالرک بونده فی الجمله مناسبتی واردر بدرود
بای تحمیله اسنملکدر وداع معناسینه محصول بیت ای بنم یوسف ثانیجم گوکلمک
مصری تختگاهی سنک اولدی یعنی گوکلمک تختنه مالک اولدک پس وقتیدر که جان
دل غمناکی زندان فراقدن تخلیص ایلیه سین ۞ در سر زلف ندانم که چه سودا داری
باز بر هم زده گیسوی مشک افشانرا ۞ سر زلف زلفک اوجیدر سودا زلفه مناسبدر
گیسو دیه دن اپنن صاچ بولوکینه دیرلر بر هم قارش مورش مشک افشان وصف
ترکیبیدر مشک صاچیجی افشاندن مشتقدر محصول بیت زلفک اوجنده بلمزم
نه سوداگ واردر که ینه قارش مورش ایلمش سین که گیسوی مشک افشان یعنی و یک
اوستنده کاکلک پریشان ایلمکدن سنک بر مرادک واردر ۞ حافظا می خور و رندی
کن و خوش باش ولی ۞ دام تزویر مکن چون دگران قرآنرا ۞ حافظا آخرنده کی الف
ندادر رند لفظینی عجم اکثر امور منهیه ده استعمال ایدر و علی الخصوص که باده نوشلقده
پس بونده رندی کن عطف تغییری طریقیله واقع اولمش ۞ دام تزویردن مرادی باد
محصول بیت ای حافظ باده ایچ ایسک رندلک ایشله قرآن شریفی تزویر دوزاغی ایلمه یعنی
ریایه ارتکاب ایلمه زیرا ریاکار بونده خواجه نک مرادی فسقه امر دکلدر بلکه مرادی
بو درکه باده نه معصیت که دنیاده وار در جمیعسندن ریا بتردر ولہ ایضا قدس سره
اگر آن ترک شیرازی بدست آرد دل مارا ۞ بخال هندوش بخشم سمرقند و بخارا را ۞
ترک اصلنده لغتده تاتار صنفینه دیرلر بونلر زیاده ظالم و بی رحم و خونی اولدقلرندن
شعرای عجم محبوبلری بونلره تشبیه ایدوب ترک دیرلر و بعض شیرازیلردن مسموعدر که
هلاکو عسکرندن چوق کمسنه شیرازده توطن ایدوب تناسل ایلدی پس انلرک اولادینه
حقیقه ترک شیرازی دیمک صحیحدر تشبیه و استعاره سز آرد اصلنده آورد
ایدی آوردندن مشتق گتور دیمکدر پس بعض مواضعده واوی حذف ایلرلر
مضارعده و امرده نهیده و اسم فاعلده مارا تخصیص ایچوندر هندوش هند

بوده و صلحت اشبنه
زنیم یا ایله تصحیح
ایلمشدر
۵

کسوی و انف بک نکته اسرار وجود
کر بدست ... مدرار یره دوراندا
بیت وقوم بعض معنیه دبوانده
... ۵

15

هندو هند مملکتندن توالد ایلمش اولمزده مستعملدر اما هندده توطن ایدوب هندی
الاصل اولمیانه و سائر اشیایه مثلا دمره و قلیچه و غیریه هندی دیرلر هندو دیمزلر
معلوم اولاکه هر کلمه نک که آخرنده واو یا و یا الف اوله حالت اضافتده بر یا
اثبات ایتمک قاعده در بویش و یایش و بینش گبی شین ضمیر غایب ترکه راجعدر
بخشم فعل مضارع متکلم وحده در بخشیدندن بغشلمق معناسینه سمرقند و بخارا
ایکی شهرک اسمیدر که آدمیسی ترکدر پس بونده اول مناسبتله ذکر اولمشدر را
ادات مفعولدر محصول بیت اگر اول شیراز شهرینک محبوبی بیزم گوکلمزی
اله کتوررسه یعنی بیزه رعایت اوزره اولورسه انک خال هندوسینه سمرقند و
بخارایی بغشلرم هندو لفظینی هندی مقامنده تجوز ادر و اولا قیاس هندوش ایدی
بیت بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت ۞ کنار آب رکناباد و گلگشت مصلارا ۞
نخواهی یافت بولمایه سین دیمکدر . بوادا ضبط اولنمق گرک مواضع متعدده گلور
آب رکناباد رکن آباددر بویک دره در که الله اکبر آدلی بر دبه نک دبندن چقار
و رکناباد دیدکلری انکیچوندر که مرحوم سید رکن الدین یعنی متوسط صاحبی
اطرافینه بابولر یاپوب و بعض یرلرجکوب بر خوب شیر انکاده ایلمشدر و قاعده
عجمدر که هر کیمسه بر یری معمور ایده انکا نسبت ایدوب فلان آباد دیرلر محمود آباد
و حسین آباد و استنبولده جعفر آباد گبی گاه اولورکه بر شیئک کثرتندن آباد له
تعبیر ایدرلر خراب آباد زیاده خرابلقدن عبارتدر و قس گلگشت مصلا رالگلگشت
رکناباد کنارنده مصلای شیرازه متصل بر مقبول سیرانگاهدر و بر عظیم و مقبول
مسیره یره گلگشت دیرلر هر نه یرده اولورسه زیرا گشت سیره دیرلر و گل بونک
گبی ترکیبلرده عظیم معناسینه در نته که گلبانک دیرلر اولو آوازه محصول بیت
ای ساقی باقی قلان میی گور که جنتده بولمیه سین رکناباد ارمغی کنارینی و گلگشت
مصلایی زیرا جنت اعلاده و دنیاده بزم پس خواجه نک بو سوزی حقیقتده مجازدر کلدر
بیت فغان کین لولیان شوخ شیرین کار شهر آشوب ۞ چنان بردند صبر از دل که ترکان
خوان یغمارا ۞ فغان افغاندن مخففدر قاعده در که بر کلمه نک اولنده همزه اولسه
تخفیفا حذف ایدرلر اسم و فعل و مصدردن اسکندر و سکندر و افتاد و فتاد و
استادن و ستادن اما مطرد دکل و فغان فریاد گبی مدد و مدد دیبو چاغرمغه
دیرلر لولیان لولینک جمعیدر عجمده بر طائفه در قراگوزلو و قراقاشلی سیه چرده
اولورو جمیعیسی سازنده و گوینده اولورلر پسیکه بیز اوج بیل مقداری اختلاط
ایلدک توقات شهرنده تا اهل اتمشیدی صرف تخلص ایدر شاعر ایدی لولوگو او
اصلیه ایله قبرجی گوزلی جمیع لولیان کا در دیتن بلمزمش شوخ بونده اسیجق
قائلی مطبوع معناسینه در شیرین کار شیرین طائلی دیمکدر کار کاف عجمیله
ادات فاعلدر جی معناسینه در ستمکار و جفاکار گبی شهر آشوب وصف ترکیبیدر
شهری قارش مورش ایدیجی یعنی دلی ایدیجی شیرین کار لفظیله شهر آشوب لفظی

رد سروری

وصف ترکیبیدر وبعن افترا ایلدی ترکان خوان یغما ترکان ترکلک جمعیدر کما
مغنایه تحملی وار در ترکیبی مذکور تاتار صنفی که شیراز شهرنده توطن ایلمشلردر
بر سبیده شرقک اتراکی که خلفاء عباسیه انلری استخدام ایدرلردی نته که تواریخ
خلفاده مذکور و مسطوردر لیس بونده ترکان کدایان معناسنه در وبعض ترکی
وکدایه بلزمش زیرا خوان یغمایه کیدن آقوبا وزورمندلردر نته که سوره مابونده مشاهده
اولنشیدی کدایان خود بر یولک بیدست و بی پا طائفه درلرینه و پرلر بیرلو و پرمزلر
مبرادرلر خوان سفره ده وکاه اولورکه ذکر محل واراده حال ایدوب طعام مراد ایدرلر
بونده کیبی یغما قرینه سیله لیس خوان یغما بر امرده و دوکونلرده یغما ایچون دو تیلن
جناقلردر **محصول بیت** مدد مدد که بو شوخ و شیرینکار یعنی اسیجق قانلی ناظره لذت
ویریجی شهر خلقنی دیوانه ایدیجی لولی محبوبلری انجلین ایلتدیلر صبری کوکلدن که اتراک
یغما ایچون قونولان نعمتی کیبی زیرا انلرهم محبوبلر وهم خواننده و کوینده لردر فافهم **بیت**
ز عشق ناتمام ما جمال یار مستغنیست * باب ورنگ و خال و خط چه حاجت روی زیبا را
خواجه جانانک جمال بکالینه نسبت کندینک عشقنی ناقص اعتبار ایدرنا دیبار زیرا بعض
عشاق اراسنده هر کیفیت و کفتکو واردر که جانانه نک حسنینه سبب بیزم محبتمزدر بونکله
بیز انون قطع نظر ایلسک اکا اصلا کمه اعتبار ایلمزدی لیس خواجه بیورر که بیزم جانانمزک
حسنی کاملدر اکا نسبت عشاقک عشقی ناقصدر که دیدکلری کبی انک محبتینه
احتیاجی یوقدر باب ورنگ وار بونده جان من و جان شما دیو کبی ضرورت و
ز ایچون اقحام اولنشدر اصلنده با ب رنکدر خال و خط بو زینه سوردکی اقلقدر و خاز در که
رنکدن مراد کلکونه اوله یعنی یوزلرینه سوردکی قزل نسنه مراد اوله و آبدن اقلق مراد اوله
وبعض نسخه ده بوی و رنگ دوشمشدر لیس مذکور تکلفه احتیاج قالماز واو حرف عطف
اولور زیبا مرانسق دیمکدر **محصول بیت** بیزم ناقص و ابتر محبتمزدن جانانک حسن کمالی
مستغنیدر مشاطه وضع ایلدوکی خال و خط و آب و رنکه مرانسق کوزل یوزک احتیاجی
یوقدر یعنی حسنی خداداددر عارضی اسباب حسنه محتاج دکلدر **بیت** حدیث از مطرب
و می کو و راز دهر کمتر جو * که کس نکشود و نکشاید بحکمت این معما را حدیث بونده
سوز معناسنه در مطرب کولکله سرور و حبور ویرندر سازنده و کوینده کبی کو امر مخاطبدر
کوییدندن سویله دیمکدر جو جوییدندن ایسته دیمکدر کم الک و کمتر ده کثرت تفصیل
معناسنی افاده ایدر کاه اولورکه کم و کمتر لفظینی کلیا ترک مقامنده استعمال ایدرلر
مثلا کم کو و کم جو یا ایچ سویلمه و یا ایچ ایستمه معناسنه بو قاعده نشانلیجق بردر نکشود و نکشاید
کشودن و کشاییدن مشتق اولنکی نفی ماضی و ثانیسی نفی مضارع آجادی و آجماز دیمکدر
بحکمت با سببیت و یا مصاحبت ایچوندر مضاف محذوفدر یعنی علم حکمت دیمکدر زیرا آدمار دنیه
یعنی افلاک و عناصردن بحث ایتمک وظیفه سیدر **محصول بیت** سوزی مطرب و باده دن
سویله و اسرار افلاک و عناصری کلیا ترک ایله زیرا که کیمسه بو معمایی علم حکمتله آجدی و آجه بلمز
بونک تمرتبه انجق الله تعالی مطلعدر **بیت** من از آن حسن روز افزون که یوسف داشت دانستم

که عشق از پردهٔ عصمت برون آرد زلیخا را روز افزون کوندن کونه زیاده و ترقیده اولان
اشیاده استعمال ایدرلر عصمت حفظ و صیانت معناسنده مستعملدر برون آرد طشره
چقارر یعنی اخراج ایدر زلیخا زانک فتحی و لامک کسریله کوزل دیمکدر صفتدر اسمی ایلدر
محصول بیت من اول کوندن کونه ازدیاد و ترقیده اولان حسندن که حضرت یوسفک وار
ایدی بلدم که عشق و محبت زلیخایی پاکلک و پرهیزکارلق پرده سندن چقارر بیرور زیرا
جانانک حسنی ارتدقچه عاشقک صبر و قراری اکسیلور لیس رسوای عالم اولمق ضروریدر
بیت بدم گفتی و خرسندم عفاک الله نکو گفتی * جواب تلخ میزیبد لب لعل شکرخارا
خرسند راضی و قانع معناسنه عفاک الله الله تعالی سندن بلایی دفع ایلسون دیمکدر
تلخ آجی میزیبد فعل حال زیبیدندن یاراشر دیمکدر بونده استفهام مقدر واقع اولمش
شکرخا وصف ترکیبیدر شکر چکنیجی دیمکدر خاییدندن مشتقدر **محصول بیت** بکا یارامز
سوز سویلدک و بن سویلدکله راضیم ایی سویلدک الله تعالی سندن جمیع بلیاتی دفع ایلسون
لکن آجی جواب یاراشرمی شکر چکنیجی لعل کیبی قرمزی لبه بو ذکر اولنان معنا استفهام انکاری
اوله و نفی تقدیرجه در اما اخباری اولیجق معنا بویله اولور که بکا یرامز و برک یعنی سن
بدسین دیدک بنده بدسین دیدوکله راضیم ناخوب بکا بد سوز سویلدک بنده بد سوز
سویلدوکله راضیم الله تعالی بلایی سندن دفع ایلیه ایی دیدک زیرا جواب تلخ یاراشور
لعل کیبی قرمزی لبه یعنی سنک بد و بد دیدوکک غیر ثابت نیکدر ویدوکن بکا لذیذ کلیری
زیرا سن شکرگفتارسین آجی سوزده سندن طاتلی کلور **بیت** نصیحت گوش کن جانا که
از جان دوستتر دارند * جوانان سعادتمند پند پیر دانا را * گوش کن امر مخاطبدر کنیدندن
نصیحت ایشیت دیمکدر سعادتمند ادات نسبتدر لی معناسنه سعادتمند سعادتلی
دانشمند دانشلی کیبی دانا صفت مشبهه در دانیدندن بیلیجی دیمکدر جانا الف حرف ندادر
محصول بیت نصیحت ایشیت ای بنم جانم زیرا جاندن سوکلیرک طوتارلر سعادتلی جوانلر
پیر عالمک نصیحتینی **بیت** غزل گفتی و در سفتی بیا و خوش بخوان حافظ * که بر نظم تو افشاند
فلک عقد ثریا را * غزل بیش بیتدن اکسک اولماز اما یوقاریسی کیمسی طقوز و کیمسی اون
و کیمسی اوجدن یوقاری اولمز دیدی در سفتی در دلدک هم ده استعمال ایدرلر که
غایتله مقبول و مطبوع سوز سویلمه یه خوش بخوان خواجه حافظ غایتله خوش خوان
ایمش انکیچون بیا و خوش بخوان دیدی عقد عینک کسریله و قافک سکونیله عقدلر یوغنه
طاقه قلدی بو غمغه دیرلر ثریا اولکر یلدیزینه دیرلر عقد ثریا اضافت بیانیه در
ثریانی شعرا بو غمغه تشبیه ایدرلر **محصول بیت** غزل سویلدک و در دلدک یعنی غایتله
ایی سویلدک کل ایمدی بو جه اوقو یعنی بو غزلی صوت ایله کتور تا که سنک نظمکه فلک
عقد ثریایی نثار ایلیه یعنی فلک زیاده حظندن عقد ثریایی جائزه ویره بو غزلک لطافتنه
وله ایضا صبا بلطف بگو آن غزال رعنا را * که سر بکوه و بیابان تو داده ای ما را
صبا منادی حرف ندا محذوفدر لطف بو مشفقلق ملایمت معناسنه در غزال آهو بره
معناسنه یعنی کیک بوزاغوسی شعرا محبوبلری و محبوبه لری اکا تشبیه ایدرلر لطف

نظرده وحسن التفاتده رعنا شول گله دیرلر كه بر جانبی قزل و بر جانبی صاری اوله
حاصل كلام اول گله صفت اولور عشق و خوبی رنگ رنگ آمد ترا ای باغبان حسب
حال ما و رعنایان گل رعنا نیست بی رخت در شفق و مهی نبیند چه عجب آصفی اگر
سرو برگ گل رعنا نیست معهود گله رعنا دیدكلری كمال باشا زاده نگك بو بیتندن
زیاده معلومدر بیت الكیسنده ن بر گل رعنا گوربنوردی گوزه لاله رخسار گله جمع
اوله رخ زردم بهم رعنا بو مصرعده نازنین معناسینه در كه قولی مقوله ربط ایتمشدر
سر معنا جهتنده ن عار لفظینه مقید در دا ده لفظنده همزه خطاب ایچوندر و بین خطابه
قایل وگلمش زیرا اول بونده ما همزه یوقدر بلكه اول علی تبرا اشكلنده یازیلین ما همزه نگك
نشانه سیدر كه یادن بدل یازیلور ثانیا همزه فارسیده خطاب ایچون گلمز یا ور گلنی بونده
بینه خطاب ایچون گلن یادر نهایتی های رسمیدن صكره یا یازیلر اول نشانه یازیلور انجق
اما همزه وه یا ده تلفظ اولنور محصول بیت ای صبا لطفله اول غزال رعنایه سویله كه بیزم
باغمزی طاغه و صحرایه سن ویرمشسن یعنی بیزی فرهاد و مجنون ایلمشسین شعرا صبا
ایله مكالمه ایدرلر كه بیكس شعرادر زیرا جانان عالی جنابدر آنگك مقامینه انجق صبا و شمال
واصل اولور بیت شكر فروش كه عمرش دراز باد چرا تفقدی نكند طوطی شكر خارا
شكر فروش وصف تركیبیدر شكر صاتیجی معناسینه كه عمرش دراز باد جمله معترضه دعائیه
بدیعه وحشو ملیح دیرلر چرا اصلنده چه رایدی جیم عجمینگ كسریله صكره رایی تحصیلا
تركیب ایدوب چرا دیدیلر جیمگ كسریله و فتحیله نیچون معناسینه محصول بیت شكر فروشك كه
عمری اوزون اولسون نیچون طوطی شكر خارك حالینی و خاطرینی یوقلمز شكر فروشدن مراد
جاناندر و طوطی شكر خادن كنددر یعنی جانانه اغزندن شكر ایغارنتم كبی طوطی ایله
یعنی شاء فصیح و بلیغ ایله نیچون مقید اولمز بیت چو با حبیب نشینی و باده پیمایی
بیاد دار محبان باد پیمارا باده پیمای فعل مضارع مخاطبدر باده اوله سن یعنی انجق
زیرا مجلده پیمانه ایله تقسیم اولنور باد پیما وصف تركیبیدر یل اولچیجی بی فائده یلوب
یوپورنه دیرلر توركیده یل قوان دیدكلری كبی باد پیما عشقدن دور اولان محبلر
وبین تناقص سویلدی باد پیما و باده پیما وصف تركیبیدر و بین اكلمور كه باده پیما عبارتی
وصف تركیبی اكلمش اوله اگر بو بیله اكلدیسه یكلش اكلمش محصول بیت چونكه سن جانانله
همنشین اولوب باده نوش اولسین وصل جاناندن مهجور و محروم محبلری یاد كده
طوت یعنی جانان خدمتنده مجلسده انلری تذكر ایله باشد كه كیفیت باده ایله خاطر
شریفندن میل و انجذاب پیدا اولوب بونلرك حالینی تفقد ایلیه چو با حبیب نشینی
دیه وگی خطاب عامدر كه هر كم حبیبله همنشین اوله بیت غرور حسنت اجازت مگر نداد ای گل
كه پرسشی نكنی عندلیب شیدا را غرور لغتده غفلتدر الدانمق بونده ناشی اولدوغی ایچون
الدانمغه غرور دیرلر مگر بونده كانه معناسینه در نته كه آصفینگ بو بیتنده واقعدر
بیت ماه را امشب ببینی رو در رگمی دیدم مگر حسن روز افزون خوبان دارد او را در
شكست پرسش اسم مصدردر صورش معناسینه صورمق معناسینه و بین یلدیلی شیدا

حالا طوطی شكر خوار آ تقدیر بنده قصه

مراد وصل جاناندن مهجور

ع

قطعه در

ره سروری

آرتها

استغنا جانانه

شیدا دیوانه عندلیب بلبل محصول بیت گوزلگك غروری اجازت ویرمدیمی ای گل كه عندلیب
شیدانك حالینی تفقد ایلمزسین یعنی ای جانان گوزلگك مانعمی اولدی كه عشاق بیچاره
التفات ایدوب خاطرین صورمزسین بیت بتحسین خلق توان كرد صید اهل نظر
به بند و دام نگیرند مرغ دانا را بعض نسخه ده بلطف و خلق دوشمشدر بیز بو نسخه یی اختیار
ایلدك توان كرد توان كردن معناسینه در محصول بیت محبوب مغروره خطاب ایدوب بیورر
ای جانان اهل نظر عاشقلر حسن خلقله صید اولنورلر یعنی عبد مملوك اولورلر مصراع
ثانی مقام تعلیلده در یعنی بونلر مرغ زیركدر كه آغله و دوزاغله طوتلمز لیس بونلره
مدارا و بونلره حسن التفات ضروریدر بیت ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
سهی قدان سیه چشم ماه سیما را رنگ بونده نصیب و نشان معناسینه در بعض نسخه ده
رنگ یرینه بوی دوشمشدر سهی قدان صفتدر موصوفی محذوف قبیلندندر اصل كلام
دلبران سهی قدان ایدی سهی قدان الف و نونله جمع اولمشدر محصول بیت بیلمزم
نه سببدن ای بویلری قاره گوزلی طوغری قامتلی محبوبلرك بزمله آشنالق نشانی
یوقدر جانانه نگك استغناسندن شكایتدر كانه خواجه التفاته یوق ایمش وجمع
صیغه سینی ایراد ایلمك تعظیما در بیت جو این قدر نتوان گفت در جمال تو عیب
كه وضع مهر و وفا نیست روی زیبا را جز غیر معناسینه در نتوان گفت گفتن
تقدیرنده در وضع بونده قانوندر مهر بونده محبتدر زیبارا اصلنده زیبایت رایدی
ضرورت وزن ایچون یاء و تای خطاب حذف اولمشدر محصول بیت بو مقداردن غیری
سنگ حسن و جمالگده عیب دینمك اولماز كه سنگ روی زیبالگك محبت و وفا قانونی
یوقدر یعنی سنده جمیعا اسباب حسن و جمال بر كمالده آنی بو در كه وافی و كلسز
جافیسین بیت بشكر صحبت اصحاب و آشنایی بخت بیاد دار غریبان دشت و صحرا را
بو بیت حافظ دیوانلرنده ندرتله بولنور غالب بودر كه الحاقیدر لیس تتمیم فائده
ایچون یازلدی اصحاب صاحبگ جمعیدر یاران معناسینه بخت بونده طالع و دولت
معناسینه در دشت و صحرا عطف تفسیریدر محصول بیت یارانله مصاحبتگ و بختگك
شكرانه سی ایچون و طالعگك و دولتك سنگله آشنالغی ایچون وگی شكرانه سی ایچون دشت
و صحرانگ بیكس غریبلرینی یاد كده طوت یعنی بیچاره عاشقلری گاه گاه خاطره
گتوروب تفقد ایله بیت در آسمان چه عجب گر ز گفته حافظ سماع زهره برقص آورد مسیحا را
بعض نسخه ده بر یرینه در دوشمشدر گفته سوزك سویلنمشنه دیرلر سماع اصطلاحده
جمیع اشیانگ اصواتنده و سازلرك آوازلرنده مستعمل لفظدر بیت نه مطرب كه آواز
ستور سماعست اگر عشق داری و شوری بیت نه بیند كسی در سماعت خوشی مگر وقت
رفتن كه دم دركشی به بین كه رقص كنان میرود بناله چنگ كسی كه رخصه نفرمودی
استماع سماع پس حافظك سوزنده اولقدر سوز و حالت واردر كه اگر آنك سوزندن
زهره سماعه گله و حضرت عیسی آنگ سماعندن رقصه گله عجب دگلدر دیبنلر مذكور بیتلرك
و بونلرك گیبالرك هر كز معناسینه واصل اولمشلر واولمیه در محصول بیت اسمان اوزره

زد تعبیبا شرح

عجمیده اگر حافظک ولاوینک کلماتنی زهره نک ایرلمه سی حضرت عیسی علیه السلامی
افقصه کتوررسه زیرا زهره سازنده لر بلدزیدر و سازنده لکی اکا اثبات ایده کلمشلردر
چو زهره وقت صبوح از افق بر آن وچنک ۰ زمانه تیز کنه ناله مرا آهنک وله ایضاً
دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما ۰ چیست یاران طریقت بعد ازین تدبیر ما ۰ دوش
دون کیجه و مسجددن مراد فلکه دروودوشدن زمان سابقدر حقیقتده مراد دکلدر زیرا
بو غزلک اوج بیتی شیخ صنعانه یعنی عبد الرزاق یمنی قصه سنه تلمیحدر که انک قصه سنده
ترکیجه بر کتاب سوئلمشدر ۰ و فارسیده شیخ عطار حضرتلری منطق الطیرده بونک احوالنی
بیان ایچون بر مفصل حکایت کتورمشدر که اول کتابک اکثرندن مفصل حکایه سی بودرکه
اوّلی بودر بیت شیخ صنعان بوده پیر محترم ۰ با مرید چار صد اندر حرم ۰ خواجه نک بو
غزلدن غیری بنجه غزلده دخی بو قصه یه تلمیحات کلور انشاء الله تعالی پس بونده ردیف
واقع اولان ما لفظلری مذکور شیخک مریدلری جانبندندر محصول بیت مریدلر آغزندن دونن
کیجه بیزم پیرمز که مکه دن قیصری شهرینه کلدی کافر اولنده ایکن میخانه دنده مراد بودرلی
طریقت یولداشلری نمد تکیه و تدبیرمز نیدر بو قصه نک تفصیلنه مطلع اولمق استین
منطق الطیرک اول حکایه سینی بولوب کورسون بعضیلر بو تلمیحه مطلع اولمدقلرندن
بونده عجایبات یازمشدر که قابل تعبیر دکلدر بیت ما مریدان روی سوی کعبه چون آریم چون
روی سوی خانه خمار دارد پیر ما ۰ مذکور شیخک مریدلری مشاوره ایلدیلر که پیرمز
قیز سودی و باده ایچدی و انواع منهیاتی ارتکاب ایلدی بلکه شیخ عطار دیدوکی کبی
کافر اولدی پس نمد تکیه و بیزم حالمز نیجه اولور دیدیلر بعضیلر دیدیلر که مکه یه کیده لم و بعضیلر
دیدیلر که بز مریدز کعبه یه نیجه توجه ایده لم و کعبه یه نیجه یوز کتوره لم چونکه بیزم پیرمز خرابات
توجه ایدوب فسق و فجوری ارتکاب ایلدی پس بونده بر حکمت واردر صبر ایتمک کرکدر کوره لم
الله تعالی نلر بیت در خرابات مغان ما نیز هم منزل شویم ۰ کین چنین رفتست در روز
اول تقدیر ما ۰ خرابات میخانه مغان میخانه جیلر یا مطلقا کافرلر محصول بیت خرابات مغانده
بیزده پیرله هم منزل اوله لم زیرا روز ازلدن قضا و قدر بزم بویله واقع اولمشدر بو اوج
بیت مذکور قصه یه تلمیحدر بیت عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوشست
عاقلان دیوانه کردند از پی زنجیر ما ۰ محصول بیت اگر عقلک معلومی اولسه ایدی که کوکل زلف
جانانه ده نیجه ذوق و صفاده در عقلا جمیع دیوانه اولورلردی یعنی دیوانه لکه صورت
ویررلردی کوکل مقید اولاندن زنجیره کرمکیچون بیت مرغ دل را صید جمعیت بدام افتاده بود
زلف بکشادی ز دست ما بشد نخجیر ما ۰ مرغ دل و صید جمعیت اضافتلری بیانیه در
محصول بیت کوکل مرغینک جمعیت حال و خاطر شکاری دوزاغینه دوشمش ایدی یعنی
جمعیت حاله مالک ایدی سن زلفکی آچدک الیمزدن جمعیت حال شکاری کیتدی حاصلی
مادامکه زلف جعد و کره ایدی دلیمزک قرار و قرارکاهی خوش ایدی سن که زلفکی
آچدک و پریشان ایلدک قرار و قرارکاهی طاغلدی بیت روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد
زان سبب جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما ۰ محصول بیت سنک روی خوبک بیزه

18

بیزه لطفدن و لطافتدن بر آیت یعنی بر علامت فتح و کشف ایلدی اول سببدن بیزم
تفسیرمزده لطف و خوبلقدن غیری نسنه یوقدر حاصلی سندن کوردکمز لطف و احساندر
اول جهتدن بیزم هر سوزمز لطیفه و حسندر بیت با دل سنکینت آیا هیچ درکیرد شبی
آه آتشبار و سوز سینه شبکیر ما ۰ سنکینده یا نسبت و تنوین تأکید ایچوندر آیا عجبا
معناسنه استفهام تعجبیدر درکیرد و تأکید ایچوندر درکیرد تأثیر ایدر آتشبار
وصف ترکیبیدر آتش یاغدریجی معناسنه اضافت بیانیه در شبکیر کیجه ده واقع اولان
احواله دیرلر مثلا آه شبکیر و ناله شبکیر ورد شبکیر کبی کیجه ده واقع اولدوغی ایچون
بیت ور زلفت زتن جان اسیران شد جدا ۰ تاب شبکیر کردان باز آن ره بیمان وانشست
کیجه ده اولان آه و ناله ورد یعنی سفر شبکیر وصف ترکیبیدر کیجه طوتیجی معناسنه
کیجه ایله ایشلنمک ایچون کویا که کیجه طوتار دینه که آه و ناله سی جهانه دیرلر یعنی جهانی قبلدی
احاطه معناسینه پس شبکیر کیجه ده او یومیان کمسه دیمک یکاشدر معلوم اولا که بونده
شبکیر آه آتشباره و سوز سینه یه قیددر بعض شراح سوز و ناله و شبکیر یازوب
اضافتله معناسینی شبکیرده اولان ناله مزک سوزی دیدی هم لفظده خطا ایلدی
و هم معناده بیزم اولدوغمز آهمز و کیجه او یومیان سینه مزک حرارتی دیمکدر خطا
ایلدی محصول بیت عجبا سنک طاش کبی کوکلکه هیچ بر کیجه تأثیر ایلیه می بیزم بوتون کیجه
آتش یاغدریجی آهمز و سینه مزک بتون کیجه یانغی بیت با دو زلف تو آمد شد جهانم در سیاه
نیست از سودای زلفت بیش ازین توفیر ما ۰ سودا بونده محبت و آرزو معناسنه در
بیش یا بی بر بیله ارتق و زیاده معناسنه در توفیر بونده فائده معناسنه تضمین
اولمشدر اصلنده تتمیم و تکمیل معناسنه در محصول بیت یاد سنک زلفک اوزره
کلدی و پریشان ایلیوب جهانی بنم اوزریمه سیاه ایلدی یعنی یاد و بیکانه ایکن زلفکه
ال اوروب پریشان ایلدی انکیچون جهان باشمزه ظلمات اولدی ایمدی سنک زلفک
سوداسندن بیزم بوندن غیری فائده مز یوقدر که عالم باشمزه تاریک اولدی بیت
تیر آه ما ز کردون بکذرد حافظ خموش ۰ رحم کن بر جان خود پرهیز کن از تیر ما ۰ خاموش
و خامش و خموش و خمش هر معنایه بری بریندن مخففدر محصول بیت تجرید طریقیله
بیورر ای حافظ بیزم آهمزک اوقی یا آهمز اوقی فلکدن کچر بیزی فریاد و فغانه تحریک
ایلمه ایسم اول کندی جانکه رحم ایدوب تیر فردن پرهیز ایله بو قصه سی فنایه ویرر
و جان ور که خموش دیدوکندن مرادی بو اولا که بیزی بند و نصیحت و لومه رنجیده خاطر ایلمه
ایسم اول بو قصه سن بیلورسین خواجه حافظ ظاهر ایکند و یه معنی جانانه خطاب ایدر
دیان بنک قحو اسینه واصل اولمامش وله ایضاً بکلا زمان سلطان که رساند این دعا
که بشکر پادشاهی ز نظر مران کدا را ۰ سلطاندن مراد جانان در و ملازماندن مقصود
مصاحبلردر و دعادن مدعا و مطلوبدر که مصراع ثانینک مضمونیدر محصول بیت جانانک
مصاحبلرینه بو دعا و متمناییکیم ایصال ایدر که پادشاهلق یعنی کوزللک شکرینه
سنجون بن عاشق مسکینی نظردن سوره بیت رقیب دیو سیرت بخدای خود

مکر آن شهاب ثاقب مدد می کند خدا را ٭ دیو کغت عجمده شیطانه دیرلر سیرت خلقه
وخویه دیرلر بنا نام فعل مضارع متکلم وحده صغنرم دیمکدر مکر تمنا ایچوندر لیت معناسنه
اولا که دیمکدر شهاب شینک کسریله فلک جانبندن کرهٔ نارده یالکلنان آتش پارهسیدر کیم
بلمیان کمسه اکا یلدز دوشدی دیرلر ثاقب یالکلنیجی یاقیجی معناسنه در شهاب ثاقب
یالکلنیجی و یاقیجی شهاب دیمکدر خدا را تخصیص ایچوندر محصول بیت دیو خویلی رقیبدن
کندی افندمه صغنرم یعنی جانانمه اولا که اول شهاب ثاقب یعنی جانان بر مدد
ایده الله ایچون رقیبی یاقوب یاندوروب فنایه ویره بر نسخهده خدا را یرینه سها را و تیمور
سها بر جزوه یلدزدر بیوک یدیکر یلدزینک یاننده که خلق حدت بصری آنکله امتحان ایدر
اکر بو نسخه صحیح ایسه سهادن عاشق کندی مراد اولور یعنی بو ملیه اولور که جانانی ضعفه
کم مقداره مدد وایده خدای افندی معناسنه در قدما شعرنده چوق قدرتنه که انورینک بو بیتی
بیت خواجهٔ کل جهان آنکه خدایش ز دست ٭ جاودان بر همه احرار جهان بار خدای
بیت عالم مجد که بر بار خدایان ملکست ٭ مجد دین آن بنز ایدملکان بار خدای بار اولور معناسی
باری خدای اولور افندی دیمکدر بیت دل عالمی بسوزی چو عذار بر فروزی ٭ تو ازین چه
سود داری که نمی کنی مدارا ٭ عالمی یا وحدت افاده ایدر یا نسبت و عالم بو یله یرلرده جماعت
و بولک و خلق معناسنده مستعملدر عذار لغتده صقال بتن یره دیرلر اما شعرا اکثر یکاک
استعمال ایدرلر بر فروزی بوکا قرینهدر زیرا یالکلنمق و قزارمق غالبا رخده اولور مدارا
مفاعله بابندن مصدردر عجم تانک حذفیله استعمال ایدر محصول بیت بر آلامی عاشقلک
یورکینی یقارسین چونکه عذارک یالکلندرسین یعنی قزاردهسین سنک بوندن نه فایدهک
وارکه مدارا ایتمزسین حاصلی کندوکی کوزللندرب بو ولک عاشقنی یاقمقدن سکا نه
فایده اولور بونلره مدارا ایدوب مرحمت بر خدمته قوشمازسین بیت چه قیامتست
جانا که بعاشقان نمودی ٭ رخ همچو ماه تابان قد سرو دلربا را ٭ ماه تابان صفت مشبهه در
تابیدندن یلدرامق معناسنه دلربا وصف ترکیبیدر کوکل قپیجی معناسنه را اداه فتحهده
جایزدر محصول بیتی جانان نه قیامتدر که عاشقلره کوستردک یعنی ماه تابان کبی
رخی سرو کبی کوکل قپیجی قدی بیت ماهمه شب درین امیدم که نسیم صبحگاهی ٭ به پیام آشنایان
بنوازد آشنا را ٭ صبحگاهیده یا نسبت ایچوندر صباح وقتنه منسوب دیمکدر پیام خبر
بنوازد فعل استقبال [illegible] بیدندن اوخشیه دیمکدر محصول بیت بتون کیجه بو امیدده
ایم که صباح وقتینک خوش قوقولی یلی آشنا خبریله آشنالری اوخشیه یعنی وصلت
خبرین کتوروب عشاقی مسرور ایلیه آشنایاندن مراد جانا ندر تعظیما جمع ایلمشدر و آشنادن
مراد کندیدر بیت مژه سیاهت ار کرد بخون ما اشارت ٭ ز فریب او بیندیش وغلط مکن نگارا
یعنی سنک سیاه کرپکک اکر بیزم قانمزه اشارت ایدرسه آنک آلدتمهسندن فکر ایله و غلط
ایلمه ای نکار محصول بیت سیاه کرپکک بیزم قانمزه دوکمکه اکر سکا مکر وحیله ایدوب فریب
ویر دلیسه مکرینه آلدنمه و فریبندن غافل اولمه که بیزی اولدررسک پشیمان اولورسین زیرا
بیزم کبی عاشق وحی آله کیرمز بیت ز رقیب چشم جادو دل دردمند خون شد ٭ نظری کنای

در

19

رذ نسروری

ای نگارم که چه کونه کشت ما را ٭ قریب اسمدر آلداده معناسنه آلدامق دکلدر دردمند درد
اغری وجع معناسنه مند نسبت ایچوندر لی معناسنه نظری یا وحدت یا تنکیر فایدهلر
محصول بیت سنک جادو کوزک آلدادهسندن دردلی یورکم قان اولدی ای جان
نگارم نظر ایله که بزی نیجه دیلدی ایمدی وصلنک شربتیله بزی باشدن احیا ایله بیت
بخدا که جرعهٔ ده تو بعاشق سحرخیز ٭ که دعای صبحگاهی اثری کند شما را ٭ محصول بیت
خدا ایچون که عاشق سحرخیزه وصلک یا حسنک بادهسندن بر جرعه ویر تاکه صباح
وقتنده ایلدیکی دعانک سیزه اثری اوله زیرا دعا قبوللغنه سحر وقتندن اشرف وقت
اولماز بیت دل دردمند حافظ که بهجر تست پرخون ٭ چه شود اگر زمانی برسد بوصل یارا ٭
دردمند مضافدر حافظه که ربطه صفت ایلمشدر زمانی یا وحدت ایچوندر نگارا و یارا
لفظلرنده الف حرف ندادر و قافیهلری مغمولدر سابقا ذکر اولنان کبی تجزیه و ترکیبله
حاصلدر محصول بیت حافظک دردلی یورکی که سنک فراقکدن طوپطولیدر قان ایله اولور
ای یار اکر بر زمان دردمند دل وصلکه ایرشوب تازه حیات دخوندن نجات بولورسه
برسدکن فاعلی [illegible] حافظ دکلدر بعضیلر ظن ایلدکی کبی وله ایضا رحمه الله علیه

رز شمعی

صلاح کار کجا و من خراب کجا ٭ ببین تفاوت ره کز کجاست تا بکجا ٭ صلاح برار کار ایشی
صلاح کار [illegible] آرایش معناسی لازمی عمل صالحدر خراب بجکین سرخوش مست معناسینه
بو مطلعک مصراع ثانیسنک قافیهسی عیوب غیر ملقبهدندر اوقوندقده یا ساکن اوقونور
اما کتابتده کجایه املا اولمق لازمدر محصول بیت بر آرایش قنده و من مست او کار قنده
یعنی هیچ مناسبت یوقدر مصراع ثانی بونی بیان ایدوب دیر که کور ایمدی یولک تفاوتی
نه دن نره دکدر یعنی طریق عشقله طریق زهد بیننده تنافی وار دیمکدر بیت
چه نسبتست برندی صلاح و تقوی را ٭ سماع وعظ کجا نغمهٔ رباب کجا ٭ بیتک اولک
مضمونین تایید ایدوب دیر که نه نسبتی وار باده نوشلغه صلاح و تقوینک وعظ
استماع ایتمک قنده کمانچه و بکلمک قنده الضدان لا یجتمعان قبیلندندر سابقا ذکر
اولنمشیدی که عجم یا تشکلنده یازیلن الفک ماقبلنی مکسور ایدرلر الف یایه دونسون
ایچون موسی و عیسی کبی تقوی کبی بیت دلم ز صومعه بگرفت و خرقهٔ سالوس ٭ کجاست
دیر مغان و شراب ناب کجا ٭ صومعه اصلنده نصاری معبدیدر یعنی عبادتخانهلریدر
صکره مطلق عبادتخانهیه اطلاق ایلدیلر بگرفت دوتلندی یعنی اکرندی معناسنه
بیت ز دنیا میر و خسرو بزیر لب ناهمیکوید ٭ دلم بگرفت در غربت تمنای وطن دارم
سالوس اصطلاحده ریایه دیرلر اما قیاس مرایی معناسینه اولمق ایدی یعنی اسم فاعل
جاسوس و ناطور کبی خرقهٔ سالوس ریا خرقهسی دیمکدر دیر کنیسه عجم کلیسا دیر بیت
کر کل نبود نصیب ما خار بست ٭ ور نور ربا نمی رسد نار بست ٭ کر خرقه و خانقاه و تسبیحی نبود
ناقوس و کلیسا و زنار بست ٭ ناب خالص و صافی معناسینهدر محصول بیت کوکلم
صومعهدن و ریا خرقهسندن اکرندی قنده دیر مغان یعنی میخانه و صافی شراب قنده
حاصلی زرق و ریادن اوصاندم طریق عشق و رندیده سلوک ایتمک استرم بیت

بت كه باد خوشش باد روزكار وصال * خود آن كرشمه كجا رفت وآن عتاب كجا * يعني
كيتدي رفت معناسينه باد ذكر دركمك معناسينه خوششش ده شين ضمير اضمار قبل
الذكر طريقيله روزكار وصاله راجعدر معنا جهتندن باده متعلقدر باد خوش خوشش باد
تقديرنده در كرشمه اصلنده كوزدن وقاشدن صادر اولان حركات موزونه ديرلر
بعده مطلق ناز وشيوه معناسنده استعمال ايلديلر عتاب آزارلمغه ديرلر عتب ده ديرلر
محصول بيت روزكار وصال كيتدي يادي خوش اولسون يعني ذكري خير اولسون اول
روزكارده جانانه نك موزون حركاتي ومقبول ومطبوع شيوه لري نره كيتدي
واول محبوبانه عتاب وخطابي قنده واردي روزكار وصالده جانانيله اولان احواللري
تذكر ايدوب تغابن جله ايكن فرسك بريسينك كندويه حسن ظني غالبدر كون بانيه واردم
كوردم بو بيتي يازمش ويادخوشش ده دالك التينه كسره قومش كنديسنك معتادي اوزره
ومعنا ايده ده يادخوشي اولسون ديمش ودعاكويي فقير ديدم كه بو تركيبده معنا فاسددر
بلكه يادك دالي ساكن اولوب شين ضمير باد لفظينه مقيد اولمق كركدر زيرا معنا يادي
خوش اولسون يعني ذكري خير اولسون ديمكدر تحريف زياده تهوردن وجهلدن ميادو
ايليوب العياذ بالله كفري قبول ايلرم بوني ايلمزم ديدي چونكه بو قصه اكابر ناسدن بريسينك
اوتنده ايدي بو تحفه زياده حسن اعتقادي وارايدي واعلم خلقدنده بعض كمسه لر وار
ايدي كفريني بو زينه اورمدم اما خطا ايلدك ديدم وبو تحقيقدن الي بومنا هذا نادمم
كفرينه سبب اولدم ديو غرابت بونده دركه بو تحريف ايلديكم تحقيقده تامل ايدوب جلرينه
كار ايلمش ايرته سي دعاكويه حين ملاقاتده ديديكه سيزك ديديكوز صحيحدر اما بنم ديدوكم
صحيحدر بنده ابهام طريقيله ايتدم كه سيزك ديديكوز صحيح اولمق احتمالي بوقدر مرادم
كفري قبول ايدرم ديه وكه ايدي اتمام ادي تفطن ايده مدي ومصر اولدي ندعاسي ابرز
بيت از روي دوست دل دشمنان چه دريابد * چراغ مرده كجا شمع آفتاب كجا * دريابد بلمبدن
مشتقدر الكلمق معناسينه معلوم اولاكه يافتن ويابيدن بولمقدر مطلقا اولينه در لفظي
داخل اولسه الكلمق معناسينه كلور افعال قلوب كبي چراغ شمعك فتيله سنده وياتان آتش
پاره سيدر عربيده سراج ديرلر مرده اتش جنسنده استعمال اولسه سونمش معناسينه در
شمع لغت عربده ميمك كسريله مومه ديرلر اما عجم ميمك سكونيله استعمال ايدر محصول بيت
دوستك يوزندن دشمنلرك كوكلي نه الور يعني آندن نور وضيا كسب ايلمز مصرع ثانيه
مثل ايدوب بيورر سونمش اتشي قنده كونشك شمعي قنده يعني سونمش موم كونشدن
نور وضيا كسب ايلمديكي كبي دشمنلرك افسرده كوكلي روي جاناندن نور وضيا كسب ايلمز
بيت چو كحل بينش ما خاك آستان شماست * كجا رويم بفرما ازين جناب كجا * كحل سورمه
ديرلر بينش اسم مصدردر بينيدندن كورمك ديمكدر بصر معناسينه آستان واستانه
اشيك لغت عربده جناب اوك جبانيه وحواليسي فنا البيت معناسينه در مكتوبده
جناب عزت جاب بو معنايه در محصول بيت چونكه بيزم بصريزك سورمه سي سيزك
اشيككز طوپراغيدر بيورك قنده كيده لم بو اوكدن قنده يعني كوزيمزا جدقدم

و بو آستانه يه كلور دك اولنجه بوني بكلر زغير بره واره از بيت مبين سبب زنخدان كه
چاه در راهست * كجا همي روي اي دل بدين شتاب كجا * مبين ميمك فتحيله نهي مخاطبدر
بينيدندن كوره ويا قمه ديمكدر سيب المار زنخدان الكلر زنخ كبي شعرا الكي الماية وايوايه
تشبيه ايلمشلردر بيت سيب زنخدان ترا به زبه يافت دلم منبعه ايه به * وانه حال از زنخت
چون نمود * دانه چو مار كز نشايد زنه چاه بونده چقور در كور معناسينه دكلدر نته كه بعضيلر
ظن ايلديلر شتاب ايوبيدر شتابيدندن مشتق اسمدر مصدردر دكلدر بعضيلر ظن ايلديكي
كبي محصول بيت جانانه نك سيب زنخدانينه التفات ايلمه كه راهنده چقور واردر
اي كوكل بو ايوايله قنده كيدرسين قنده يعني قتي سكرتمه تدارك اوزره كيت چقوره
دوشمه سين كه محبوس ايده قالورسين زيرا كوكلك حبسخانه چه ديدر نته كه زلف زنجيرلريدر
انده دوشن چيقماز حبس كرفتار اولمق استرسك اول جانبلره التفات ايلمه بيت
قرار وصبر زحافظ طمع مدار اي دوست * قرار چيست صبوري كدام خواب كجا *
طمع مدار طمع طوتمه يعني ايلمه ديمكدر قرار چيست قرار ندر استفهام انكاريدر صبور
فعول بمعني فاعلدر ويا مصدريه درو حدت ايچون ديين بو خصوصده تفرد ايلمشدر
زيرا الكندينده [illegible] ي كه بوني ديمز كدام قنغي كه ادر وكجا ده استفهام انكاريدر محصول بيت
اي جانان حافظدن قرار وصبر وخواب طمع ايلمه قرار ندر صبر قنغي در اويقو قنده در
عاشقده بونلر بولنماز نايابدر وله قدس سره العزيز * ما قسيم تو دانه ودل غمخور ما ما
بخت بد تا بكجا ميبرد آبشخور ما * غمخور وغمخوار غم يجي معناسينه وصف تركيبيدر خوار يدن
وخوريدندن مشتق آبشخور وآبخور صو اوه معناسينه در يعني صو لنا جق يراتماويه
يرده نصيب معناسينه در محصول بيت بيز كتدك سن بيلورسين بيزم غم يجي كوكلمزله
يعني اشده سن اشده كوكل ايلكيز نيلر سك ايلك بيز كيدك اندن اللهه اصمارلدق
برامزطالعمز نيه دك ايلده صواديم يعني نصيبمز يعني سندن مفارقت بخت
بد قندر كوره لم طالع ناساز كار وناموافقمز نصيبمز قنديه دك ايلدر خواجه حضرتلري
شهر يزددن ارتحال بيوردقلرنده جانانينه ارسال ايتدوكي غزلدر واني ثالث مفعوله مصراع
ثانيه وين بنداينلق ايدوب بيتي بوزمش اولي كلكلنسين بيت زنثار مژه چون زلف
تو در زر كشيرم * قدمي كز تو سلامي برساند بر ما * نثار صچيدر دوكنلر ده وغيرهده صچيلور كي
اقچه والتوندر كشيرم فعل مضارع متكلم مع غيره ودر كشيدندن مشتقدر زركرفتن
فايقلمقده استعمال ايدرلر بازمقده دكل بعضيلر ظن ايلديكي كبي قدمي قدم اصل لغتده
اياغك طبانيدر اما عجم اياقده استعمال ايدر ياوحدت ايچوندر سلامي ده يا تنكير ايچوندر
اولمق اولي در محصول بيت نثار مژده دن يعني كوز صاچيندلرمنك زلفك كبي التونه
ايلرقا بليا بن براياغي كه سندن بيزه سلام كتوره يعني ايرشدره عادتدركه اطفالك
زلفيني التون تللر ايله ويا كومش تللر ايله اورزلر نهايتي دوكلي اولان تلي چوق ايدر
شو بيله كه صاچ تل ايچنده مستور اولوا ايمدي بونده صاري التون اولمق لازم دكلدر
زيرا اقچه يه ده زر ديرلر بيت بي زر نتوان كه كيني بركس رونه * وزر دار يه و مختاج نه

زرنداری نتوان رفت بزور از دریا ◦ زور ده مرده چه باشد زر بمرده بیار ◦ انما آلتون
مراد اوله زرطلا دیرلر ◦ وجود دم دم و انا مثال زرطلاست ◦ که بهر کار رود وقد روجنشر
دانند ◦ زر بالذز آلتونیدر ◦ زاده تشدید ضرورت وزنیچوندر آقا شهر واشنک وراتنک و
واوک فتحه لریله کونزن اقچه در که ایام سابقده پادشاه کلمش ایمش که کونزن اقچه یدر بر
اوزرینه سکه شاهی اوروب کندی ممالکنده یوروردمش ایمش ایچون حضرت شیخ که در
دیار غربتش هیچ نستانند بیورمشدر پس بونده زردن آلتون معناسنی الوب نثار غروره
مراد سرو زیدن زیاده قان اغلیم دیکدر دیمکه کلستانک بو بیتلرینک معنالرینه
واصل اولمشدر سروردن اغلمق مستعمدر اقا قان اغلمغی محنت و مصیبتده استعمال ایدرلر
سرورده دکل بیت بدعا آمده ام همه بدعا دست برآر ◦ که وفا با تو قرین باد و خدایا و رها ◦
اولکی بدعاده با سببیت یا صله یا تخصیص در ◦ و ثانیده صله معناسنی افاده ایدر برآر
بروف استعلا آر امر مخاطب کتور دیمکدر بحسب لغت یوقاری کتور دیمکدر ◦ اما
استعمالده قالدر دیمک اولور که حوف بیان و دعایه بیان ایدر قرین بولداش یاور
یاردیمجی معناسنه محصول بیت دعا جیلیله و یاد دعایه کلمشم سنده دعایه ال قالدر اول
دعا بودر که وفا سکا قرین و بولداش اوله الله تعالی ده بینه یاردیمجی اوله بو بیت جانانه
وداع ایلمه سبنی مشعردر بیت بسرت گر همه عالم بسرم تیغ زنند ◦ نتوان برد هوای تو برون از سر ما ◦ از سرما
هوا محبت و آرزو معناسنه در نتوان برد نتوان بردن معناسنه در محصول بیت
باشکیچون اکر جمیع عالم باشمه قلیچ اورسه باشمدن سنک محبتکی چیقارمق ممکن دکل
زیرا بیزده محبتک واتید عارضی دکل بیزنک باسمیزه قسمتمز بیوندن طوتلر قسمتمز تخصیص
معنالرینی فرق ایلمزلر ایمش بیت فلکش آواره بهر سو کندم میدانی ◦ رشک می آید مش از ع
صحبت جانبر درما ◦ آواره دیوانه و اولشمز کوجسز شو کا بو کا زمکدر ◦ رشک غیرت
وحسد معناسنه در جانبر ده وصف ترکیبیدر بردن جان الیجی معناسنه محصول
بیت فلک بنی هرجانبه ییلدزربویور درسن خود بیلورسن اکا غیرت و حسد کلور بنیم
سنکله جانه جان قتار مصاحبتمزدن یعنی فلک دائما دوستی دوسندن و یاری یاردن
آیرمغله مقیددر ایدی بنی شهربه ده مسافر ایمکدین [illegible] پادشاه ایله ملاقات
ایدوب جوائز سلاطینی آلدرمق دکلدر بلکه سندن آیروب ایراق دوشمکدر ◦ زیرا
کورردیکه سنکله اتحادیمز فوق الحددر پس رشکندن تحمل ایده میوب بو بهانه ایله ارامزه
فراق دوشردی حضرت خواجه خانانینه بو بیتله ایلدیکی سعیدن اعتذار ایدوب بیورر
بنم ایلدیکم سعی اضطراریدر یوقسه اختیار ایله جانانندن ایریلوب کیتمز بیتک معناسنده
استفهام ارتکاب ایلینلر خطا و تسامح ایلیوب ارتکاب ایتمشلر بیت گر همه خلق جهان بر من و تو ع
حیف کنند ◦ بکشد از همه انصاف ستم داور ما ◦ حیف ظلم معناسنه بکشد لفظ مشترکدر
فعل مضارع لام غائب جهتنده انصاف ستم اضافتیله انصاف معناسنه در یعنی ظالمدن
ایلدیکی ظلمک جیفنی المق و او عاطفه ایلیه برالمق معنالری بیلمه کلرندن فاسد یازه دیو واو حالیدر ع
محصول بیت اکر جمیع جهان خلقی بکا و سکا ظلم ایدرسه جمیعندن ظلمک جیفینی چکه بزم حاکمز

21

یعنی الله تعالی باخود جمیعندن ظلمک جیفینی چکسوب بزم حاکمز بو تقدیرجه دعا اولور
بیت روز باشد که بیارم بسلامت باز ◦ ای خوش آن روز که آید بسلامی بر ما ◦ روز اصلنده
روزی ایدی یا وحدتیچون ضرورت وزنیچون یا دوشمشدر باشد بونده اخبار ایچون اولور
و انشا ایچون اولمق جایزدر بازم میم متکلم معناجهتندن بیاید لفظینه مقیددر بیابیدم
تقدیرنده بعض نسخه ده بیارم واقع اولمش ایله ایکیسیده جایزدر ای خوش آن حرف
ندا منادی واسی محذوف در ای یاران خوش تقدیرنده در محصول بیت انشاالله بر کون
اولور که کنه یار بکا سلامتله کلیه و سلامتله کله ای یاران خوش اول کون که سلامیله
بنم یانمه کله یعنی نه مبارک کوندر اول کونکه السلام علیک دیو یانمه کله حاصل کلام
بن سفردن کلیم جانان ده سلامله قبودن ایچرو کله عادت سابقه سی اوزره بیت
ما که گوید سفر دور زندارد حافظ ◦ کو درازی سفر شهر واز سرما ◦ حضرت خواجه نک
مناقبنده یازمشدر که خواجه یزد شهرندن غیری تمام عمرنده بر یره وارمشدر اول ایله
اوج کوننک یولدر انجق پس بو بیتده اکا اشارت ایدوب بیورر کو درازی کو امر مخاطب
خطاب عام قبیلندندر درازی یا حرف مصدر شهر شهر و باش ایلتمز یعنی چیقار مز دیکدر
وجایزدر که سر بونده سودا و آرزو معناسنه اوله محصول بیت هرکمسه که دیرسه حافظک
اوزاق سفری یوقدر یعنی اوزاق سفره وارمز سن کا دی سفر اوزاقلغی بنیم باشمدن
باش چیقار مز یعنی آخرت سفری که بی نهایت سفردر هیچ فکرمدن و خیالمدن کیتمز دیکدر
ع ع پس کویا که هرکون سفرده ام یا خود سفر اوزاقلغی هوسی باشمدن کیتمز ندارد دیرینه نداردی
یازانلر سباق و سیاق بیته متفطن اولمشلر نداردی ده معنا استفهام اعتبار ایدنلر معتبر
ایمش فافهم وله ایضا لطف باشد گر نپوشی از گدایان روی را ◦ تا بکام دل ببیند دیده خاروت را
غزل سابق اگرچه اکثر دیوانلرده نایابدر اما آنی خواجه یه نسبت ممکندر ایکی جهتدن بریسی
مناقبنده یزده واردوغی تفصیله موافقدر بری بو که حافظک رویت و تمیینه مناسبدر
اما بو غزل خواجه یه نسبت ایلمک غایتیله مشکلدر زیرا اول بو کیم دیوانلرده غایت کمیابدر
ثانیا بو کیم بش بیتلی غزلده اوج بیتک قافیه سی مکرر کلمک فی الجمله رشدی اولاندن صادر
اولمز فضلاء عن مثل هذا الفاضل ثالثا کذا ذوی العقولدن ایکن یا ایله جمع ایلمک شاذدر
دوهش ضعیف معناسینه پس بو غزلی حافظه اسناد ایلمکده و ماهر وارکه ابتداء حالنده یعنی مبتدی ایکن
سویلمش اوله بعضکه اول زمانده آلمش اوله صکره بعض دیوانینه الحاق ایلیه آنی بنده نک
ظنی بودر که بو غزل تبریزلی حافظ شانه نک اوله بو بر حریف ایمش طراقچی حافظ تخلص ایدرمش
شام شریفده هر مقدار غزلینی کوردم اکثر غزلینک قافیه لری بویله فاسد ایدی ◦ اکرچه
جهالتدن بویله قافیه لری جمع ایلمکی ماهر عد ایلرمش حاصل کلام چونکه خواجه نک بعض
دیوانلرده بولندی حالینه کوره شرح ایلمک ضروری اولدی نپوشی پوشیدن اورتمک
و کیمک بونده اورتمک معناسنه در نفی مستقبلدر اورتمزسک دیمکدر کدایان دلنجیلر
عشاق در روت اصلنده رویت ایدی زیرا بیان اولنمشدرکه هر لفظک که آخری کم و حرف
علتک بری اوله حالت اضافتده هر یا اثبات ایدرلر بونده ضرورت وزنیچون ساقط

اولمشدر بوزک دیلکدر تا حوف تعلیل بکام دل کام مراد بکام دل کوکل مرادنجه محصول بیت
لطف اولور اکر کدا اردن یوزوکی اورتمزسک یعنی کیزلمزسک تا که کوکل مرادنجه کوزمز
یوزوکی کوره بونده هاروت وماروت که ایکی ملکدر و بابلده برچاهده آصلمشلردر
آصلوب قیامته دک معذبلردر آنلره ایهام ایدر بیت همچو هاروتیم دائم دربلای عشق زار
کاشکی هرکز ندیدی دیده ماروت را محصول بیت هاروت کبی دائم بلای عشقده زارایز
کاشکی هرکز کوزومز یوزوکی کورمیدی که مبتلا اولمق لازم کلمیدی هم بیت
کی شدی هاروت درچاه زنخدانت اسیر کر نکفتی شمه از حسن تو ماروت را کی شدی
بونده قنجان معناسنه درشدی یا حکایت حال ماضی ایچون کلمشدر معلوم اولا که فعل
ماضینک اولینه می واوخرینه یای مفرده داخل اولسه حکایت حال ماضی معناسنی افاده
ایدر مثلا میشد کیدردی می آمد کلوردی شدی وآمدی واخی بویله در نکفتی ده یا
حکایت حال ماضیدر محصول بیت هاروت قنجان چاه زنخدانکه اسیر اولوردی اکر سنک
حسنکدن ماروته بر شمه دیمیدی یعنی غمازلق ایدمیدی ایچون جزاسین بولدی لیس هم غماز جزا
بولور بیت بوی کل هر جاست کویا ای پری از چمن بلبلان مستند وکویا دیده ماروت را
مصراع اولده کویا بعض نسخه ده کوبی دوشمش ایله اما بیز بو نسخه اختیار ایلدک ایکی
کویا تجنیس تام اولمغیچون دیده ماروت ماروت بونده ساحر معناسنه درکه ماروتک حقیقتیدر
محصول بیت ای پری کویا که چمنده کل قوقوسی پیدا اولدی که بلبلان چمنیم ساحر که مست اولوب
کوینده لک ایدرلر کویا ومترنم اولان بلبللر سنک ماروت کوزوکه مست اولمشلر ویز
ترکیب بیته مطابق سویلمه مشدر ومصراع ثانیده کویا بدلی کوبی یازانده خبط فاحش ایلمشدر
بیت میکشد جور وجفا تا بت زهجران ای صنم لطف فرما تا ببیند حافظا ماروت را
جفا تا بت لفظنده تا خطاب معنی جهتندن تا بجرانه متعلقدر زهجرانت تقدیرنده محصول بیت
ای صنم هجرانکدن جور وجفالر چکر ایمدی لطف بیور تا بیزم حافظمز روکی کوره بو
غزلده روت را لفظی ردیف وما قبلنده الف حرف روی واقع اولمشدر واوج
بیتده ما لفظی بیز معناسنه درمکرر اولوب تکرار قافیه عیب فاحش اولدوغیچون
بوغزل خواجه حافظه نسبتده کمال تردد ایله مترددایزنته که سابقا بوقاریده ذکر
اولندی وله ایضاً تا جمالت عاشقانرا زد بوصل خود صلا جان ودل افتاده اند از زلف
وخالت دربلا تا ابتدای غایت ایچوندر منذ معناسنه زد معناجهتندن صلایه متعلقدر
صلا زد تقدیرنده بعض الفاظ وار فارسیده که زد عبارتیله مستعملدرکه تورکیده آنی
زدک معناسنه تعبیر قابل دکلدر مثلا بوسه زد کبی که اوپدی دیمکدر بیت استین
مالیده و دامن برزد آن بر پاک مست وای جان من که افتادم زیاد فتم زدست
از زلف وحالت مضاف محذوفدر اسبب زلف وحالت دیمکدر بلا وبلوی محنت وبلیه
وبلوه بر معنایه در اصلنده سوز زحمتدن آریقلمش دوه ده استعمال ایدرلر دوی صکره
مطلق زحمتده ومشقتده استعمال ایلدیلر محصول بیت سنک جمالک کندی وصلنه صلا
ویرلدن بری جانلر کوکل زلف وخالک سببندن بلایه دوشمشلردر یعنی سنک حسنک

حسنک ماه کسی کندیه عاشق ایلیلدن بری جانلر ولبمز دانه خال ودام زلفکدن اضطرابه
دوشدی زیرا مراد وصله صلا ایمکدن کرفتار ایمکدر بیت آنچه جان عاشقان از دست
هجرت میکشد کس ندیده درجهان جز کشتکان کربلا جان روح حیوانیده وروان انسانیده
مستعملدر کاه اولور که جانه روان مقامنده استعمال ایدرلر فافهم کشتکان کاف
های رسمی ایله بازیلر سابقا ذکر اولنمشدر کربلا حضرت امام حسین شهید اولدوغی صحرانک
اسمیدر که الان قبر شریفلری آنده در محصول بیت اول نسنه نی که عشاقک جانی سنک
فراقکک الندن چکر اول نسنه یکمسه جهانده کورمشدر ربلا صونلرندن غیریله که حضرت امام
ایله بیله ایدی وانلر امام حضرتلریه تمش کمسنه ایدی بیت ترک من کرمیکند رندی وستی جاء مز
ترک مستوری وزاهد کرد باید اولا ترک لفظندن مضاف محذوفدر یعنی محبوب
ترک من یا خود ترک محبوبه مستعاره اوله رند باده نوش یا مقصد برجان من منادی
کندی جانبنه خطاب ایدوب ذاتینی مرادایدر محصول بیت اکر بنم محبوب ترکم یا محبوبم باده
نوشلق ومستلک ایله جان اولورسه ای بنم روحم یعنی ای حافظ زاهدلغی وصوفیلغی
اولدن ترک ایلمک کرکدر یعنی جانانم که می نوش وباده پرست اولمش اوله اتباع ضروریدر
اولوب زهد وتقوایه ترک ایلمک کرک بیت وقت عیش وموسم شادی وهنکام شراب
پنج روز ایام فرصت را غنیمت دان بالا با حرف تنبیه وتاکید درعیش محتاجنک تحتیدر
یعنی حیات معناسنه در وموسم سنینک کسریله زمان متعینندن تعبیردر وقت وموسم
وهنکام وپنج روزی بر جنبده حالیه دکلدر محصول بیت ذوق وصفا وشادلق وشراب
زمانیدر یعنی فصل بهاردر ایمدی بش کون مقداری ایام فرصتی غنیمت بیل البته
یعنی بهار ایامی تیز کچر فرصتی غنیمت بیلوب عیش ونوش ایامینی ضایع ایلمک کرکدر بیت
حافظا کر پای بوس شاه دستت میدهد یافتی در هر دو عالم رتبت عز وعلا حافظا منادی
آخرنده الف حرف ندادر شاهدن مراد جاناندر رتبت مرتبه علا عینک فتحیله رفعت یعنی
بوجه لکدر محصول بیت ای حافظ اکر جانان ایاغین اوپمک ال ویررسه ایکی عالمده عزت
ومرتبه ورفعت بولورسین یعنی جانان ایاغین اوپمک سبب سعادتدر بوغزلده خواجه نک
اکثر دیوانلرنده بولنماز بولندوغی تقدیرجه تا قافیه سندن صکره بولنور وفی الجمله قافیه سی
صحیحدر وفی الجمله خواجه نک سلیقه سینه ده موافقدر ومطابقدر اما کمیاب اولدوغندن تردد
دن خالی دکلدر مکرکه ابتدا حالنده سویلیوب خلق الینه ویرمش اوله یا خود بعض کمسنه وبرمش
اوله وخواجه حضرتلرینک دیوانینی جمع ایلیه نک الینه کیرمش اولاکه دیوانینه الحاق ایلیه
بیت کفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب کفت در دنبال دل ره کم کند مسکین غریب
خواجه حافظ حضرتلرینک با قافیه سنده وثا ومثلثه وجیم وحا وخا قافیه لرنده واقع اولان
غزللری غایتده سست وواهی واقع اولمش اما صاد ده وضاد ده وطا وظا وعین ده
اولنان مذکور غزللر واقع اولمش اما غین وفا وقاف وکاف ولام ده واقع اولنلرده
اعلادر باقیسی مرتبه علیاده درکمی سرحد اعجازده وکمی اعجازه قریب حاصل کلام جمیع غزلیده
برابر وهموار شعر سویلمک حضرت ملاجامی یه مخصوصدر فقط دنبال والکک ضمتبله قوبرق

معناسینه در زه کم کند یولین یتیر دیمکدر بونده حد اعتقاددن تجاوز ایدر معناسینه در
غریب کندی مملکتنده اولمیان کمسنه فعیل بمعنی فاعلدر ماضیسی و مضارعی نادیدن
مستعمل دکلدر بلکه افتعالدن تفعلدن مستعملدر محصول بیت ای کوزلر شاهی بو غریبه
رحم ایله دیدم دیدی که مسکین غریب کوکلی آردنجه یولین یتورر یعنی کوکلی هواسنه تابع
اولوب حد اعتقاددن تجاوز ایدر حاصل دیوانه و شیدا اولور که ولینه اویانلر بو یله
اوله کلمشلردر دنبال بونده آرزو معناسینه مجرده استعمال اولنور و کم کند بونده اوبشلك
ایلر معناسینه استعمال اولنور یعنی سن مسکین سوز سویلمك اوبشلکدر و بن عندیات سویلمش
ع ع
بیت گفتمش بگذر زمانی گفت معذورم بدار خانه پروردی چه تاب آرد غم چندین غریب
بگذر گذریدن دن مشتق نهی مخاطبدر کچمه دیمکدر گذشتن و بن کچلمش سویلمش زمانی وده یا
وحدت ایچوندر بدار امر مخاطبدر داشتن دن طوت معناسینه خانه پروردی پروردن بسلمکدر
رد مروری
خانه پرور والده والدینده و اوی الیر اول کمسنه دیرلر که اوی ایچنده بو یو یه و طشره چقوب بیگانه ایله
اختلاط ایتممش اوله پادشاه زاده لر و بکزاده لر و سائر ارباب دولت اولادی کبی توکیده
اناسی قوینده یاتور ویه کلری کبی سایه پرورده بو یله در بیت در غرف مشکین لباسی
شد ز مهر ارم من بود چون کل سایه پرور طاقت گرما نداشت محصول بیت جانانه دیدم که
اکلن بر زمان بکجه جانان دیدی بنی معذور طوت بر خانه پرور و بو قدر غریبك غمنه نقدر
طاقت کتورر استفهام انکاریدر کتورمز دیمکدر یعنی بکجه دیمکدن مراد عشاق تحمره
اظهار غموم ایلسونلر دریغ ایسه اکا متحمل دکل ایز زیرا خانه پرور و انظار بیگانه یه طاقت
کتورمز که عوض بهمومنی استماع ایلیه جمله خانه پرورد او درکه هر اوك جماعتینی بیلیه و بن
وبر نازنین غریبك بو قدر غمنه نه طاقت کتورر و بن خطا ایلدیلر بیت خفته بر سنجاب شاهی
ردو سروری وتهمی
نازنینی را چه غم گر ز خاره و خاره سازد بستر و بالین غریب خفته لفظا مشترکدر اویومش
واویومش معناسینه سنجاب کل یعنی خاکستره رنکده بر حیواندر که کورکینه سنجاب دیرلر
عجم پادشاهلری قیش وقتنده آنی دوشنوب اوتورورمش دعاگوی بو قضیه یی خمره ده
وبعض قضاید دکور دیکمدن سعادتمو پادشاهك حرم خاصینه خدمت ایدنلردن
استفسار ایلدم که پادشاه حضرتلری قیشین سمور و یا وشق و یا غیری کورکلردن نسنه
اورتوب دوشنورمی یوق دیدیلر شاهی یا حرف نسبتدر مصدری دینلر غلط ایلدیلر نازنینی
را نازنین نازلنقده فخر معناسینه در و یا حرف نسبت و نون تأکید نسبت ایچوندر نازکلی
معناسینه را ادات مفعول چه غم استفهام انکاریدر خاره دیکن خاره که و خاره ده
قوالثه دیرلر بستر دوشك بالین یصدق لف و نشر مرتب طریقیله ذکر اولنمشدر
سازد و سازیدن دن فعل مضارع مفرد غائب صیغه سیدر محصول بیت پادشاهانه سنجاب
اورتنده یاتوب اویومش نازنینه نه غم اگر دیکندن دوشك و قاره طاشدن یاصدق
ایدینرسه مرد غریب یعنی جانان ذوق و صفا و رفاهیتده اوله و عشاق بی نوا و بیچاره که
در دو بلا غم و المده اوله اول بونلرك حالینه نه بیلور هرکشی چکدوکین بیلور انجق بیت
ای که در زنجیر زلفت جان چندین آشناست خوش فتاد آن خال مشکین بر رخ رنگین غریب

23

ای حرف ندا منادا سی محذوف چندین کم خبریه معناسینه در مشکین و رنگین ده
یا نسبت و نون تأکید ایچوندر غریب خوش لفظینه مقیددر خوش غریب واقع اولدی دیمکدر
محصول بیت ای جانان که بو قدر آشنالرك جانی زنجیر زلفکده در رخ رنگینك اوزره
اول خال مشکین نه عجب کوزل واقع اولمش غریب بونده عجیب معناسینه در غریب لفظی
رنگین لفظینه معروف اولمق داخی جائزدر و بن غریب سوز سویلمشدر مجموع بیتك
ع
معناسینی آل رخك اوزره اول سیاه بنك خوش عجیب واقع اولدی که زلفکده آشنالرك
جانی گرفتار اولدی و غمینه یوزکده اولان خال شاهددر دینك مد محاسنه درت شاهد
ع
لر بیت لیس غریب افتاده است آن مور خط گرد رخت گرچه نبود در نگارستان خط
مشکین غریب لیس بونده زیاده معناسینه در مور قرینجه مور خطدن مراد تشبیه طریقیله
تازه ظهور ایلین صقاللدر گرد اطراف معناسینه در نگارستان و نگارخانه چینده
بر خانه نك اسمیدر که مانی نقاش بنا ایلمشدر و کندینك استخراج ایلدیکی نقوش غریبه
انده نقش ایلمش و اندن غیری هر استاد که بر نقش غریب استخراج ایلمشدر انده نقش
ایلمشدر پس هر نقوش غریبه بر خانه در که کتابلرده ذکر و مسطوردر محصول بیت
زیاده عجیب واقع اولمش اول قرینجه کبی خط رنگلی رخك اطرافنده اگرچه نگارخانه
چین ده خط مشکین یعنی نقش مشکین عجیب دکلدر یعنی جانانه تازه خط زیاده یارشدی
یاقشدی یعنی سویلر بیت می نماید عکس می در رنگ روی مهوشت همچو برگ ارغوان
بر صفحه نسرین غریب می نماید فعل حال لازم کورینور معناسینه صفحه لغتده بر شیئك
جانبینه دیرلر غریب می نماید مقیددر محصول بیت ای کبی بیاض روی رنگینده خمرك
عکسی عجیب و غریب کورینور صفحه نسرین اوزره ارغوان یپراغی عجیب و غریب کوروندوکی
کبی یعنی باده تأثیرندن یوزك حمرتی بیاض بشره ایله ملون اولوب غایت کوزل
کورینور حاصلی آغی آغ و قیزیلی قیزیل اولوب خوب برانمش بیت گفتم ای شام غریبان
طره شبرنگ تو در سحرگاهان حذر کن کز بنالد این غریب ای شام ای حرف ندا منادی
محذوف تقدیری ای جانان در طره آلندن یوقاری طاقنك اولیه دیرلر که عربیده الکا ناصیه دیرلر
چکرده ناصیه نك آلین اوزرینه آیین صاچلرده استعمال ایلدیلر ذکر محل و اراده حال
قبیلندندر جمعی طرر کلور طانك ضمی و رانك فتحیله شبرنگ کیجه رنکلی سیاهدن کنایه در
طره یه صفتدر سحرگاهان الف و نون ایله جمع اولنمش خلاف قیاس اوزره بنالد فعل
مستقبلدر نالیدندن ایکلمك معناسینه محصول بیت دیدم ای غریبلر اخشامی طره
شبرنکك اولان جانان سحر وقتنده بو غریب ایکلرسه حذر ایله زیرا سحر وقتنده اوایه
آه و ناله موثر اولغاندر تخویفدن غرض جانان جانبندن التفاتدر بیت گفت حافظ
آشنایان در مقام حیرتند دور نبود گر نشیند خسته و غمگین غریب معلوم اوله که رکلمه
آخرنده میم اوله اکا یا نسبی داخل اولمایه اوله ایکی طریقله در بریسی یا ئر الفاظ کبی
کاه یالکز یا ادخال ایدرلر غمی و نمی کبی و کاه نونله تأکید ایدرلر غمین و نمین کبی و بریسیده
یا ایله نوندن اول بر کاف عجمی توسط ایدرلر غمگین و نمکین کبی پس محصول بیت جانان حافظك

مذکور کلماتنی ایشیدیجک دیدی ای حافظ آشنالر مقام خیرتره در پس سنک کبی غریب
بیمار و غمناک اولورسه بعید دکلدر یعنی قدیمی آشنا اولان عشاق وصلته وسیله
و ذریعه بولامیوب حیرتده قالیجق سنکه مرد غریب و بیکانه سین غمکین و مریض
اولورمق عجب دکلدر تأمل وله ایضاً میدمد صبح و کله بست سحاب الصبوح الصبوح
یا اصحاب میدمد فعل حال دمیدندن مشتقدر بل اسمک واو فورمک و نبات بتمک
و بر نسنه بیدا و ظاهر اولمق بونده معنای اخیر مراددر کله کاف عجمینک کسری و لامک
فتحیله و تشدیدیله پرده جمعی کلل کلور سحاب بولوت الصبوح فعل محذوفک مفعولیدر تقدیر
کلام اشربوا الصبوح دیمکدر صباح باده سی یعنی ویرک معناسنه صبوحی ایچمکه زیاده
حریص اولدوغندن صبوح لفظنی تکرار کتوردی اصحاب صاحبک جمعیدر یاران دیمکدر
محصول بیت صباح ظاهر اولیبور و سحاب پرده باغلدی یعنی سنبل هوا اولدی ایدی که (?)
ای یاران باده کتورک ایچه لوم زیرا باده نوشلر قتنده بولوتلی کونده که بولود اولیجق
اوله و یغمور اولمق احتمالی اولمیه اول محلده ایچمک معتبردر علی الخصوص که چمنده اوله که
مقامات دوبرنیک یکرمی دوردنجی مقامده بوکا اشارت ایلمشدر و شراح بو وجه اوزره
شرح ایلمشلر لیکن صباح شرابینی ایچمک دیمکدر بیتک مرادی بیانیمز بیت میچکد ژاله ز لاله برج
لاله المدام المدام یا احباب میچکد فعل حالدر چکیدندن طمتماق معناسنه ژاله بونده
جه معناسنه در مدام شرابدر احباب حبیبک جمعیدر دوستلر دیمکدر محصول بیت لاله کرکی (?) ع
رخی اوزرینه جه طمتیور ای دوستلر باده کتورک ایچه لوم تکرار تأکید ایچوندر بیت سابقده
کبی بیت میوزد از چمن نسیم بهشت لیس بنوشید دائما می ناب میوزد فعل حالدر وزیدن
بل اسمک معناسنه بهشت بانک فتحیله و کسریله لغتدر جنت معناسنه لیس عربیدر فاء
جواب معناسنه در ناب بونده خالص معناسنه در محصول بیت چمندن جنتک خوش
قوقولی یلی اسه بور ایمدی دائما می خالص ایچک ای یاران بو بیتده بنوشید لفظنی قرینه
ایدوب ایکی بیت سابقده ایچک دیو اصحاب و احبابه و متکلمی اوغلانلری ایتمک اطوار ایکلمهر (?)
غفلتدندر بیت تخت زمرد ز دست گل بچمن راح چون لعل آتشین دریاب زمرد بونده ع
و زبرجد میم ساکن و را مخففدر و قیو راصلنده زانک و میمک و رانک ضمه لریله در و
رانک تشدیدیله در بر یشیل جوهردر حقنده چوق خواص یازرلر جمله دن حیات و عقارب
یعنی ییلانلر و عقربلر اول جوهری کتورندن قچار و ییلان اول جوهری کورسه کوزی کور
اولور اعیان زمانندن بر دولتلی نقل ایدر که بیر جکدن آمده کیدردم یولین کنارنده
بر ییلان یاتور کوردم ناکاه باشینی قالدیروب بکا باقدیغی کبی آرقه سی اوزرینه کلدی خواص زمرد
نه اولدی بو که دیمجک یانمده قضاتدن بر اهل علم قاضی وار ایدی یوزکمده که قاشینی ...
دیدی دیدم که زمرددر دیدی که آنی کوردوکندن هلاک اولدی دیدم بونک سرینی
بکا آنکلات پس اول قاضی زمردک نیجه خواصینی بیان ایلدی اول زماندن بری ایچیج (?)
یانمدن زمردی اکسک ایلمیم دیدی راح شراب آتشین آتشه منسوب یعنی قرمزی
لعل صفتدر آتشینه وصف ایلدی زیرا لعلک قرمزلیسی سائر رنکلیسندن معتبردر

معتبردر و راحله ده بهم رنکدر محصول بیت کل چمنده زمرد تخت اورمشدر یعنی یپیوز یشیل (?)
چمن قابلمشدر ایمدی قرمزی لعل کبی شراب تدارک ایله باده نوشلر قتنده بهار فصلنده
شراب خمر ساز فصوللردن مرغوبدر اول جهتدن بو غزلی بهار فصلنده باده نوشلق اوزرینه
مبنی قلمشدر بیت در میخانه بسته اند دکر افتح یا مفتح الابواب دکر بونده سحر حلال قبیلندن وقوع
اولمش یعنی ایکی مصراعه بیله صرف ایلمک قابلدر و دکر لفظنی داخی معناسنه در دیمین کلمشدر (?)
رد سروی سویلدی بونده بنه معناسنه در یا خود دنی کبی ایچوندر افتح افتعال بابندن فعل امر مخاطب
آج دیمکدر محصول بیت میخانه قبوسینی باغلمشلردر یا خود کنه بغلمشلر ای قبیله آچیجی آچ یا خود
کنه آچ بیت در چنین موسمی عجب باشد که ببندند میکده بشتاب موسم بهار نسنه یه موافق
زمانه دیرلر میکده کده ظرف مکاندر میکده و غمکده و بتکده می یری و غم یری و بت یری
دیمکدر شتاب اسمدر شتابیدندن ایوی معناسنه محصول بیت بو تجلیل زمانده یعنی
بهار زماننده عجبدر که میخانه یی بویله یعنی عجله ایله بغلیه لر بیت لب لعل تو احقوق نمک تا است (?)
بر ریش سینه های کباب نمک طوزدر شعرای عجم طوزی و یاره یی و قرمزی دوداغی شعرلرده جمع
ایدرلر زیرا یاره یه طوز صاچیجق قاروب زیاده الم ویررلر ایمدی کویا که لبینک حسنندن شکایتدر
بر سینه ریشدر و منداران لعلک نمکی تمام واردر محصول بیت سنک لعل کبی لبینک مجروح
کباب سینه لر اوزرینه چوق نمک حقی واردر کانه که یاره لری قارمه سی انک لبینک تا ...
نیرنندر و بعضیلر دیدیلر که لبده فی الجمله تمکینلک واردر دعاکوی من دیدم بن بیلم (?)
داوان بیلورمن لم یذق لم یعرف مشهوردر نهایتیله بیت حافظا غم مخور که شاهد بخت
عاقبت بر کشد ز چهره نقاب چهره جیم عجمینک فتحیله ای رسمی بز تشکل و سیما معناسنده
مستعملدر بری چهره کبی آقاقای رسمیله مخصوصدر بوزده محصول بیت ای حافظ غم یمه که
طالع مجبوبکی اک صکره چهره سندن نقابی جلوب سکا یوز کوسترر یعنی طالعک مرادنکه (?)
ویرر زیرا هر عسردن صکره هر یسر واردر دیمکدر وله ایضاً صبح دولت میدمد کو جام همچون آفتاب
فرصتی زین به کجا باشد بده جام شراب کو قیمی دیمکدر عربیده این کبی استفهامدر خطاب عام
طریقی اوزره محصول بیت دولت صباحی ظاهر اولیبور یعنی آفتاب کبی و خوش جام ذکر محل و اراده
حال قبیلندندر یعنی باده پس بوندن یکرک فرصت قنده اولور جام شرابی ویر بو غزل شاه شجاع
تخته جلوس ایلدیکی زمانده دیمشدر زیرا اول زیاده عیاش باده نوش پادشاه ایدی
وانک زماننده کمه باده نوشلری ایجید وب نسنه دیمزدی بو غزلده اول زمانی ذکر ایلمشدر بیت
در دور پادشاه خطابخش جرم پوش حافظ قرابه کش شد و مفتی پیاله نوش بیت
خانه بی تشویش و ساقی یار و مطرب بذله کوی موسم عیشست و دور ساغر عهد شباب
تشویش تفعیل بابندن مصدردر تخلیط معناسنه یعنی قارشمق و رشه اولمق بذله لطیفه
بذله کوی وصف ترکیبیدر لطیفه کو معناسنه عهد بونده زمان معناسنه در شباب بونده
یکیتلکدر محصول بیت خانه تشویشسز یعنی انتظام حال اوزره ساقی ایسه مطرب ایسه لطیفه جی
عیش و عشرت زمانی و ساغر دوری یعنی وقتی و یکیتلک آیامیدر حاصل کلام جمیع اسباب عشرت
آماده و مهیادر هیچ بر جهتدن قصوری یوق بیت ازین نغز بحه طبع و زیور حسن طرب خوش بود

ترکیب زرین جام بالعل مذاب زیور زینت معناسینه‌در مذاب اسم مفعولدر افعال بابندن
اریمش معناسینه لعل مذاب اریمش لعل شرابدن کنایه‌در حسن طرب گوزل شنلکدر محصول بیت
طبعه فرح و گوزل شنلکه زینت ویرمکیچون اریمش لعلله آلتون قدح ترکیبی خوشدر یعنی
آلتون قدحدن قرمزی باده ایچمک طبعه فرح و صفا و گوزل شنلکه زینت ویرر بیت
شاهد و مطرب بدست افشان و مستان پای کوب غمزهٔ ساقی زچشم می پرستان برده خواب
بدست افشان باء حرف زائد دست افشان وصف ترکیبیدر افشانیدندن ال قاقیبجی
یعنی اوجی اوجه قاقیجی پای کوبده وصف ترکیبیدر کوبیدندن رقاصه دیرلر غمزه عربیده غمز
ماهنر گوز ایله اشارته دیرلر اما عجمده ایله نازو شیوه‌ده استعمال ایدرلر می پرستان الف
ونونله جمع اولمشدر ذوی العقولدن اولدیغیچون وصف ترکیبیدر میه طاپیجی دیمکدر اما اصطلاحده
باده‌یه ملازمت ایدنلرده استعمال ایدرلر محصول بیت شاهد و مطرب ال قارصمقدلر ایسه
رقص ایدر ساقینک نازو شیوه‌سنده باده نوشلر گوزیندن اویقوبی المش حاصل کلام بو بیت
باده مجلسینک غایت صفاسینی توصیف ایدر بیت خلوت خاصست و جای امن و نزهتگاه
انس هرکرا این صحبت بیاید باید و صد فتح باب نزهتگاه گاه اسم مکاندر نمازگاه و سیرگاه
کبی نزهت شادلق دیمکدر پس نزهتگاه شادلق یریدر انس همزه‌نک ضمیله اولور یعنی
غمکسار و وحشت مقابلی حاصلی شنلک خوبیله خوبیشمق محصول بیت مجلسمز خلوت خاصه‌در
اغیاردن کمسه یوق جای امندر عسس و داروغه یعنی صوباشی و یکیچری اغاسی قورقوسی
یوق دوستلر هم مشرب سرور و شنلک یریدر هرکه که بو مجلسی بولوب صفا ایدرسه اول
کمسه یوز قپو فتحین بولور بیت ز خیال لطف می مشاطهٔ چالاک طبع در ضمیر برگ گل خوش
میکند پنهان گلاب از خیال خیالدن بونده مراد تخیل و تفکردر لطف لغتده یومشقلقدر
اما بونده احسان و کرمدن عبارتدر مشاطه ماشطه‌نک مبالغه‌سیدر دوزگوبجی خاتون
دیمکدر مشط میمک ضمی و شینک سکونیله طراغه دیرلر دوزگوبجیلرک اکثر ایشی طراغیله
اولدیغیچون مشاطه دیدیلر چالاک و چست و چابک جویک معناسینه‌در طبع اصطلاحده
شول شیدر که مبدأ حرکت یعنی علت حرکت اوله که حرکتدن شعوری و وقوفی اوله
حیوان کبی که اولمیه افلاک کبی بعضیلر قتنده ضمیر اسمدر کیزلو معناسینه جمعی ضمایر کلور
برگ بونده بر نسنه‌نک یپراغیدر خوش ایو بونده ای معناسینه‌در بونده مشاطهٔ چالاکه وجاه
طبعه مضاف اولمشدر اضافت بیانیه طریقیله یعنی طبع که مشاطهٔ چالاکدر و جمیع اشیاده
عاملدر باده‌نک لطفینی و کرمینی تخیل ایلدوکندن گلابی گل یپراغی ایچنده گوزل اضمار ایلدی
خواجه‌نک بو بیتی حکما لسانی اوزره واقع اولمشدر که آنلر جمیع افعالی طبایعه اسناد ایدرلر
مثلا نباتاتدن و حیواناتده تغذیه و تنمیه و تولید طبایعه اسناد ایدرلر آنک آدی فعلنده
واهب الصور در محصول بیت طبع چالاک که تزیین و ترتیب اشیاده ماشطه‌یه مشابه‌در مینک
عجایب کیفیاتینی و غرایب حالاتینی تخیل و تفکر ایلدی و گوردیکه بو کیفیات و حالات
گلابده یوق پس گلابی برگ گلده اضمار ایلدی بر مرتبه‌ده که آتشله اومینجه قطره گلاب
ویرمز دیمکدر بیت بیار از آن می طرناک مشکبو جامی شرار رشک و حسد در دل گلاب انداز پس

وطبیعت مبدأ حرکتدر اما حرکتدن شعوری و وقوفی اولمازه مثلا اوت کبی و حجر کبی اتد بغک وقت اوجار کبی اما کیدن حرکتدن شعوری و وقوفی اولمار منه

25

ع

پس چالاک طبع وصف ترکیبیدر وصفت مشاطه‌در و بین خطادر حق ایلدی چالاک
طبع مشاطه یعنی باده‌نک نباتاتنک مرتبه‌سیدر مجازا و بین الخصش ایلدی بیت تا شد آن مه مشتری
درهای حافظ را بجان میرسد هر دم بگوش زهره کلبانگ رباب تا ابتدا غایت
ایچوندر منذ معناسینه محصول بیت اول مه حافظک اشعارینه جانله مشتری اولالدن
نیتر کاهر مجلسده آنک اشعاری اوقنور اولدی بر مرتبه‌ده که نفس زهره‌نک گوشینه
ربابک اولو آوازی ایرشر اولدی یا خود حافظ شعرینه جانان خریدار اولالی کندی شعرین
رباب ایله سازایلیوب شوقله چالار بر مرتبه‌ده که زهره‌نک گوشینه ربابک بانگ بلندی
هر نفس واصل اوله یعنی جانان شعرینه رغبت ایدلی هر دم تازه سروله چالدیغی ربابک
بلند آوازی گوش زهره‌یه ایرشر وله ایضا ز باغ وصل تو یابد ریاض رضوان آب ز تاب
هجر تو دارد شرار دوزخ تاب ریاض رانک کسریله روض رانک فتحی و واوک سکونیله
روضه‌نک جمعیدر چایر و چمن معناسینه اما بونده جنت باغچه‌لری مراددر ذکر حال
واراده محل قبیلندندر رضوان رانک کسریله و رضوان ضمیله مرصاف میمک فتحی و رانک
سکونیله و رضا معناسینه مصدرلردر اما بونده جنت قپوجیسی مراددر آبدن بونده مراد
یوز صوییدر آب و معناسینه تاب ایکی یرده‌ده ایسیجق معناسینه‌در هجر هانک فتحی و جیمک
سکونیله مصدر و آیریلق معناسینه شرار آتش قغلنجیمی دوزخ جهنم محصول بیت
سنک وصلک باغندن یعنی سنکله مواصله و علاقه‌دن جنتلر رونق و صفا و آب رد
بولور حاصل سنده بر مرتبه لطافت وار در که جنان بو قدر گوزللکیله مشهور درسنکا وصل
اولمقدن اوزکه حسن کسب ایدر ایدی هجرانکده بونک عکسیدر یعنی سنک فراقکک
ایسیجغندن دوزخک شراری قیزار یعنی سنک هجرانک آتشی و حرارتی بر مرتبه‌ده در که
جهنمک ایسیجغی بو قدر مشهوردرا کا نسبت یارد و ربیت بحسن عارض و قد تو برده اند پناه
بهشت و طوبی و طوبی لهم و حسن ماب عارض عربیده یوزک بر جانبی هر جانبینه عارض
دیرلر رانک کسریله اما عجمده رانک فتحیله اوقودیلر نته که کافوری فانک فتحیله اوقودیلر جام
تانک فتحیله اوقودیلر اوتکلی طوبی جنتده بر اغاجک اسمیدر و ایکنجی طوبی اطیبک مؤنثیدر
اصلی طیبی ایدی یا واوه قلب اولمشدر ما قبلی مضموم اولدیغیچون زیاده ایلک معناسینه
ماب میمک فتحیله والف مد و دایله اسم مکاندر آب یوب دن مرجع معناسینه محصول بیت
سنک عارضک و قدک نورتکینه صغنمشدر جنتله طوبی یعنی جنت عارضکدن حسن و بهجت
اکتساب ایدر و طوبی قدکدن حسن و قیام لبس جنات و سعادات و حسن مرجع اندرک
لف و نشر مرتب طریقیله بهشت عارضنه گوره و طوبی قده گوره درلهم ضمیری جمیع عارض
وقد و بهشت و طوبی‌یه راجعدر والا لهم ضمیری جنت و طوبی‌یه راجع اولمده مسامحه
وارقند لهم برینه لها گتورسه احسن و اولی ایدی بیت چو چشم من همه شب جویبار باغ بهشت
خیال نرگس مست تو مینداند ز خواب جویبار بونده ایرمق یعنی نهر معناسینه‌در نرگس
مراد چشمدر تشبیه کنایه طریقیله بو بیتک مصراع اولی تا نیه مقدمدر خواب بونده دوشک معناسینه
محصول بیت بنم چشمم کبی جنت ایرماغی بوتون گیجه سنک چشم مستک خیالینی دوشنده گورر

یعنی بتون کیجه چشمم سنک خیالی ننم و وشمدن کتیمدیکمی کبی نه بهشتکده دوسندن کتیمز نیم چشم
کبید رجنت باغینک ابر جاغی دیمیز مصراع اولی ثانیه مرهون اولدوغینی تفقطن ایتمیشسن بیت
بهار شرح جمال تو داده در هر فصل بهشت ذکر جمیل تو کرده در هر باب شرح و فصل ذکر
و باب مراعات نظیر و روجمال و جمیل صنعت اشتقاق محصول بیت بهار حسن و بهجت
جهتندن هر فصلده سنک جمالک شرحنی ویرمشدر یعنی کوزللکی بیان ایتمشدر جنت دخی
هر بابده سنک ذکر جمیلک ایتمشدر یعنی سنک الطاف مالانهایه کی نیجه رده و نیجه جهتدن
ایکمشدر باب بونده ابهام طریقیله واقع اولمشدر زیرا جنتک قپولری سکزدر بیت
بسوخت این دل و جانم بکام دل نرسید بکام اگر برسیدی ز بختی خوناب بر نسیمدی
ز بختی یاری حکایت حال ماضیدر محصول بیت بنم یورکم یاندی و جانم مرادینه ایرشمدی
اگر جانم مرادینه ایرشیدی یورکم قانلی صولر دوکمزدی بعض نسخه ده بو بیت بو یوزه واقعدر
بسوخت این دل خام و بکام دل نرسید بکام اگر برسیدی ز بختی خوناب ولده خاملق
انبات قان دوکدوکندندر یعنی بخته اولسه قان دوکمزدی اوتکی ولدن یورک ایچنچیدن
کوکل مراد در ز بختی یانک کسره سیله استفهام انکاریده اولمق جایزدر محصول بیت بو جیک
یورک یاندی و کوکلی مرادینه ایرشمدی اگر کوکلی مرادینه ایرشیدی قانلی صو دوکرمیدی
یعنی دوکمزدی بیت لب و دهان ترا ای بسا حقوق نمک که هست بر جگر ریش و سینهای
کباب لب دوداغه و کناره دیرلر لب دریا کبی ای بسا ای جوق ندا معناسی محذوف
ای جانان دیمکدر بسا چوق دیمکدر بسیار کبی محصول بیت سنک لب و دهانک ای
جانان نیجه طوز حقلری وار مجروح سینه لر اوزره یعنی لبک حسندن جگرلر مجروح و
سینه لر کباب اولمشدر سابقا بیتک معناسنده لبه نمک مناسبتی ذکر اولنمشدی تکراره
احتیاج یوقدر سنک لب و دهانکه نیجه طوز حقی وار دیمک اولسه سوبلنمشدر بیت
کمان مبر که بدور تو عاشقان مستند خبر نداری از احوال زاهدان خراب کمان زعم و
ظن معناسنه در کاف عجمینک ضمیله و تورکیده سن مک دیمکدر مبر ایتمه نداری فعل
نفی حال بوقمی دیمکدر خواب مست معناسنه محصول بیت کمان ایتمه یعنی ظن ایتمه که سنک
زمانکده همان عاشقلر در بامست و اوکا رزاهدلردن یعنی احواللرندن خبرک یوقمی
انلرده عاشقلر کبی سنک خبرک حاصلی تمام عالم سنک آلفته و افتادکه در دیمکدر بیت
مرا بدور زلبت شد یقین که جو مار لعل پدید میشود از آفتاب عالم تاب جو هر کوهر ولد
معربدر یعنی فارسی لفظدر کاف عجمیه جیمه ابدال ایتمشدر که قانون بویله در کنته که
بنکه پنج دیرلر پدید ظاهر دیمکدر جیم یای عجمیله در و میلر عربیله اوقورلر عالم تاب وصف
ترکیبیدر آفتابه صفتدر عالمه ضیا ویریجی معناسنه محصول بیت بکا سنک لبک زمانکده
یقین اولدیکه لعل کوهری عالمه ضیا ویرن آفتابدن ظاهر اولور یعنی سنک یورکک
کونشدر که لبک قرارمه سی آندندر زیرا شعرا لبی لعله تشبیه ایدرلر لعل ایسه رنکی کونشدن
آلور شویله حکایت اولنور که لعل معدندن جیقنجه بیاض جیقار مشر ایسه بو نیجه تازه قالجه
جگره باتورت کونشه قورلکه بویله قیزارر کویا سنک لعل نشو و در مقام صبر آری شود

شود ولیک بخون جگر شود بیت نقاب باز کشا تا کی این حجاب کنی ز این نقاب چه بربسته
بغیر حجاب نقاب یوز اورتوسی باز بونده تاکید ایچوندر تا انتهای غایت الی معناسنه کی
بونده قچان عربیده متی معناسنه در تاکی قچانه دک دیمکدر حجاب لغتده پرده اصطلاحده
اوتانمق معناسنه بربسته بر بونده حرف تاکیددر بغیر حجاب حجاب بونده احتجاب معناسنه در
یعنی حجاب ایچنده اولمق محصول بیت نقابکی آچ نیجه دک بو حجابه ایدرسین یعنی یوزکه
پرده چکرسین یاخود اوتانورسین بو نقابدن بو حجابدن غیری نه بغلمشسین یعنی
نه حاصل ایتمشسین بیت بدید روی تو از گل فتاد در آتش بشنید بوی تو از شرم گشت گلاب
بدید بای ظرفای عجم کسره ایله آغاز ایتسه ایلر ضمیله اوقودیلر حاصلی بکیسبده جائزدر
محصول بیت گل سنک یوزیکی کوردی و آتشه دوشدی یعنی روی کوب شرمنده اولدی
قوقودی و سنک بو یکی ایشتدی و حجابندن ایدی و گلاب اولدی حاصلی بو ایکی حالکه
غیرت و حجابدن واقع اولدی بیت بعشق روی تو حافظ غریق بحر بلاست که قوت
میشود و اینک بیایکی در باب بعشق با سببیت افاده ایدر سنک عشقکده دیمک بیلنمز
معنا ویردی غریق فعیل بمعنی مفعولدر بکی بونده بر و یکدر یای ثانیه زائددر در باب کلمه
دیمکدر محصول بیت حافظ سنک رویکه عاشق اولمق سببیله بلا دکزینه مستغرقدر ایشته
فوت اولیبور حالینی کل بر تدارک ایله اوله که بر کامل وجود هلاک اولمیه بو بیت بعض
نسخه ده بولنمز غنجیون یازلدی اما خواجه نک اولدوغنده نظر وار زیرا ایهام قافیه سی مقطع
ثانینک که دیوانده موجوددر قافیه سیله متحددر و مامه که لفظی زائد واقع اولمشدر بیت
مهل که عمر به بیهوده بگذرد حافظ بکوش و حاصل عمر عزیز ادریاب مهل میک فتحی و هانک
کسریله نهی مخاطبدر هلیدندن مشتق صالیویرمه یعنی قومه مانع اول بیهوده زائد و عبث
معناسنه در اوک خده قبلیه بیهده ده دیرلر فافهم محصول بیت ای حافظ قومه که عمرک عبث
یره کچه سعی ایله و عمر عزیزک قیمتنی آکله که کذا فی یره لکمیه مذکور غزلک التنجی بیتی کمال الدین
سلمانک بر قصیده سنده موجوددر که اول قصیده یی معز الدین سلطان اویس نامینه
دیمشدر که مطلعی بودر بیت ز نسیم برف زمین شد جو قلزم سیماب بجا و کشتی دریای لعل دریاب
بو قصیده خواجه سلمانک ستائیه سیدر که التی بیتدن متجاوزدر لیکن معلوم اولدیکه نه تحلد
تفرق ایدوب بر مطلع و بر مقطع پیدا ایدوب خواجیه اسناد ایلدیلر زیرا توارد اولمق
احتمالی یوقدر اگرچه که خواجه و سلمان معاصرلر ایدی و آرالرنده تودد و محبت وار ایدی
نته که خواجه نک بر قطعه سندن مفهومدر بیت حکیم فکر من از عقل دوش کرد سؤال
ای یگانه الطاف خالق رحمان که ام گوهر نظمست در جهان که از و شکست قیمت بازار
لؤلؤ عمان جواب داد که بشنو ز من ولی مشنو که این قصیده فلان گفت و آن غزل بهمان
سرآمد فضلای زمانه دانی کیست ز روی صدق یقین نه زراه کذب و گمان شهنشه
فضلای پادشاه ملک سخن جمال ملت و دین خواجه جهان سلمان وله ایضا قدس سره
بجان خواجه و حق قدیم و عهد درست که مونس دم صبحم دعای دولت تست بجان با حرف
قسم خواجه دن مراد قوام الدیندر عهد بونده قبول و قرار معناسنه در عهد بیع و ثاق و موثوق

دیرلر و عده ده دیرلر درست بتون دیمکدر مونس یوبنده مصاحب و یار معناسینه در
دم یوبنده وقت معناسینه در صبحدم و سپیده دم کبی دعای دولت مصدرک مفعولنه
اضافتی قبیلندندر تست توابله است لفظندن مرکبدر ترکیبله تونک واوی واستنک
الفی دوشمشدر محصول بیت خواجه نک جانی وحق قدیمی بتون عهد حقیقتیله صباح وقتنده
بنم یار و مونسم دولتکه دعا ایلمکدر غایبدن مخاطبه التفات ایلدی زیرا مخاطبینه خواجه در
و جائزدر که مخاطبی جانان اوله و خواجه نک جانبینه یمین بعد وفات خواجه اوله دعای
دولتی دم صبحه تخصیص ایلدی زیرا دعا مستجاب اولمغه اشرف اوقات صباح وقتیدر
دیمشلر حق قدیم دیدی زیرا خواجه قوام تمام عمرنده ولی نعمتی اولمشدر و عهد درست
دیه وکه ایلدیکچوندر که عهده سینه آلمش ایمشکه خواجه نک دوام دولتیچون بعض نفسنه
مشغول اوله بیت سرشک من که ز طوفان نوح دست ببرد ٭ ز لوح سینه نیارست نقش مهر
تو شست یا سرشک واشک کوز یاشی معناسنده مستعملدر طوفان صو طاشوب یر یوزینی قپلمق
دست ببرد اصطلاحده غالب اولدی معناسینه در بیت دست بر دستکاه عرض ما منز ٭
بسخا و وفا و عدل و عیار ٭ نورت از مهر و لطفت از ناهید ٭ برت از ابر و حکمت از کهسار ٭
با دست برد ملکت کان ابر درخشانست ٭ تعریف خویش کرون امکان مکان نباند ٭ لوح لغتده
تخته دیرلر سینه یه اضافتی بیانیه در نیارست یاریدن و یارستن قادر اولمق معناسینه در
شست فعل ماضی بونره شستن معناسینه در محصول بیت بنم کوز یاشی که طوفان نوحه
غالب اولدی غلبه بونده ایکی معنایه متصوردر بری بودر که بنم کوز یاشمنک صوبی آنک
طوفانی صوبیدن آرتقدر دیمک اوله بیره بودر که آنک طوفانی التی آی دوردی انجق
اما بنم کوز یاشی جمیع عمرمده قایم و ثابتدر هیچ دوکنمز معلوم اوله که کتابلرده یازلمشدر
بودر که حضرت نوح علیه السلام رجب آینک اونجی کونی کمی یه بنوب محرم آینک اونجی
کونی که عاشورا کونیدر کمیدن چیقدی جمیعا التی آی اولورلیس ایدی طوفان نوح
عظمتیله لوح سینه دن سنک محبتک نقشینی یومغه قادر دکلدر بیت صنعت غلو واقع
اولمشدر و مخاطبی جانانی اوله و یا قوام اوله بیت بکن معامله وین دل شکسته بخر ٭
که با شکستگی ارزد بصد هزار درست ٭ بخر خانک فتحیله و کسریله فعل امر مخاطب صتون آل
دیمکدر شکستگی یاء حرف مصدر صنقلق دیمکدر ارزد فعل مضارع ارزیدن نهایه دکمک
معناسینه در درست بونده ایهام طریقیله واقع اولمشدر زیرا درست ایکی معناده مستعملدر
بری شکسته مقابلی بری التون معناسینه التونه قصر ایلمن تقصیر ایلدی محصول بیت
بر معامله ایله و بو صنق کوکلی صتون آل زیرا صنقلغیله یوزبیک بتون کوکله یعنی عشقدن
درد و غمیله متاثر اولمیوب جامد حکمنده اولان یوزبیک حجر کبی کوکله دکر یا خود
یوزبیک التونه دکر حاصلی حسن معامله ایله و بنم عشق و محبتله بیمار کوکلمی اله کتوروب
تسلی ایله که سکا نیجه فواید ظهور ایلیه بیت ملامتم بخرابی مکن که مرشد عشق ٭ حوالتم بخرابات
کرد روز نخست ٭ ملامت مصدر در لوم کبی لام یلوم دن آزارلمق و فاقیمق معناسینه در
تو ابه خواب سرخوش یا حرف مصدر سرخوشلق دیمکدر مرشد عشق مرشد طوغری یوله قولاغوز

قلاغوزلیننه دیرلر عشقه مضاف اولمشدر اضافت بیانیه طریقیله مرشد عشق خدادر
دیمین بیلمیدی حوالت واحالت ما همزه نک کسریله بر کمسنه یی ایلش اوزرینه ویلکه دیرلر
خرابات میخانه نخست اول دیمکدر روز نخست روز ازل معناسینه در محصول بیت بنی
خرابلق و سرخوشلق سببیله آزارلمه زیرا عشق پیری و مرشدی بنی روز ازلده میخانه یه
حواله ایلدی یعنی بنم رسوایی و خراباتی اولدوغم کندی اختیارمله دکلدر تا که دیمشدر حافظ
بخود نپوشید این خرقه می آلوده ای شیخ پاک دامن معذور دار ما را بیت بصدق کوش
که خورشید زاید از نفست ٭ که از دروغ سیه روی کشت صبح نخست ٭ صدق صادقک کسریله
مصدر در کرچک معناسینه یا بی حرف صله در زاید یا نک فتحیله فعل مضارع در زاییدن
طوغمق معناسینه در دروغ یلاندر صدق مقابلی صبح نخست صبح کاذبدر که صبح صادقدن
اول طلوع ایدر آندنجه عالمی بر مقدار قرانکلق بصار بعده صبح صادق طلوع ایدر
محصول بیت صداقته سعی ایله که نفسکدن کونش طوغه یعنی بر سوزکه آغزکدن چیقه صدقی
برکیشله کونش کبی عالمه تاثیر ایلیه زیرا صبح کاذب دروغندن سیه روی اولدی یعنی
بیاضلغی ظلمات قبیلدی حاصلی کذب جمیع ادیان و ملتلرده مذمومدر بیت دلا طمع مبراز
لطف بی نهایت دوست ٭ چو لاف عشق زدی سر بباز چابک و چست ٭ مبر با ناک ضمیله نهی
مخاطبدر بردن بیاز امر مخاطبدر اوینامق معناسینه چابک جیم عجمیله و بای عجمینک
ضمیله و چست جیم عجمینک ضمیله و سینک سکونیله عطف تفسیریدر محصول بیت ای کوکل
دوستک نهایتسز لطفندن طمع کسمه چونکه عشق و محبت لافینی اوردک بولنده باشکی
چابکانه اوینات یعنی فدا ایله زیرا مقتضای محبت جانه و باشه قالمقدر حاصلی بس ماهان
طریق عشقده کامل اول دوستدن التفات کسمه بیت شدم ز دست تو شیدای کوه
و دشت هنوز ٭ نمی کنی بسر خم نطاق سلسله سست ٭ نطاق و منطقه نونک و میمک کسریله
قوشق معناسینه در سلسله زنجیر درست قلشمک دیمکدر نطاقک سلسله یه اضافتی بیانیه در
محصول بیت سنک الکدن کوه و صحرا دیوانه سی یعنی فرهاد و مجنون اولدم و حال بو که داخی
ترحم ایله جفا زنجیرینی سست یعنی کوشک ایلمزسین حاصلی بر نه قدر [illegible] کوشکلک بولینده
سرکشته و سرکردان و واله و حیران اولدم ایسه هیچ بکا مرحمتله التفات اولمدی بیت
زبان مور بر آصف دراز کشت و راست ٭ که خواجه خاتم جم یاوه کرد و باز نجست ٭ زبانک
زانک فتحیله و ضمیله لغتدر مور و موره قارنجه در آصف بن برخیا سلیمان پیغمبرک وزیری
ایدی و بو بیتده خواجه دن مراد حضرت سلیمان دکلدر بعضیلر ظن ایلدوکی کبی دراز کشت
اوزادی دیمکدر روا جواز معناسینه در رواست جائزدر دیمکدر که حرف تعلیل خاتم جم بونده
خاتمدن مراد مهر سلیماندر و جمدن مراد کندیلریدر مهر سلیمان دیمکدر نته که بر یرده کندی شعرنده
خاتم جم را بشارت ده بحسن خاتمت ٭ کاسم اعظم کرد ازو کوتاه دست اهرمن ٭ علی کل حال جمدن
سوزینده فهم اولنور که جم حضرت سلیمان اوله والعلم عند الله تعالی یاوه کرد یتردی ضایع
ایلدی معناسینه در باز بونده تاکید ایچوندر نجست نفی ماضیدر جستندن آرامدی دیمکدر محصول بیت
آصف بن برخیایه مورک دلی اوزادی یعنی قرنجه اکا زبان درازلق ایلدی و روا در اکا ایلدی

دل آویزلغی زیرا خواجه یعنی آصف مهر سلیمانی تیر دی و آرامدی حاصل مهرک ضایع اولدیغنی
بیلدی بیلقبه ده اعلام ایلدی اما تفصیله تقید ایلمدی پس مورا کا عتاب ایدوب دیدی
سن آرایوب بولماسینه قادر ایکن اهمال ایلدک معلوم اولا که حضرت سلیمانک خاتمی
دیوه آلدیروب ینه بولماسی مطول قصه در ذکری بورایه مناسب دکل بیت مرنج حافظ
وازدلبران حفاظ مجوی • گناه باغ چه باشد چو این گیاه نرست • حفاظ و محافظه مفاعله بنادندر
بونده رعایت و صیانت مراد در معناسی لازمیسی وفادر گیاه تازه بیتش اوته دیرلر محصول بیت
ای حافظ دلبرلرک جورندن و جفاسندن انجیمه و انلردن رعایت و وفا اومه مصراع
ثانینی بوکه مثل ایروب دیرکه باغک گناهی ندر چونکه انده بو نبات بتمدی یعنی الله تعالی
انلری ستمکار و جفاکار خلق ایلدی وفادار و دلنواز اولمسه لر آنلرک صوچی و گناهی
بو خصوصده یوق • بارها گفته ام و بار دگر میگویم • که من دلشده این ره نه بخود میپویم وله ایضا
رواق منظر چشم من آشیانه تست • کرم نما و فرود آکه خانه خانه تست • رواق رانک کسریله و رونق
رانک فتحی و واوک سکونیله اصلنده اوک اوکنده چیانک طوانینه دیرلر اما انصاب صیاز
نام لغتده رواق ایوان دیمشدر و شاهدی منظومه سنده بیوک چارداقدر ایوان دیمشدر
پس معلوم اولدیکه رواق بیوک چارداق اوله رواقک راسینی عجم مفتوح اوقور منظر
اسم مکاندر نظر ایدیجک یر بعده سیرانگاه معنالرنده استعمال ایلدیلر رواقک منظره
و منظرک چشمه اضافتی بیانیه در آشیان و آشیانه قوش یواسیدر فرود افرود کبی
لغت آشغار دیمکدر و آ الف ممدوده ایله امر مخاطب کل دیمکدر آمیدندن بونده فرود ایله ترکیب
اولوب قون دیمکدر آشغا کل دیمک دکلدر بعضیلر ظن ایلدکلری کبی کرم نما نمانونک فتحی
و ضمی جائزدر نمایدندن نمودندن دکل ظن اولنان کبی محصول بیت بنم کوزم منظری اوتاغی
سنک آشیانکدر یعنی مکان و قرارکاهکدر ایمدی کرم کوستر و قون که خانه خانکدر یعنی
کوزم سندن غیره نظر ایلمز و سندن غیریی قبول ایلمز پس سنک ایوانک و مسندک اولمشدر
غیری یره کیتمز بیت بلطف خال و خط از عارفان ربودی دل • لطیفهای عجب زیر دام و دانه
تست • اکثر نسخه ده بلطف خال واقع اولمش و بعضی سنده بزلف و خال لطف خاله مضاف
اولمشدر محصول بیت خال و خط لطافتیله عارفلرک و عاشقلرک کوکلینی قاپدک عجب لطیفه لر
وار در سنک دام و دانکک التنده یعنی عارفلری و عاشقلری صید ایلمکه اول نازک خالی دانه
و اول لطیف خطی دام ایلمشسین بیت دلت بوصل گل ای بلبل سحر خوش باد • که در چمن همه
گلبانگ عاشقانه تست • خوشش لفظی دلت لفظنه معروفدر دلت خوش باد دیمکدر
بلبلی تهنیه در محصول بیت ای سحر بلبلی کوکلک گل وصلیله خوش اولسون یعنی شاد اولسون
حاصلی سکا وصل گل مهنی اولسون زیرا چمنده جمیعا عاشقانه اصوات و ترنمات سنکدر
هیچ سندن غیری کیمسه نک بویله سوزناک و دردناک و مؤثر ناله لری یوقدر و کیمسه سنک
آوازکدن غیری آوازه قولاق طوتماز حاصلی غیرلرک اصواتی کانه که هیچ نسنه دکلدر
صونکه نسنت بیت علاج ضعف دل ما لب حوالت کن • که آن مفرح یاقوت در خزانه تست •
خزانه خاء معجمه مکسوره ایله خزینه معناسینه در جمعی خزاین کلور محصول بیت بیزم کوکلمزک

کوکلمزک ضعفنک علاجی و درمانی لبکه حواله ایله یعنی کوکلمزک چاره سینی لبکله ایله زیرا یاقوت
جوهرندن حاصل اولان اول مفرح معجون سنک خزینه شاهانکه مخصوصدر و سندن غیری
کیمسه ده بولنماز بیت من مقصرم از دولت ملازمتت • ولی خلاصه جان خاک آستانه تست
تقصیردن مراد عجزدر خلاصه جان اضافتی بیانیه در خلاصه صافی و خالص معناسنه در
خلاصه جان دلدر دیمیشلر محصول بیت سنک در دولتکه ملازمت ایتمک عزت و سعا
دتندن کرچه بیچاره و ضعیف تنله مقصر و عاجزم ولی جان خالص و پاک سنک آشیکک ایله
یعنی ساز عشاق کبی آستان سعادت مآبه ملازم اولان ایتدره غفلت و مضایقه ویروب
کستاخانه اول جناب کبریا انسابه ظاهرا واروب ملازمت ایلمزسم اما اول جان و دل اول
خاک کیمیا آثاره ملازمتدندر هردم حاله دکل بیت من آن نیم که دهم نقد دل بهر شوخی ده
در خزانه بمهر تو و نشانه تست • محصول بیت بن اول شوخ دکلم که پاک و خالص کوکلمی هر شوخه
ویرم بلکه خزینه سی قپوسی سنک مهرک و نشانکله در زیرا درون و بیرونی تصرف
ایدوب سنک ضبطکده در حاصلی کوکل سندن غیریه تنزل ایلمز نه که دیمشلر بیت قول اولمز
وکمه هر شاهه کوکل عالی جناب استر بیت تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار • که توسنی
چو فلک رام تازیانه تست • خود بویله مقاملرده متعجبه تأکید ایچون کلور لعبتی یا حرف
خطاب لعبت اصلنده ملعوب به در یعنی زر ایله اوینانان اویونلرده مستعملدر مثلا
زر و طوله کبی صکره عجم قوقله و اوغلنجقلر قوقله کبی بابد قلرنده استعمال ایلدیلر کاه
اولورکه بازیله ترکیب ایدوب لعبت باز دیرلر قوقلجی جنسینه اما بونلک کبی یرلرده چالاک
و چابک و عشاری لعبت باز معناسینه دکل دیدکلری کبی شهسوار شاهدن مخفف
و سوار آتلی معناسینه پس شهسوار آتلی پادشاه دیمکدر شیرین کار کاف عجمیله ادات
فاعلدر ترکیده جی معناسینه مثلا جفاکار و ستمکار جفاجی و ظلمجی دیمکدر کاه اولورکه
الفینی تخفیفا حذف ایدرلر جفاکر و ستمکر دیرلر قس علی هذا توسن اصلنده کوره در و حشی
معناسینه بیت چه خوش کفت بهرام صحرانشین • چو یکران توسن زدش بر زمین • یکران اندن مراد
آتدر و توسندن وحشی بعده مطلق آت معناسنده استعمال ایلدیلر یاسی وحدت و یا تنکیر
ایچوندر رام مطیع معناسینه در تازیانه قمچی محصول بیت ای داد و لذت و ذوق پرچین شهسوار
سن نه چابک و چالاک و جو شریفسن فلک کبی بر وحشی و یا وحشی آت سنک قمچیکله رام
و مطیع اولوب مسخر اولمشدر یعنی سنده بر تصرف وار که فلکی امرکه مسخر ایلمشسن جانانی
استغفار له مرتبه استغراقه ایصال ایلمشسن شیرین کاره لطیف و شیرین ایشلو و بیان و خوب
کاروین کارک معناسینده اصابت ایلمدیلر بیت چه جای من که بلغزد سپهر شعبده باز •
ازین حیل که در انبانه بهانه تست • جای من ده جای متعجبه در چه جای من بن و کلام معناسینه در
بلغزد باحرف تأکید لغزد فعل مضارع لغزیدندن بالحقده طییمق و التمق معناسینه در شعبده
شینک فتحیله و عینک سکونیله و بانک فتحیله مصدر روروج باندن شعبده باز حقه باز
و کوز باغجی معناسینه در سپهر سینک و بانک کسریله فلک معناسینه در حیل حیله نک جمعی
و بانک فتحیله عربیده جمع حیله در انبانه و انبان طغار جغه دیرلر انبانه نک بهانه یه اضافتی

بیانیه در محصول بیت بن دکل که حیله باز وحقه باز فلك بله سوزه چو دو شهر بور وریلجی
حیله لر دن که سنك بهانه طغرجغکده در جانانه خطاب ایدوب دیرکه عشاقه فریب
ویرمك خصوصنده اولقدر مکارلق وغدارلق کسب ایتمشسین که فلك بوقدر حیله بازلغله
وعیارلغله سکا الدانوب فریفته اولور تنده قالدی بیچاره عاشقلر بیت سرود مجلست
اکنون فلك برقص آرده که شعر حافظ شیرین سخن ترانه تست سرود اير در اکنون شمدی
کنونده شمدی دیمکدر ترانه ایر اجنده تننه تن دیمکه دیرلر قاج نوعدر که بنه اهلی بیلور محصول بیت
سنك مجلسده ایرك یعنی ایرلمك فلکی رقصه کتورر زیرا ترنماتك طاتلی ولذیذ سوزلی
حافظك شعریدر حاصلی مجلسده که سن حافظك شعرینی نغمات وترنماته کتوره سین فلکی
رقصه کتورر زیرا اول ایرایلی لذیذ شعیدن مرکب اولور سنك طاتلی دهانکله حافظك شیرین
شعرندن وله ایضًا لعدار دل سراپرده محبت اوست دیده آیینه دار طلعت اوست آیینه دار
عبارتدن آن شب قدری غرلیننك شهسوار من که مه آیینه دار اوست بیتك شرحنده بیان ایلمشز
اینده کورلسون اکرچه محل بیان بو بیت ایدی اما غفلتله کچوب انده یازمشز سراپرده کولر
اجنده چکیلن پرده یه دیرلر وپرده یعنی خانه ده که پرده ویا قوماشدن اوله جیبلك کبی
اکا سراپرده دیرلر عربجه سرادق دیرلر وجمعی سرادقات کلور سنك ضمنیله ایکیسنده بیله
سراپرده دن معتبردر پس کوکل انك محبتنك ایچ حوللیسیدر دیمن بو پرده یه کبیدر دیدی آیینه دار
وصف ترکیبیدر آیینه طوتیجی دیمکدر یعنی دائما کوزمده در ایچ کوزمدن کیتمز طلعت ماصلنده
کورمك صکره یوزه استعمال ایلدیلر ودیدار کبی اصلنده دیدکتورجی معناسنه ایدی یعنی کوره
کتورجی بیت به دیدار مردم شدن عیب نیست ولیکن نه چندانکه کوئید بس صکره یوزه
استعمال ایلدیلر بیت دیدار مینمائی وپرهیز میکنی بازار خویش وآتش ما تیز میکنی محصول بیت
کوکل جانانك محبتنك سراپرده سیدر یعنی سراپرده اولنار نامحرمدن مستوردر وتحقیق اولدوغی
کبی انك محبتی بنم کوکلمده اغیاردن شویله مخفیدر کوزده آنك دیدارینك آیینه داریدر
یعنی کوزمدن زائل وغائب اولمز آیینه دن برشینك عکسی زائل اولمدوغی کبی اما اکثر
نخارسنده در حاصلی اولیوسم کوکلمده در واوی یاتغیکن کوزمده در بو غزلك قافیه سی تنوزینه
باشه فاسددر زیرا حرف رویسی بوقدر حرف روی قافیه ده واقع اولان الفاظك حرف
اخیر اصلیسیدر حرف قافیه نك اصلیدر که آنسز قافیه اولمز اما بوحرف قافیه اولمه
اولورام بنك بوغزلنده که کبی بیت صبا بلطف بکو آن غزال رعنا را که سر بکوه وبیابان تو داده
قوری بونده را حرف رویدر وحرف قافیه دن رویدن غیری بر حرف یوقدر پس خواجه نك
بو غزلنده حرف روی تا اولمق احتمالی یوقدر زیرا حرف اصلی دکلدر پس حرف اصلی
محتجب بادر وطلعتده عین ومنتده نون باقیلری بونلره قیاس ایله بیت من که سر در
نیاورم بدو کون که دتم زیربار منت اوست در حرف تاکیدیدر در نیاورم باش اندرمم
واکمم دیمکدر بونده استعمال ایدرلر ماضی ومضارع وامر ونهی بو بله کلور مثلا سر درنیاوردم
درنیاورد وقتیسه بدو کون با حرف صله ایکی عالمه دیمکدر کردن بو یون زیربار آلت یعنی
تحت معناسنه بار بونده یوکدر حمل معناسنه منت بونده من تو یعنی اولمق انسبدر

رد سروری

انسبدر محصول بیت من که ایکی عالمه باش اکمم یعنی زیاده استغنامدن هیچ کمسه یه سر فرو
ایتمم بو بنم جانانك منتی بویلیك آلتنده در یعنی بو بنده کمترینه اولقدر الطاف بی
نهایه واعطاف بی غایه ایلمشدر که شرمنده کمال احسان وممنون التفات بی پایان جانان
اولمشمدر بیت تو وطوبی وما وقامت یار فکر هرکس بقدر همت اوست تو اهل ظاهره
خطاب عامدر بو بیتده واولر معیت معناسینی فائده ایدر محصول بیت ای زاهد سن
طوبی ایله وبیز قامت یار ایله ایز یعنی طوبی سکا وقامت یار بیزه حاصلی نسیه جنت
سنك اولسون نقد دیدار بیزم هرکسك فکری همتی مقداریجه در یعنی کمینك مرادی جنت و
عقبا وکمینك دیدار مولیدر بیت من که باشم در آن حرم که صبا پرده دار حریم حرمت اوست
که بونده اسمدر ذات ذوات العقوله دلالت ایدر حرم مکه ومدینه حرملرنده مستعملدر مثلا
مکه حرم الله والحرمان مکه والمدینه دیرلر بونده حرم مکه ومدینه حرمینه تشبیه طریقیله ذکر
اولنمشدر پرده دار قپوجیه دیرلر حریم حولیه در حرمت اتهتاکدن نهتکی حلال اولمیان شیده
مستعملدر یعنی رعایتی واجب اوله حرمك حرمته اضافتی بیانیه در محصول بیت دل جانان حرمنده
بن کیم که صبا اوراده داخل اولوب هرکسه محرم ایکن انك حرمتی حرمینك قپوجیسیدر یعنی
ایچریه داخل اولمغه قادر اولمیوب قپیلرده قالمشدر بیت گرمن آلوده دامنم چه زیان همه
عالم گواه عصمت اوست آلوده بولشق وبولغمش گواه طانق یعنی شاهد عصمت حفظ
معناسنه در محصول بیت اگر بن معصیتله آلوده دامن اولوب اسوای عالم اولدیسم نه زیان
یعنی جانانه آندن نقصان تعلق ایلمز زیرا جمیع عالم جانانك پرهیزکارلغنك وپاکلغینك
شاهدیدر بیت دور مجنون گذشت ونوبت ماست هرکسی پنج روز نوبت اوست
دور بونده زمان معناسنه در محصول بیت مجنونك دوری ونوبتی کچدی شمدی نوبت
بیزمدر هرکمسه نك دنیاده نوبتی بش کوندر یعنی دنیاده هرکسه نقد مملکت ایله عاقبت
عقبایه انتقالدر معلوم اوله که داب انجامدر مدت عمردن نقدر زیاده ایسه بش کون ایله تعبیر
ایدرلر بیت مملکت عاشقی وگنج طرب هرچه دارم زیمن دولت اوست مملکت تاء عجم
تصرفاتندندر ملك میمك ضمیله مملکت معناسنه در بونده اما مصدر ده کلور پادشاهلق
معناسنه گنج کاف عجمینك فتحیله خزینه معناسنه در وضمیله بوجاق معناسنه در بونده
ایکیسنده ده محتملدر ادکلی یعنی قصر ایلین نقصیر ایکیدنبنه قصر ایلینده یمن مصدردر
یمن یمین دن یعنی حسن تجسس یا بندن مبارکلك معناسنه در دولت اصلنده ایکی معناده
مستعملدر بری حرب ده یعنی صواشده خصمه غالب اولمق بری ده مال الدن اله وارمغه ویرلکه
داتنده مال وملکك شانی اولور صکره عزت واقبال معناسنده استعمال ایلدیلر بونده ده
اوستدن مراد دولت جانانه ضمیر غائب اللهه راجعدر دیمین خطا ایلدی زیرا ذات
باری یه دولتلی اطلاقی توفیقیدر قبل شرعدن اجازته موقوفدر بو ایسه مسموع دکل محصول
بیت عاشقلق مملکتی وشادلق خزینه سی وباکوشه سی هرنه وار ایسه بو مذکورلردن اولر
جانانك سعادت واقبالینك مبارکلکندندر یعنی جانانك درد دولتینه انتسابیدر که
پادشاه عالم اولدم بیت من ودل گر فدا شدیم چه باك غرض اندر میان سلامت اوست

[illegible]

محصول بيت اگر بن وگوکلم جانان عشقنده فدا اولدیسه مبالات یوق یعنی قمار مز
غوض طریق محبتده اگر سر امتیدر حاصلی بنیم مالا کلمزدن ضرر مترتب اولمز ایمان جانانک
وجود شریفی و ذات منیفی عافیت وسلامتده اولسون بيت بجز خیال لبش مباد منظر چشمم
زانکه این گوشه خاص خلوت اوست مباد و نهی غایبدر امر غایب بادکلور بو بیدندن
مشتقدر با اصلنده مفتوحدر اما استعمالده ضمه غالبه ایلمشدر محصول بيت بنم چشم
نظری هرگز جانانک خیالندن غیری اولمسون زیرا بو گوشه دیدم انکا مخصوص خلوتدر غیره بونره
یر یوقدر یعنی گوزم وگوکلم آنکله مقیددر آندن غیره نظر ایلمم دیمکدر بيت هر گل نو که شد
چمن آرای ٭ ز اثر رنگ و بوی صحبت اوست ٭ چمن آرای چمن بزه یجی دیمکدر صحبت بونده مقارنت
معناسنه در محصول بيت هر تازه گل که چمن بزه یجی اولدی دل جانانک مقارنتنک رنگ و بوینک
اثریدر یعنی گلزار و گلستانه زینت ایلین گللر رنگ و بوی جانانه مقارنتدن کسب ایلمشدر بيت
فقر ظاهر مبین که حافظ را ٭ سینه گنجینه محبت اوست ٭ فقر فانک فتحی و ضمیله لغتدر شول
کمسه یه دیرلر که قوت یومیه یه مالک اوله مسکین هیچ نسنه یه مالک اولمیانه دیرلر بعضیلر عکس
ایلدی مبین نهی حاضر و بینیدندن گورمه دیمکدر خطاب عامدر حافظ را بونده را لام جاره
معناسنه در حافظک دیمکدر گنجینه خزینه گنجور خزینه دار معناسنه در محصول بيت حافظک
ظاهرا فقرینه بقمه زیرا آنک سینه سی جانانک محبتی خزینه سیدر یعنی ظاهرا فقیر ایسه باطنی عشق
و محبت جانانیله مملودر مصراع اولی خلاف صرف ایروب کمسه نک ظاهر فقرینه بقمه دیمک خبط
فاحش ایلدی بعض نسخه ده بویله واقع اولور فقر ظاهر مبین که حافظ راست دیدیگی لکن
اخبط و اخفدر حاصلی بونک انکمی تقدیری اوزره بیله بو بیت چقماشدر فتأمل وله ایضا
سر ارادت ما و آستان حضرت دوست ٭ که هر چه بر سر ما میرود ارادت اوست ٭ ارادت
دیلمک مراد بوندندر آستان واو مفتوح اوقنوب همزه وصلیله و شرو واوده معیت
معناسنی افاده ایدر حضرت و محضر نسنه نک یانینه و یقیننه دیرلر کلمه بحضرت فلان و بمحضر
فلان دیرلر که حرف تعلیل میرود کیدر دو واقع اولور معناسنه در محصول بيت بنم ارادتمز
باشمز حضرت دوستک آستانی یعنی ارادت وصفا ایله آستان کرمینه باشمز قودق که هر نه که
باشمزدن آنرسه ارادت آنکدر حاصلی بز تسلیم و رضا ایله آستانینه منحرم اولدق باشمزدن هر نه
گچرسه ارادت و رضا آنکدر بیز آنک ارادتینه تابع ایز هر سر ما میرود خوب محلده واقع اولمشدر
زیرا آستانه اوزرندن گچمک و گیتمک اولمز بيت نظیر دوست ندیدم اگرچه از مه و مهر ٭
نهادم آینهها در مقابل رخ دوست ٭ محصول بيت دوستک یعنی جانانک مثلینی و نظیرینی
گورمدم اگرچه آیدن و گونشدن آینه لر وضع ایلدم دوستک یوزی مقابلنده یعنی آیک
و گونشک اولحدی یوقدر که آنک جمال بر کمالینی کما هی نمودار اوله زیرا آیدن و گونشدن
آنک رویله اعلی و ارفعدر بو بیتده دوست رد مطلع واقع اولمشدر بيت صبا ز حال
دل تنگ ما چه شرح دهد ٭ که چون شکنج ورقهای غنچه تو بر توست ٭ تنگ تانک فتحی و نونک
سکونیله طار معناسنه در دل تنگ ایله وصف ایدرلر عاشق گوکلی زیاده بیصبر و بیقرار
اولدوغنه گوره شرح آچمقدر شکنج بو کلمه ده تو واو اصلیه ایله بونده قات معناسنه در معلق

معلوم اولا که واوده ما کبی ایکی قسمدر اصلی و رسمی اصلی متلفظ اولندر رسمی کتابت اولنوب
تلفظ اولنمیندر محصول بيت صبا بنیم تنک دلیمز حالینی نیجه شرح ایده بیلور که غنچه یپراقلری
کبی بورم و بوکلم اولوب قات قاتدر یعنی بنیم دلیمزک پرده لری بیحد و بی پایاندر و هر
پرده سنده نیجه درلو الم و درد و سوز و گداز و محنت و حسرت واردر صبانک ایسه
ایچرویه دخولی یوقدر انجق اوستندن اسر صبا ور رقیب بنیم بو نیجه آلام و محنتمی نیجه شرح
ایده بو بیتده خواجه ازدحام همومدن شکایت ایدر بيت نه من سبو کش این دیر رند
سوزم و بس ٭ بسا سرا که درین کارخانه خاک سبوست ٭ سبو کش وصف ترکیبیدر سبو
دشی یعنی دستی طاشییجی دیر کلیسا رند سوزده وصف ترکیبیدر رند یاقیجی دیمکدر و بس
واودن صکره بس انجق معناسنه در بسا چوق دیمکدر بسیار معناسنه سرا الف مبالغه
افاده ایدر و دیدیلر حرف ندا و تقدیر کلام ای نه چوق باشلر دیمکدر کارخانه بحسب اللغه
ایش اوی اصلنده خانه کار ایدی ترکیب اضافی ایدی صکره تقدیم و تأخیر ایله ترکیب
مزجی ایدوب معین خانه لرده استعمال ایلدیلر که آنده چوق کمسه بر ایشه مشغول اولسه
دولکلر و دزیلر و سائر اهل حرف کبی محصول بيت بو رندلری یاقوب و یاندیروب اضطرار
و یریجی دیرده باده نوش و میخواره همان بن دگلم انجق چوق کلّه لر بو کارخانه ده سبو طوپراغیدر
یعنی بو اسکی دنیا و برنده عشق و محبتله آلوده و آلفته بن دگلم انجق بلکه غابرین یعنی
سلف بو کارخانه ده عشق و محبتله گیدوب کلّه لری ترابی بوی عشق و محبتله مملودر بيت
ملک نوشانه زدی زلف عنبر افشان را ٭ که باد غالیه سا گشت و خاک عنبر بوست ٭ ملک بونده
گویا یعنی کأنه معناسنه در عنبر افشان وصف ترکیبیدر افشاندندن عنبر صاچیجی معناسنه
غالیه خوش قوقولی ترکیبدر مسک و عنبر و باندن و غالیه دیدکلری اکیجوندر که بها لیدر
زیرا غالی بها لیه دیرلر دیرلر که اول بو مرکبه غالیه دیین سلیمان بن عبد الملکدر غالیه سا
وصف ترکیبیدر ساییدندن ازمک مشکسا ده بویله درته که کمال پاشازاده بیوررلر ٭
صبح اقبالمه جلدی شام محنت پرده سین ٭ زلفنی بو زینده که کافور اوزره اولدی مشکسا ٭
بونک اصلی بودر که مسک و عنبر و غالیه ازلدیکی وقت زیاده قوقی ویررس زلف و کاکله
و گیسو یه و عنبر یاره که مشکسا و یا غالیه سا و عنبر سا دیرلر بو طرز زیاده قوقی اسناد ایلیجک ایچوندر
عنبر بو وصف ترکیبیدر عنبر قوقولی دیمکدر بونده سا لفظینی تشبیه ایچون اخذ ایلدیلر
مؤاخذه ایلمک رکن محصول بيت گویا که سن زلف عنبر افشانی طرادگن زیرا باد غالیه ازیجی
اولدی یعنی زیاده معطر اولدی و خاکده عنبر قوقولیدر حاصلی سن عنبر صاچیجی زلفی
طرادیغک کبی باد و خاک عالم تمام معطر اولدی باد عطر غالیه ایله و خاک عطر عنبر ایله بيت
نثار روی تو هر برگ گل که در چمنست ٭ فدای قد تو هر سرو بن که بر لب جوست ٭ نثار صاچیجی نک
اسمیدر مصدری نثر کلور سرو بن بن لغتده دیب و اغاج معناسنه کلور اما اصطلاحده
اوجاق معناسنده مستعملدر مثلا گل اوجاغی دیجک یرده گلبن و سرو اوجاغی دیجک یرده
سرو بن دیرلر حاصلی هر شینک گوکندن و کثرتندن تعبیر در فافهم محصول بيت هر گل
یپراغی که چمنده در سنک رویکه نثار اولسون هر سرو اوجاغی که ایرماق کنارنده در سنک قدیکه

قدا اولسون بنیک لفظی اخبار اما معناسی انشادر بونده بن لفظینی دیب معناسینه
طوتانلر اصطلاح عجمدن غافللردر **بیت** زبان ناطقه در وصف شوق او لالست
چه جای کلک بریده زبان بیهده کوست زبان ناطقه یعنی قوت ناطقه و زنیچون
قوت حذف اولندی اضافت بیانیه در و بالامیه مجاز شوق بونده اشتیاق معناسنه در
لال ولسنزه دیرلر کلک کاف عربینک کسری و لامک سکونیله مسموعدر اما رومیلر
کاف عجمینک کسریله استعمال ایدیلر بیهده کو وصف ترکیبیدر زائل و باطل سویلیجی
دیمکدر **محصول بیت** قوت ناطقه ولی اول جانانک اشتیاقنی وصف ایلمده دلسزدر
یعنی عاجزدر که حقیقتله وصف ایده مز قنده قالدی دلی کسک زائد و باطل سویلیجی قلم
حاصلی ناطقه که حی و زنده در شوق جانانک وصفنده دلکنک و لال اولنجه قلم که جماددر
اوله و مذکور ایکی آلتی صفتله موصوف وله حقیقتله وصف ایده بیلورمی **بیت** رخ تو در
دلم آمد مراد خواهم یافت چو اکه حال نکو در قفای فال نکوست رخ تو تقدیر کلام خیال
رخ تو در دلم در بونده یای صله معناسنه **محصول بیت** سنک رخک خیالی بنم قوت متخیلمه
کلدی انشاء الله تعالی ادبولیسرم زیرا که دائما ایو حال ایو فال آردنجه در یعنی سنک رخک
خاطرمده مصور اولمق مبارک فالدر ایردنجه حال وصلته ایرمک مقرردر **بیت** نه این زمان
دل حافظ در آتش طلبست که داغدار ازل همچو لاله خودروست داغدار وصف
ترکیبیدر بحسب لغت داغ طوتیجی دیمکدر اما بحسب اصطلاح صاحب داغ معناسنه در
مالدار صاحب مال اولدیغی کبی حاصل کلام داغی وار معالی واردیمکدر ازل اوتی اولمیانه
و ابد آخری اولمیانه دیرلر الکیبده ذات بارینک صفتلریدر غیرده استعمال تجوزا در خودرو
وصف ترکیبیدر خود کندی و رو رویدندن مشتق بتمک معناسنه در کندی بتیجی معناسنه
یعنی کمه تربیه سیله حاصل اولمیانه دیرلر خدایی معناسنه **محصول بیت** حافظک کوکلی
انجق بو زمانده طلب آتشنده دکلدر یعنی وصال جانان ایچون عشق آتشنده همان شمدی
دوشوب یانر دکلدر بلکه لاله خودرو کبی ازلدن عشق آتشینک داغداریدر حاصلی یانیکلوب
یانه کیدیلر و ندر بو غزلک قافیه لری معمول واقع اولمش مثلا دوست لفظنده تا روی
وسین ردف زائد و واو ردف اصلی اما دوست لفظی مطلعدن غیری یرده اوله واو
روی و سینی وصل تا بی خروج اعتبار ایلردک **وله ایضا** آن سیه چرده که شیرینی عالم با اوست
چشم میکون لب خندان دل خرم با اوست سیه چرده قاره یاغز دیمکدر شیرینی یا حرف
مصدردر چشم میکون شول کوزدر که آغی قزیل اوله خواجه بونی مقام مدحده ایراد ایلمشدر
اما قیافت نامه لرده اوصاف حسن کاملیه قرایلدکلری یرده کوزک اطرافی بیاض اولمق معتبردر
یا نقد بیاض اولسه اعلی در و دیشلر لب خندان خندان صفت مشبهه در کولکن دیمکدر اکر بونده
مراد متبسم شکل الیه مسلم و الا مبالغه کولمک عیوبدن معدوددر مکر که خندان لبلیکی کاملام
اولنه اثبات ایده لر دل خرم شاد کوکل یعنی شن معناسنه **محصول بیت** اول قرابغز که عالمک
لذتی و ذوقی انکله در قزل کوزلی کولکن و ذوق شن کوکل انکله در یعنی خندان رو متبسم
لب خرم دلدر کریه رو و غمکین دل دکلدر **بیت** کرچه شیرین دهنان پادشهانند ولی او سلیمان

او سلیمان زمانست که خاتم با اوست شعرا محبوب جنسینک دهاننی نکینه و خاتمه
بنزه و که تشبیه ایدرلر زیرا که دهانده خوردلک و مدورلک معتبردر دهان تنک شیرینش مکر
مهر سلیمانست که نقش خاتم لعلش جهان زیر نگین دارد و دهانه خود شیرینلک لازم اولدیغی
مذکور ایدی شیرینلکله جمع ایدرلر **محصول بیت** کرچه شیرین دهنلر پادشاهلردر اما اول
جانان سلیمان زماندر که خاتم انکدر یعنی هر محبوب او زبانشینه پادشاهدر اما بنم
جانانم باشدر زیرا خاتم حسن جمال انکله در حاصلی خاتم محابیدر که حسن و لطافت
بونده ختم اولمشدر **بیت** خال مشکین که بر آن عارض گندم گونست سر آن دانه که شد رهزن
آدم با اوست گندم گون بوغدای الکلی دیمکدر **محصول بیت** مشکین خال که اول جانانک عارض
گندم گونی اوزرنده در آدمک یولینی اوران دانه نک سری اول خالله در یعنی حضرت
قطعه آدمک جنتدن خروجینه سبب اولان بوغدای دانه سینک سری رخ گندم گونده
اولان خال ایله در بیلدیکم که اول خالی کوروب طمع ایدرسه حضور و صفا و راحتی وداع
ایدر **بیت** دلبرم عزم سفر کرد خدا را یاران چه کنم با دل مجروح که مرهم با اوست
خدا را تخصیص افاده ایدر **محصول بیت** دلبرم سفر نیتی ایلدی الله ایچون بکا بر درمان
ایلک ای یاران نیجه ایده یم دل مجروحه نه چاره ایده یم که مرهم اول دلبر ایله در یعنی
کوکل آنک فراقینه تحمل ایده میوب اضطراب ایدر هر چاره ایلک که کوکل بر مقدار تسکین و قرار
بولسون **بیت** روی خوبست و کمال هنر و دامن پاک لاجرم همت پاکان دو عالم با اوست
روی خوبست یاینک سکونیله خوب رو معناسینه در کمال هنر مصدر فاعل معناسینه در
کامل هنر دیمکدر و دامن پاک پاک دامن معناسینه در حاصلی بو مصراعک الفاظنده تصرف
المینجه حمل صحیح اولمز لاجرم لابد و لا محاله معناسینه در یعنی محقق و مقرر دیمکدر همت هانک
کسری و فتحی لغتدر قصد و ارادت معناسینه پاکاندن مراد اولیا و انبیا و ملائکه در **محصول بیت**
سفره عزم ایده یور دلبر خوب رودر کامل هنردر و پاک دامندر لیس البته ایکی عالمک
پاکلرینک همتی انکله در یعنی بو قدر تحسنات که انده واردر لازمدر که جمیع اولیا و انبیا
و ملائکه اکا همت ایلیه لر **بیت** با که این نکته توان گفت که آن سنگین دل کشت ما را و دم
عیسی مریم با اوست گفت بونده گفتن معناسینه در زیرا توان مضارع معناسینه در
و قاعده مقرره در که ماضی مضارعه مقارن اوله مصدریت معناسینی افاده ایدر
محصول بیت بو نکته کیمه دیمک ممکندر که اول طاش یورکلی بیزی هلاک ایلدی حالا بو کیجه
حضرت عیسی نفسینه مالکدر یعنی حضرت عیسی نفسنده خاصیت بو ایدی که احیای موتی ایدر
و جانان اول نفسه مالک ایکن بیزی هلاک ایلدی لیس بونی کیمه دیمک اولور که بر منا قصر
مصلحتدر که جانانه نک کندیسیه استغناسندن شکایت ایدر **بیت** حافظ از معتقدانست گرامی
دارش زانکه بخشایش بس روح مکرم با اوست معتقداندن بونده غرض محباندر زیرا
روز مره لرنده معتقد عاشقه دیرلر گرامی کافک کسری و ضمیله لغتدر عزیز و محترم
معناسینه **بیت** جامه کعبه را گرامی پوشند او نه از کرم پیله ناجی شد با عزیزی نشست روزی
چند لاجرم همچو گرامی شد دارش دارام مخاطبدر دآریدندن طوت دیمکدر شین ضمیر

حافظ راجعدر بخشایش اسم مصدردر بخشاییدندن مشتق اسم کیش ترحم معناسینه در
روح ملازم انبیا و اولیا ارواحنده مستعملدر محصول بیت ای جانان حافظ محب
ومعتقدلرندندر آنی عزیز طوت زیرا چوق انبیا و اولیا ارواحی آنکلهدر یعنی حافظ
پاک دامن احبابندندر آکا عزت و حرمت ایله زیرا چوق ارواح طیبهنک آکا همتی
معین و ظهیردر حاصلی اهل الله دندر سایر احباب و اخلایه آنی قیاس ایلمه وله ایضاً
دارم امید عاطفتی از جناب دوست ❊ کردم جنایتی و امیدم بعفو اوست ❊ عاطفتی
وجنایتی یالر وحدت و تنکیر ایچون اولمق جایز بر نیه قصر ایدنلر تقصیر ایدیلر عاطفت
شفقت فاعل وزننه اوزره مصدردر جناب حولی اوک اطراف جنایت کناه محصول بیت
دوست حضورنده مرحمت امیدم وار یار مرحمت امیدم وار کناه ایلدم یا بر کناه
ایلدم ولی امیدم عفوینهدر آنک یعنی دوستدن امید مرحمت و شفقتی قطع ایلمم زیرا
کریم الشان عالی جنابدر واکرچه کناهم وار ولی عفو و غفرانینه امیدم وارم زیرا عفو
غفوردر بیت دانم که بکذرد ز سر جرم من که او ❊ کرچه پری وشست ولیکن فرشته خوست ❊
جرم و جریمه کناه پری وش پری جنه دیرلر وش ادات تشبیهدر یعنی پری وش دینله
طبیعت نفرت ایلمز آنا جن کبی دینیله نفرت ایلر زیرا پری جنه دیدکلری خلق بانیده
مشهوردکلدر محصول بیت بیلورم که بنم کناهمی او جنیدن یعنی جهتندن کچر زیرا جانان
پری کبیدر آنا ملک خوبلیدر بو بیتده تاکید المدح بما یشبه الذم صنعتی وار زیرا اکرچه که
پری وشست که دیدی آنی کوزللک ایله توصیف ایلدی صکره که ولیکن دیدی اشیدن ظن
ایلر که بونی ذم ایدیسر در فرشته خوست دیجک بر مدح دخی مدح ایدوب اولکی مدحی
تاکید ایلدی کناهم وجرمم باشندن و باوستندن کچر دیمکدر حق اداسی ایلمدیلر بیت
چندان کریستیم که هرکس بر کذشت ❊ در اشک ما چو دید روان کفت کین چه جوست ❊
چندان اول قدر بر کذشت بروف تاکیددر در اشک ماد ربونده از معناسینهدر ما
لفظی اشکه مناسب واقع اولمش در اشک بر کذشته مقیددر روان صفت مشبهدر
مشترکن لفظدر آقمق و یورمک بیننده آقغان و یورکن معناسینه مثلا آب یعنی صو به
صفت اوله آقغان معناسینهدر آنا سرده وغیریه صفت اوله یورکن یعنی صالنغن
معناسینهدر کین اصلنده این ایدی ترکیب اولمغله کین اولدی جو بایله یایز مستعملدر آنا
اضافت حالتنده یانک اثباتی لازمدر محصول بیت اول قدر اغلدق جانانک عشقندن که
هرکمه که بیرم کوز یاشندن گچوب روان یعنی آقغان کوردی البته حیرت ایدوب
دیدی که بو نه ایر مقدر یعنی عشق جانانده اول قدر کریه و بکاال دیدیکه سیلاب وجویبار
پیدا اولوب روان اولدیکه کورن و بو جوبیدن کچن دیدیکه بونه جوبیدر بیت سرما چو کوی
بر سر کوی تو باختیم ❊ واقف نشد کسی که چه کویست و بن چه کوست ❊ کوی بونده طوب
معناسینهدر سر کوی محله اوجی و سوقاق باشی باختیم متعدیدر اوینادق یعنی فدا
ایلدک محصول بیت سنک محلهک اوجنده باشلرمزی طوب کبی اوینادق هیچ کمسه واقف
ومطلع اولمدی که بو طوب نه طوبدر و بو محله نه محلهدر یعنی جانان عشقینه جانلرو با

وباشلر فدا ایلدکن آکا کمسه بیلمدی بو جان بو باش فدا ایلدن کمدر و کیمک عشقنیهدر
حاصلی عشق جانانه دلده جان کبی صقلرز اغیاردن بیت بی لعفت ولکو زلف تو دلرا
همی کشد ❊ با زلف دلکش تو کرا روی لعفت و کوست ❊ لعفت و لکو بونده عدد او اسمادندر
اول جهتدن بادخل اولمغه صالح اولمشدر زیرا که حو احده داخل اولور مشتقاته داخل
اولماز معناسی دیمه قوقه یعنی سوز سیاو دیلکدر همی کشد مستمر حال ایچون وها تاکید ایچوندر
آنا بونده مراد استمرار در دلکش وصف ترکیبیدر کوکل چکیجی دیمکدر ایلکی معنایه پرلیسی کوکل
الیجی و پرلیسی چکیجی یعنی جر و جذب ایدیجی کرام کشیدرکه ایله راون که اسمدر من معناسینه
ذات ذوی العقوله دلالت ایدر کرا ایسه تخصیصدر کراکیمک دیمکدر کیمه و بین حق
معنا بر ایلدی رادی بونده وجه در جهت معناسینه نه وجهی وار دیرلر نه اصلی وار
دیجک یرده محصول بیت سنک زلفک دلی لعفت ولکوسز یعنی علتسز و بهانه سز چکر
آلور پس سنک کوکل الیجی زلفکله لعفت و لکویه کیمک وجهی وار یعنی زلفکله دل بونه
لعفت ولکو سزکندی عالنده ه تک طور رکن آلد و غنی نعد مرجه لیس سنک کوکل چکیجی زلفکه
کیمک مجالی وار کعفت و لکو ایلمکه بو تقدیرجه یا صله معناسینی افاده ایدر بیت هم نیست
تا ز زلف تو بویی شنیده ام ❊ زان بوی در مشام دل من هنوز بوست ❊ عمر نیست یای وحدت
ایله بر زمان و بر مدت دیمکدر بوی یا وحدت ایچوندر مشام کلز یعنی بورنده قوقی الاز
عضو هنوز الآن معناسینهدر محصول بیت سنک زلفکدن بر قوقی اشیدلدن بر زماندر
واول زلفکدن اشیتدیکم قوقیدن کوکلم مشامنده الآن قوقی وار یعنی زلفکک بوی
بر مرتبه موثردر که نیجه زماندن بری بر قوقیسینی دو یملیشم والآن کوکلم مشامنده الدیکم قوقی
کیتمز بونده شنیده بو بیده معناسینهدر یعنی جاسه سمعی جاسه شمم مقامنده استعمال
ایدی دیلکدر بو استعمال چوقدر بیت بوی بنفشه بشنو و زلف نکار کیر بیت تحیت
آن دهان و بنینم از و نشان ❊ موییست آن میان و ندانم که آن چه موست ❊ تحیت آن
دهان دهانی هیچلک ایله وصف ایلدی زیرا دهانک وجودی معتبردر کوچکلکی معتبر اولدو
غندندر که شعرا جو بار فرد و جزو لایتجزی و نقطه موهوم دیدیلر و بعضیسی ططیا یوق دیدی
شویله که کال ابو در بیت وصف دهن تنک تو بسیار شنیدیم ❊ رفتیم بی نام و نشان هیچ
ندیدیم ❊ موییست آن میان میانه اطلاق ایلدی زیرا میان نقدرانجه اولسه معتبردر نته که
کمال ابودر بیت میان یار چو موییست نقش من وار ❊ و خیال بین که از و نازکی نهی یارد ❊
محصول بیت جانانک دهانی هیچدر که آندن نام و نشان کورمم میاننده مو یدر آنا بلمم که
اول نه مودر و دهان و میانی صبوحی بر بیتده خوب جمع ایلمش بیت میان موی بود از کاکل
عنبر فشان او ❊ دهان تا هم یکی سر مو باشد از موی میان او ❊ بیت دارم عجب ز نقش خیالت که
چون نرفت ❊ از دیده ام که دمبدم ش کار شست و شو ست ❊ معنا ده شین ضمیر کاره مصروفدر
شست و شو ستندن و شوییدندن مشتقدر شستن یومق و شوییدن اریتمق بونده لازم
معناسینهدر پس شست و شو یومه و اریتمه معناسینه اسمادر محصول بیت سنک خیالک و نقشندن
عجب طورترم که نیجه کیتمدی کوزمدن که دائما ایشی یومه و آریتمه در یعنی عشق اضطرابندن بو

گریه و بکا که ایدرم و گوزمدن بو قدر ایرماغلر که آقار تعجب ایدرم سنک خیالک نقشندن
گوزمدن نیجه یو نوب و آرینوب گیتمیه بعض نسخه‌ده خیالش واقع اولمش ضمیر شین جانانه
خیالی دیمک اولور بیت حافظ بدست حال پریشان تو ولی بر بوی زلف دوست پریشانت
نیت نکوست بو بیت بونده ایکی معنایه اولمق ممکن قوتی و امید نیس قوتیه قصر ایتمک تقصیر
محصول بیت ای حافظ سنک پریشان و نامضبوط حالک یرا ماندر اما جانانک زلفی امیدیله
یا قوتی سببیله پریشان اولمغک ایدر زیرا که قوتک یا پانه وصالدر وله قدس سره العزیز آن شب
قدری که گویند اهل خلوت امشبست یا رب این تاثیر دولت از کدامین کوکبست قدر گجه
یا وحدت و یا تنکیر ایچوندر وحدته قصر ایدنلر تقصیر ایدیلر خلوت مصدر خلا نجلو یعنی تنها
یابندن امشبت ام اصلنده این ایدی شب ده روز ده و سالده نون میمه قلب اولنور لزوما
یا رب بونک کبی مقامده عجبا معناسینه در که سابقا ذکر اولنمیدی کدامین کدام قنغی یا نسبت
نون تاکید نسبت ایچوندر و بعضیلر دیدیلر که کدام و کدامین لغتدر نسبت ملحوظ دکلدر والله
اعلم کوکب یلدزدر محصول بیت اول قدر گیجه سی که اهل خلوت ذکر ایدرلر بو گیجه در عجبا بو دولت
تاثیری قنغی کوکبه منسوبدر یا خود قنغی کوکبدندر کاینه که خواجه بر گیجه وصلت میسر اولمش بر
طالعک تاثیرندن تعجب ایدوب بیورر یا رب بو سعادت عظمی نه یلدزک تاثیریدر که بو دولتی
بر کز طالعمدن رجا ایلمزدم اندران موکب که بر پشت صبا بندند زین بیتنی بو بیتدن اول
لرکن و شهسوار من بیتنی مخلصک اوستنده متصل یازمق کرک تکرار قافیه نک عیبی مقدار
خفی اولهیدی سکره متنبه اولدق بو قصه اهمال ایتمزوک بیت تا بگیسوی تو دست ناسزایان
کم رسد هر دلی در حلقه‌ای در ذکر یا رب یا ربست تا توقف تعلیل گیسو کاف عجمینک کسریله صاچ
بولکنه دیرلر بیت صاچ بولوکیدر گیسو بلمز کیشی یا داندز ناسزایان الف و نونله جمع اولمشدر
ذوی العقولدن اولدغیچون ناسزا ای یالمه یا سز لغتدر لایق اولمیان نسبه دیرلر مصراع
ناسزا اولدر که لایق اولمیه کم رسد کم بو یله مقامده کلیا ترکدن تنه که سابقا راز دهر کمتر جو
دیدکنده بیان اولندیدی اکسک ایریشه دیمن اکسک سویلمش هر دلی یا وحدت و یا تنکیر
ایچوندر وحدته قصر ایدنلر تقصیر ایدیلر حلقه حانک فتحی و لامک سکونیله انسان دایره سنده
و غیریده لامک فتحیله در یا رب یا رب دن بونده دعا مراددر محصول بیت سنک گیسوکه ناسزالرک
الی ایریشمک ایچون هر دل و یا هر دل حلقه‌ده یا رب ذکر ایدنده در یعنی دست اغیار گیسوکه
دکمک ایچون حلقه لرنده اولان و لار یا رب یا رب دیو الله تعالی یه تضرع و نیاز ایدرلر بیت
کشته چاه زنخدان توام کز هر طرف صد هزارش گردن جان زیر طوق غبغبست زنخدان چکه
لمو کی بونده الکی مراددر صد هزارش شین ضمیری چاه زنخدانه راجعدر و معناده غبغبه مصروفدر
طوق بونده چنبر در غبغب اصل لغتده غبغب و غبب خروسک و صغیرک یعنی کاوک بوینی
آلتنده صارقندر اما مجاز انسانک الکی آلتنده بوم یجه کوده به دیرلر که تورکی اکا صقاق دیرلر
اول کوزللر تحتانتندر ایلدی طوق غبغب دیدیکی غبغبک دکر ملکیدر محصول بیت سنک اکلک
چوقورینک هلاکی و کشته سی بیم که هر جانبدن یوز بیک جانک بوینی انک غبغبی چنبرینک آلتنده در
یعنی جانانه غبغب بر مرتبه حسن و لطافت ویرمشدر که هر گورن اکا اسیر و مبتلا اولور بیت

شهسوار من که مه آیینه دار روی اوست تاج خورشید بلندش خاک نعل مرکبست بعض
نسخه‌ده نعل سم مرکبست دوشمش شهسوار آتلی پادشاه آیینه دار اکثر ماشطه‌ده استعمال
ایدرلر و شول کمسه که آیینه الینه آلوب و گزدروب اله صونار و آیینه یی الینه آلوب بقان الینه
براقچه و یا برچ منغر و یرر اکا آیینه دار و آیینه گردان دیرلر مصراع ثانیده محتمل القصدین
صنعتی وار یعنی تاج خاک اوله و یا خاک تاج اوله محصول بیت بنم شهسوارم که مه انک آیینه
داریدر یعنی خدمتنه ملازمدر بلند خورشیدک تاجی انک آتی نعلینک طوپراغیدر بلند خورشیدک
تاجیدر بوندن مرادی جانانک استعظامیدر یعنی هر مرتبه‌ده عالی جنابدر که آی خدمتکاری
و گونشن سیمی در بیت عکس خوی بر عارضش بین کافتاب گرم رو در هوای آن عرق تا هست
هر روزش تبست خوی واو رسمیله تی و می قافیه سنده واقع اولور در یعنی غرق گرم
رو تیز یوریجی دیمکدر بو زمی ایتی گونش دیمین خطا ایلدی هر روزش تبست
هر روزدن مراد دوام و ثباتدر یعنی گونش اشعه سینک کمال غلبه سندن حاتمه بهر
یا قاتعه تحمل ایده مدکندن دتر ربعی کوریور اول دیتهرمک مهیات تب اطلاق ایلمش تبله
عرقک مناسبتی اولدغیچون عرق تبله جمع ایلدی محصول بیت جانانک عارض پاکی اوزره
درک عکسینی کورله زیاده تیز یوریجی گونش بو عرقک آرزوسنده هر گون ایسیتمه‌لر یعنی
رو بنک کمال لطافت و صفاسندن عرقی هنوز منبعندن اولوب مساماندن رویک بوزینه
خروج ایلمسندن عکسینی بشره‌نک ظاهرنده کورکه آفتاب تیز تک بر بجک سعی ایدر ابن بیوه
گون بو هواده یعنی عکسینی گورمک آرزوسندن محموم کبی در یا انک عارضی اوزره اولان
عرقک عکسینی یعنی لطافتنی کوره دیو عکسی لطافتله تفسیر ایلین شاه مرادینی کلمدی
بیت من نخواهم کرد ترک لعل یار و جام می زاهدان معذور داریدم که اینم مذهبست
کرد بونده کردن معناسینه در زیرا مضارع مقارنه در لعل یاردن مراد تشبیه مطلق طریقیله
زاهدان منادی در داریدم دارید جمع امر مخاطبدر میم ضمیر منصوب متصل معناسنده در اینم اسم
اشارت میم متکلم معناده مذهبه معتقد در مذهبم اینست تقدیرنده در محصول بیت بن
لعل یاری و جام میی ترک ایدر دکلم ای زاهدلر بنی معذور طوتک که بو درر مذهبم یعنی حرم
بو یله یختر رو بونکله معتادم بکا بوندن یکمک خیلی مشکلدر بیت خیلی مشکلدر کیشی ترک
ایلمک معتادینی بیت اندران موکب که بر پشت صبا بندند زین با سلیمان چون برانم من که مورم
مرکبست موکب میمک فتحیله و کافک کسریله بونده آتلی بولکیدر پشت ارقه زین اکر در پشت
صبایه اکر بغلمقدر غرض صبایه سوار اولمقدر چون برانیم راندن سورمکدر بونده دبر کین برد
چاتوب یوروتمکدن کنایتدر یعنی همعنان اولمق مور قرنجه درم کبدن بونده مطلقا بنیت مراد
محصول بیت شول آتلیلر ایچنده که صبایی اکر لیوب بینرلر بن حضرت سلیمان ایله نیجه همعنان
اوله بیلورم که بن بندم قرنجه در یعنی حسن و جمال صاحبلری که گوزللکیله غیر موجودی موجود
ایلمکه قادررلر در بن آنلرک آراسنده جانانله نیجه همعنان اوله بیلورم که المده قرنجه دکلو
سرمایم یوقدر بعض نسخه‌ده چو برنه کی واقع اولمش چون معناسینه لیس کی برانم لفظنی کی
برایم جیغروب معناسینی سلیمانله چون بو قاری کلم بن دیدین نسخه‌ده تمام ترکیبده خطا ایلمش و هم

معناده بو غزلده ایکی بیتده قافیه مکرر کلدی پس لایق بو ایدی که بیتک برینی مطلعک
جنبنده یازه لردی که شیوه بدن عد اولنمیدی بیت آب حیوانش ز منقار بلاغت میچکد
زاغ کلک من بنام ایزد چه عالی مشربست آب حیوان آب حیات دیمکدر حیوانش ده کی شین
ضمیری زاغ کلمه سنه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله منقار قوش بورنی قلمک بورنی یعنی
اوجینی اکا تشبیه ایدر میچکد فعل مضارع طمر دیمکدر چکیدندن مشتق زاغ قرغه قلمک اکا سیاه
قرغه یه تشبیه ایلمش بنام ایزد کلمه تحسینه در بارک الله دیمکدر بنام ایزد ایکی لفظدن مرکبدر
و بنام لفظنده اولان با قسم ایچوندر الله آدی حقیچون دیمکدر و بیان کمینه ترکیب دیدیکده
خطا ایلدی و تمام معناده محصول بیت بنم قلمم زاغی بارک الله نه عالی مشربدر که منقار بلاغتدن
آب حیوان طمر غرض کندینک بلاغتنی توصیفدر قلمه اسناد مجازیدر منقارک بلاغته اضافتی
استعاره طریقیله در بنام ایزد اکثر محللرده تحسین معناسنه در الله حقیچون معناسنه وجهی
کلور و بیان کمینه قسم معناسنه کلور دیدکده خطا ایلمشدر بیت انکه ناوک هر دل من از چشم
میزند قوت جان حافظش در خنده زیر لبست ناوک قوغش اوقی یعنی زنبورک اوقی
قوغشدن ایلدیکیچون قوغش اوقی دیرلر زیر چشمی باقمق ایچوندر زیر چشم کوز آلتندن یعنی
نهانی قوت جان غذای روح دیمکدر خنده زیر لب کولمسکدر یعنی تبسم ایلمک محصول بیت
اول جانان که یورکمه کوز آلتندن غمزه اوقینی اورر حافظ جانینک آزیغی انک دوداق
آلتنده کولمسنده در یعنی حافظ نهانی نظر صالوب تبسم ایلمسی وجهینه حیات ویرر
وله ایضاً مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست که به پیمانه کشی شهره شدم روز الست
مطلب نهی مخاطبدر طلبیدن مشتق طلب ایلمه دیمکدر طلب لفظ عربیدر لفظ عربی که عجم
تصرف ایلیه یعنی مصدر و ماضی و مضارع و امر و نهی صیغه لرینه چکه اکا معمول دیرلر
مثلا طلبیدن و طرازیدن کبی طاعت اصلنده انقیاد معناسنه در صکره عبادتده استعمال
ایلدیلر پیمان قول قرار در صلاح ضد فساددر مست اسرک پیمانه کش وصف ترکیبیدر پیمانه
چکیجی معناسی لازمیسی باده ایچیجیدر شهرت و شهره مصدرلر در فتح جائزدر اما شهرت بونده
مفعول معناسنه در بیت کز شهره شوی بشهر شتر الناسی ور گوشه نشین شوی همه و
سواسی به زان نبود که خضر و الیاسی کس نشناسد ترا تو کس نشناسی روز الست
السنده کی همزه استفهام ایچوندر لست فعل ماضی نفس متکلم وحده در لیس دن لیس فعلدر
افعال ناقصه دن ماضی [illegible] الحق الست دیمکدر و کلمیم دیمکدر روز الستدن مراد
الله تعالی ارواحه الست بربکم دیدیکی کوندر بو بر مطول بحثدر مطالعه محلی تفسیرلردر
بونده و کل بونده مراد روز ازلدر محصول بیت بندن طاعت و عبادت و عهد و پیمان و
عمل صالح طلب ایلمه زیرا بن روز ازلده باده بو شغله مشهور اولدم یعنی [illegible]
لایق اولان عمل و اعمالی بندن طلب ایلمه ای اهل ظاهر که بن رند باده نوش برادلدم بندن
سن دیدیکک کلمز بیت من همان دم که وضو ساختم از چشمه عشق چار تکبیر زدم یکسره
بر هر چه که هست چار تکبیر زدم ورث تکبیر ایله اولور میت نمازی [illegible] ترکلیا
ترکی لازم اولسه اکا چار تکبیر زدم دیرلر یعنی بن آندن بکدم پس محصول بیت بن اولدم

رو سروری
سروری
شمعی
نجابتکه

که عشق چشمه سندن آبدست آلدم امور دنیانک جمیعنه هر او غوردن چار تکبیر اوردم
یعنی نکه عاشق اولدم جانان محبتندن غیری هر نه که وارسه تعلق و قبول ایلرسه آندن
کلیا کچدم بیت می بده تا و بامت الهی از سر قضا که بروی که شدم عاشق و بر بوی که
مست الهی یا حوف مصدر قضادن مراد حکم الهیدر محصول بیت می ویر که سکا بیرده
قضا و قدردن خبر ویره این که کیمک رویه عاشق اولدم و کیمک بوینه مست یعنی
باده ویر که مست و اولکار اولوب بی اختیار راز نهانی فاش ایدوب عشق و عاشقلغمی
و کیمه عاشق اولدیغم و کیمک بوینه مست اولدیغم بر بر سویلیه یم زیرا باده بر جوهردر که
البته کوکلده اولانی اظهار ایدر ننه که مشهوردر که کیشی آیقلیه فکر ایدیکنی سرخوش ایکن دیر
بیت کمر کوه کمست از کمر مور اینجا نا امید از در رحمت مشو ای باده پرست کمر کوه طاغ بلی
کم الکسک کمر مور کمر بونده بل معناسنه در او کلی کمر قیالی بیوک طاغدن [illegible]
قیا معناسنه در یا بیوک طاغدن آشغه اولان کوچک طاغ معناسنه در و اینجی کمر [illegible]
معناسنه در و بیان کمینه ایکی کمر بیله معناسنی بیلمامش اینجا دیدیکی باب عشقده در رحمت
اضافت بیانیه در محصول بیت طاغ بلکی الکسک یعنی ضعیفرکدر قرنجه بلندن بونده یعنی
عشق یوکینی کوتورمده ای جانان عشق باده سین نوش ایلین عاشق در رحمت
جاناندن نا امید اولمه یعنی بار کران عشق جانانه طاغلر متحمل دکل ایکن ای باده محبت
جانانی نوش ایدن سن تحمل ایله و رحمت و شفقت جاناندن نا امید اولمه البته روز
محبت سنی جانانه واصل ایدر بیت بجز آن نرگس مستانه که چشمش مرساد زیر این طارم فیروزه
کسی خوش ننشست بجز یا حوف زائد شین ضمیری نرگسه راجعدر که چشمه نک تقدیر چشمش
مرساد مرساد نهی غائبدر رسانیدندن ایرشدرمک معناسنه بونده دعا مراد در کوز دکمسون
مقامنده استعمال ایدرلر بونده حشو ملیح واقع اولمش طارم اتک قبه سی و ضمیله لغتدر
دروم اوبه دیرلر که کوچک اولیلر قوروب ایچنده اوتوررلر طارمی چار دافله تعبیر ایدر
یوقاریدن برو ازلمش فیروزه پروزه دن معربدر جواهر جنسیدر لاژوردی رنکلی
بر طاشک اسمیدر بونده طارم فیروزه فلکدر تشبیه طریقیله محصول بیت اول جانانک
مستانه چشمندن غیری که شانه اکا یاوز کوز دکمسون بو فلکک پیروزه رنکک آلتنده
حضور و رفاهیتله کمسه اوتورمدی یعنی چشم جانان هر ایلش که اشلر عشاق کوکلین
مجروح ایلمک و قانین دوکمک و سائر مظالم که آندن صادر اولور هیچ کمسه نک حدی یوقدر
سن هیچون بو بله ایلدک یا ایدرسین دیه بونک برله بینه هر بیره ذوق و صفا ایله اوتورر
اما آندن غیری هر کس ایلدکینک مکافات و جوابینی کورر بیت جان فدای دهنت
باد که در باغ نظر چمن آرای جهان خوشتر ازین غنچه نبست فدای ده فا مکسور اولسه
مد و قصر جائزدر اما مفتوح اولسه مقصوردر الحق فدیه و فدا و فدا هر معنا به در که
برنسنه ویره مکله قورتارمغه دیرلر اما بونده مقام دعا قربان معناسنه در باد امر غائب صیغه
سیدر موقع دعاده واقع اولمش باغ نظر تقدیر کلام باغ عالم نظردر مضاف مجدد و فدر چمن آرا
وصف ترکیبیدر جهانه مضاف اولمشدر تقدیر کلام چمن جهان آرا ایدر چمن آرایدن مراد

رو سروری
رو سروری

اهل سنت مذهبنده خلاق عالمدر وحکما مذهبنده واهب الصورد رکه سابقا ذکر اولمشدر
با قافیه سنده غنچه دن مراد دهاندر که شعرای عجم غنچه یه تشبیه ایدر اما شعرای روم غنچه یه
لبی تشبیه ایدر ولا مناقشه محصول بیت جان سنانك دهنکه فدا اولسون که علم نظر
باغنده جهان چمن آرای یعنی الله تعالی بالطبع بو غنچه دن ایپرك غنچه بغلمدی یعنی
دهانکدن موزون ومطبوع وشیرین باغ عالمده بر دهان مخلوق اولمدی بیت حافظ
از دولت عشق تو سلیمانی شد یعنی از وصل تو اش نیست بجز باد بدست سلیمان زده
یا تنکیر ایچوندر وحدت ایچون دیمك معنایه ملاحظه ایتمك محصول بیت حافظ سنك عشقك
دولتندن شیمانی اولدیکه وحوش وطیور ورباجه حکم ایدردی مقصود بیتك تفسیر ایدر
یعنی سنك وصلکدن النده یلدن غیری نسنه یوق یعنی وصالکدن کلّیا محروم ومدبر
وله ایضا رحمه الله زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست هر چه گوید در حق ما جای هیچ اکراه
ظاهر پرست اهل ظاهره دیرلر اکراه بونده استکراه معناسنه در وان معنا صحیح اولمز زیرا
متعدیدر محصول بیت اهل ظاهر زاهد بزم حالمزدن آگاه دکل بزم حقمزده هر نه دیرلر سه
معذورلردر و بزم اول دیدکلرینی کره کوزب اینجنمز زیرا آنلر بزم حالمزی بیلمزلر
واکر بیلسه لر هیچ ایدرلر میدی بیت در طریقت هر چه پیش سالك آید خیر اوست در طریق
مستقیم ای دل کسی گمراه نیست طریقتدن بونده مراد سلوکدر گمراه یول آزغوره یعنی
آزغون معناسنه که غیبده اکا ضال دیرلر محصول بیت حالت سلوکده هر نه که سالکك
اوکنه کلورسه آنك خیر سیدر ای کوکل طوغری یولده کمسه گمراه یعنی آزغون دکلدر حاصل
کلام سلوك حالنده هر نه غضبه که سالکه واقع اولورسه عاقبتنه نظر ایدنجه آنك خیر سیدر
زیرا آکا اول حق جانبندن ارشاد وتربیه در بو بیت عدم اکراهه حکم تعلیلیده در بیت
تا چه بازی رخ نماید بیدقی خواهیم راند عرصهٔ شطرنج رندان را مجال شاه نیست تا بونده ایا
معناسنه در تعجب ایچون بازی اویوندر بونده بازی ورخ وبیدق وعرصه وشطرنج وشاه
ذکری مراعات نظیر صنعتیدر عرصه اصطلاحده شطرنج بزینه دیرلر یعنی بساط شطرنجدر
شطرنجك شین کسریله در اصلنده آما فتح شینله مشهوردر بونده شاهدن مراد کشیدر
لفظیدر که شاهی او بنا ممعیچون دیرلر اگرچه خلق تا سز کشن دیرلر آما اصلی ها ایله در
حضرت مولانای جامی بیور ز گشت وکار جهان دل مبند کاو کار ز گشت مات شود شاه
عرصهٔ شطرنج ونته که مولانا آصفی بیورر بیت غنیمتست لب کشت و باده گرچه زکست
میان عرصه گریزان بود سه شطرنج محصول بیت عجبا اویون یوز کوستررسه بر بیدق
سورمك استرز زیرا رندلر شطرنجنك میداننده کشت دیمکه مجال یوقدر یعنی اویوندن ناکه صوت
یوز کوستریله عاشق اولوب بر مقدار بر نوب یاقلمق استرز زیرا عشاق رندلرنك
عشقی میداننده دفعه وصلته مجال یوقدر آتش عشقله یخته اولوب صاف وپاك
اولمنجه مصراع اولك معناسینی بیانده تاینه اویون یوز کوستررسه بر بیدق سورسك
ارکن دیمك لفظ مطابق معنا اولمنشدر مصراع ثانینك بیانده ده رندلرك شطرنجی بساطنده
شاه مجالی یوقدر دیمك بعینه بویله درو شاه لفظینی کشت معناسینه اخذ المیوب آلت

35

آلت مخصوصی اخذ الملك بیتك مخواسندن آگاه اولممقدن ناشیدر بیت چیست این
سقف بلند ساده بسیار نقش زین معما هیچ دانا در جهان آگاه نیست سقف عینی
توانه دیرلر ساده بی نقش دیمکدر بسیار نقش بر نقش دیمکدر صنعت طباق قبیلندندر
مطابقه ده تضاد ده دیرلر معما لغتده لفظ مشترکدر اسم مفعول واسم مکان مصدر
میمی معنیده اما اصطلاحده مذکور اولان معما اسم مکان معناسندن مأخوذدر بونده
تعریفی لازم دکل مراد ایدیکی معما کتابلرنده کورسون واما صفت مشبهه در عیوم علیم
معناسینه در محصول بیت نه در بو بر نقش ساده بو چه سقف بر نقش دیدیکی حقیقتده کواکبله مزین
اولدیغیدر وساده دیدیکی کوندز نجوم کورنمیوب ساده و نش عربی اولدیغیدر وسقف بوردن
اهل شرع مذهبی اوزره منتظم اولدیغنه اشارتدر وآما اهل حکمت وهیئات مذهبی اوزره
کرسی اشکلدر بو معمادن جهانده بر عالم آگاه دکلدر یعنی افلاك ونجوم حقیقتندن هیچ
کمسه آگاه دکلدر حاصلی بو قدر بیلدیر مخلوق اولدیکه نه اشبو رونه اسکه ونه چوررو
قور لیس بو معمانك حقیقتنی الله تعالی بیلور انجق بیت این چه استغناست یارب این چه قادر
حکمتست کین همه زخم نهان هست ومجال آه نیست بعض نسخه ده این چه قادر حکمت
واقعدر یارب بونده عجبا معناسینه در قادر حکمت قادر بر حکمت معناسینه در یعنی حکمت
مقتدر دیمکدر محصول بیت عجبا بونه استغنادر ونه حکمت وقدرتدر که بو قدر کیزلو یاره وار
وآه ایلمکه مجال یوق یعنی جانانه نك حکمتنه قدرتنه واستغناسنه عجب قدرت واستغنادر که عاشقلر
دللرینه بو قدر زخم اورر ولر وآه ایلمکه مجاللری یوق حاصلی جانانه نك وضعی وحرکتی حکیمانه در که
متباین اشیانك جمعینه قادردر بیت صاحب دیوان ما گویا نمی داند حساب کاندرین طغرا
نشان حسبة لله نیست صاحب دیوان وزیر اعظملرده استعمال اولنور وخواجه نظام
الملك نام بر وزیر اعظم کلمشدر که بغداده نظامیه مدرسه سی آنکدر انکده بعض تواریخده
صاحب دیوان دیمیدر نمی داند حساب یعنی حساب حشری بیلمز مضاف الیه محذوف در کاندرین که
عدم علیه علّتدر طغرا لفظ فارسیده برات ده واحکاملرده یازدقلری نشاندر عربیسی توقیعدر
بو ذکر جزء اراده کل قبیلندندر یعنی یازیلان احکامك بر جزئیدر اما حقیقتده مراد بو انلردر
وزیرلر اجرا ایلدکلری احکامدر بونده طغرا ذکری حسبة لله ایچوندر که احکامك یوقاریسی
کنارنده یازارلر رومده سلطین سالفه دورنده یازیلان احکامده کورمش از حسبة لله یازارلر
انجق لله لفظی یازمزلر نشان بونده ایهام طریقیله ذکر اولمشدر زیرا ایهام طغرایه وهم علامته
دیرلر حسبة لله ده بویله در یعنی شکل کتابت که احکام کنارلرنده یازارلر وهم معناسی مراددر
محصول بیت بیزم وزیر اعظممز کویا که حساب حشره عالم دکل یعنی حشر اجساده وحساب بوجه
قائل دکل زیرا بو طغراده یعنی اجرا ایلدیکی احکامده حسبة لله نشانی یوق حاصلی اجرا ایلدیکی
احکام عدالت اوزره دکل وشرعه وقانونه اویمز ظاهر بونده قوام الدیندن غیری وزیر
اعظم مراددر بیت هر که خواهد گو بیا و هر چه خواهد گو بگو کبر و ناز وحاجب ودربان
درین درگاه نیست گوا ایکی مقامده بیله خطاب عامدر بعضیلر دیدیلر که بو بیت وزیر
ثانی که قوام الدین حسن ایدی اول زماننده آنك خصوصنده دیمشدر دیدیلر محصول بیت

وزیر ثانی وزیر اعظم کبی دکل بلکه یارلیم کلمک استرسه دی کلسون ویارله سویلمک
استرسه دی سویلسون قپوجینک بو قپوده استغناسی وتکبری اولمز یعنی هر کسه یه اذن
ومنع یوقدر هر کیم استرسه کیرر و هر نه استرسه سویلر بو بابده بکمسه ظلم اولمز حاجب
ودربان قپوجیه دیرلر ایکی لفظ مترادفدر بو بیتده جمع ایتمکه حشو قبیح دیرلر بازار حاجبه
بیننده واو عطف ایراد ایدنلر معنای بیتدن آگاه دکللر ایتمش بیت هرچه هست از قامت
ناسازی اندام ماست ورنه تشریف تو بر بالای کس کوتاه نیست مثلا آری حکایت
ایدرکه برکون خواجه یه قوام الدین برخلعت کیدیرر و بو خلعت خواجه نک قدینه کوتاه
کلور مکر خواجه خضر تمر بنک قد و بالاسی خداعتمد الدن متجاوز ایمش پس قوام الدین
لطیفه طریقیله خواجه یه تشریف ما کوتاهی کرد دیجک خواجه ده بو بیتی بالبدایه سویلر
ناساز او بیجاز دیمکدر اندام یاقیشقسز بالا بوی یعنی قده دیرلر محصول بیت
نه قصور که وار ایسه بزم اندامیمز ناساز قدیمزدندر والا سنک خلعتک ایکی قامته کوتاه دکل
یعنی سنک احسانک هر کسه کامل اوزره در قصور و نقصان موهوب لهده در بیت بر در میخانه
رفتن کار یکرنکان بود خود فروشان را بکوی میفروشان راه نیست یکرنکان یکرنکک
جمعیدر ظاهری باطنه اویان کمسنه یعنی مرائی اولمیان دیرلر خود فروشان وصف ترکیبیدر
باده صاتیجیلر یعنی میخانه جیلر محصول بیت میخانه قپوسینه وارمق صاده دل بیریا عاشقلر
ایشیدر مرایی خود فروشلره میخانه محله سینه یول یوقدر یعنی بیریا عاشق صادقلر واصل
اولدیغی مقامه مرایی زاهد و عابدلر واصل اولمزدیمکدر بیت بنده پیر خراباتم که لطفش دائمست
ورنه لطف شیخ و زاهد گاه هست وگاه نیست کرچه تعلیلیدر محصول بیت بیر میخانه نک
قولییم که لطف واحسانی دائمدر اما شیخ و زاهدک لطفی گاه وار و گاه یوقدر یعنی پیر خراباتیه
بر وقتده یانینه وارسک سنی بر ایکی جام ملا پادشاه عالم ایدر اما شیخ و زاهدک لطفی و فیضی
دائمی دکل بلکه وارد آت الهیه موقوفدر مستفیض اولورسه افاضه ایدرلر والا ایلمزلر
بیت حافظا ار بصدر ننشیند زعالی همتیست عاشق دردی کش اندر بند مال و جاه نیست
ار بصدر ننشیند یعنی منصب قضا و تدریس وسائر مناصب علمایه قبول ایلمزسه عالی
همتلی ایلکندندر دردی کش وصف ترکیبیدر دردی چکیجی یعنی ایچیجی دردی بادی تندده ایله
شرابک بالجمله دیرلر و دردی با سز عجم استعمال ایدرلر نته که آصفی بو بیتده زبخت دردی
و محتسب زور گذشت رسیده بود بلایه ولی بخیر گذشت بو بیتده ایهام لطیف وار اهل
تدرو دردی کش ذکر محل واراده حال قبیلندندر زیرا ایچجی ایچملر اوزرنده اولانه ایچلر
محصول بیت حافظا اگر صدره اوتورمزسه یعنی بر منصب قبول ایلمزسه همت بلندلکندندر
زیرا عاشق باده نوش مال و منصب قیدنده دکلدر حافظ اگر صدرا اوزره اوتورمزسه
عالی همتلکندندر دینلر مقصودی بیتی بیلمشدر وله ایضا ان پیک نامه بر که رسید از دیار
دوست واورد حرز جان زخط مشکبار دوست بعض نسخه ده مامور دوتمش پیک معروفدر
رومده شاطر دیدکلریدر نامه بر نامه مکتوبه دیرلر نامه بر وصف ترکیبیدر مکتوب ایلتیجی
معناسینه اصلنده برنده نامه ایدی که رابطه صفت بالموصوفدر دیار لفظ عبیدر دارک

جمعیدر اوکر دیمکدر تانیث معنوی قبیلندندر واو رد و بونده کی واو عطف مفتوح
اوقنوب آوردن نامنه سی وصل اولنق گرکدر تا که موزون اوله و بو جمله رسید جمله سینه
معطوفدر پس آن پیک مبتدا و بیت ثانی خبری اولسه گرک واوی ایراد ایلمین وایراد ایلمینه
معنای عطفی رعایت ایلمین مراده واصل اولمشدر حرز تعویذه درلر او غلانجقلرک قولترینه
و بویونلرینه باغلرلر یعنی خلق حمایل دیدکلریدر حرز جان نهاست نام دلیر ما جان حمایلی دیمکدر
جانانه نک مکتوبنه تعظیما حرز جان دیمشدر مشکبار وصف ترکیبیدر مشک یاغدریجی
باریدن مشتق خطه مشکبار اسناد مجازیدر جهت جامعه سیاهلقدر محصول بیت
اول مکتوب ایلتیجی پیک دوست دیارندن کلدی ایرشدی وحقا دوستک مشک یاغدریجی
خطندن جان حمایلی کتوردی بیت خوش میدهد نشان جمال و جلال یار خوش میکند
حکایت عز و وقار دوست بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله در تا در طلب شود دل امیدوار دوست
عز خلاف ذلدر وقار حلم و رزانت معناسینه در محصول بیت اول پیک نامه بر
دوستک جمال وجلال نشانی خوب ویرر و دوستک عز و وقارینی کوزل حکایت ایدر یعنی
دوستک اوصاف حمیده سینی علا او ادا ایدر و مذکور مصراعک معناسی بویله اولورکه دوست
اوصاف جمیلنی خوب ادا ایدر تاکه دوست امیدلی کوکل طلبنده اوله یعنی جانانک وصال
کمالینی ذکر ایلمدن غرضی عشاقه رغبت ویروب وصلنه طالب ایتمکدر بیت دل دادمش
بمژده وخجلت همی برم زین نقد کم عیار که کردم نثار دوست بعض نسخه ده زین نقد
قلب خویش واقع اولمشدر شین ضمیری بیکه راجعدر مژده مشتلقدر باحرف صله خجلت اوتانمق
کم عیار ناقص معناسینه عیار عینک کسریله مصدردر مفاعله بابندن یعنی محک ایله
موازنه نک خفت و ثقلتنی آلمق کرکیبه الکا طاره دیمک ایله تعبیر اولنور محصول بیت
اول پیکه مشتلق دیو کوکل ویردم حال بوکه اوتانورم بو عیاری اکسیک نقددن که دوست
نثار ایلدم یعنی دوست دیدوکی دوستدن مکتوب حرز جان کتوردی دیجک بیت
شکر خدا که از مدد بخت کارساز بر حسب آرزوست همه کار و بار دوست شکر
اللهه مضافدر اضافت مصدر الی مفعوله مدد یاردمدر کارساز وصف ترکیبیدر
سازیدن ایش دوزیجی معناسینه حسب مقدار معناسینه در ضرورت وزنیچون میمه
ساکن قلنمشدر کار و بار کار ایش بار اتباع قبیلندندر ایش کوج دیمکدر محصول بیت
شکر اللهه که موافق طالع مددندن آرزوم مقدارنجه دوستک جمیع ایشی و کوجی یعنی
نه نسنه که دوست خصوصنده ایستارک الله تعالی میسر ایلدی بیت سپهر دور
قمر را چه اختیار در گردشند بر حسب اختیار دوست سپهر فلکدر گردش اسم مصدردر
دولنمش معناسینه حسب سبکسو مختلف بونده اصل اوزره قلنمشدر خواجه نک دور
قمر و سپهر عطفندن بو آکلنور که قمر کره سپهرک کبی مستقل سیری و دوری اولمیه
سپهرک سیرندن قطع نظر اتفا ایلیه دکل بلکه قمرک باشقه فلکی وار در بو کوزندن فلکک
تحتندم یعنی فلکلغندن که قمر آنک ایچنده مرکوز در بر تخته نک ایچنده بر میخ مرکوز اولدیغی
کبی که اول فلکه فلک تدویر دیرلر پس قمر آنکله حرکت ایدر و باشقه حرکتی یوقدر سویله معلوم

اوله چه اختیار ویدیکی حکمامند بهنی رد در زیرا آنلر افلاکک سیری و دوری ایله بدر و منشر
و تحرکی کندی ذاتنده ندر خارجدن دکلدر دیو اثبات ایلمشلر محصول بیت افلاکک و نجومک
ایلدکلری سیر و دورنده اختیارلری یوقدر بلکه دوستک اختیاری و اراده سیله در بخه
کردش و دوره درلر یعنی بونلرک سیر و دوری دوستک امریله در کندیلرینک اراده
لریله دکلدر اکر دوستدن مراد ذات باری ایسه حقیقتدر و اکر جانان ایسه مجازدر صنعت
غلو قبیلندندر بو بیتک مضمونینه تأثیرات نجوم و افلاکی خلط ایلینلر خلط کلام
ع ایلمشلر بیت کر باد فتنه هر دو جهانرا بهم زند ما و چراغ چشم و ره انتظار دوست باد فتنه
اضافتی بیانیه در بهم زند قرش مورش ایلیه دیمکدر ما و چراغ بو ایکی واو سابقا بیان اولنمشدر
چراغ لغتده موملک فتیله سنده یانان آتشدر انتظار نظر معناسنه در اما خلق قلنمق معناسنده
استعمال ایدرلر انتظار مجاز اقلنمق اوله دیرلر محصول بیت اکر فتنه یلی ایکی عالمی بری برینه
قتوب قارش مورش ایدرسه بیز از چراغ چشمله دوستک انتظاری بولیله یعنی تمام عالمی
فتنه و آشوب احاطه ایدرسه بیز کوزمزی دوستک انتظارندن آیرمازز چراغ چشمدن مراد
ع خداد تشبیه طریقیله دیدن خطا سویلدی بیت کحل الجواهری بمن آر ای نسیم صبح زان خاک
نیکبخت که شد رهگذار دوست کحل الجواهر سوره نوعینک بر جنسیدر خاکه نیکبخت لغتده صفتدر
دوستک پایمال اولدیغیچون رهگذار دوست کچیلر یعنی کچجک یر محصول بیت ای نسیم صبح بکا بر کحل الجواهر
کتور اول سعادتلی خاکدن که دوستک کچدیکی یری اولدی یعنی دوستک پایمالی اولمغله
دولت و سعادت کسب ایلین ترابی کوزمزه توتیا ایده لم بیت ما ایم و آستانه یار و سر نیاز
تا خواب کرا بود اندر کنار دوست واولرینه معهود واولر و سر نیاز اضافت بیانیه در
نیاز لغتده عوض احتیاج معناسنه در پس سر نیازدن مراد همان نیازدر خواب بونده اویقو معناسنه
کنار یان یعنی عند معناسنه در محصول بیت بیز ایز و آستانه یارده عوض احتیاج ایلمک بمجا و دوستک
قتنده طاتلی اویقو کیمه میسر اولور یعنی بیز آستانه یارده خلوص خاطر و صفای طوبله نیاز ایله
ملازمتنده ایز اما دوستک همخوابی اولوب طاتلی اویقو کیمه نصیب اوله بیت دوشمن بقصد
حافظا اکر دم زند چه باک منت خدایرا که نیم شرمسار دوست دم زند نفس اورر یعنی تکلم ایلیه
محصول بیت دوشمن حافظ قصد ینه یعنی حقینه سوز سویلرسه نه باک قایرمز دیمکدر منت
اللهه که دوستک شرمساری دکلم یعنی دوستک مقبولی اولدم غمدیدلکده دوشمن بد سوزینه
سویله سین اکر یارم بنمله یار اولورسه نه غم عالم همه اغیار اولورسه بو غلده واقع اولان دوست
ع خداوردین خدایه بلمز ایمش وله ایضا مرحبا ای پیک مشتاقان بده پیغام دوست تا کنم
جان از سر رغبت فدای نام دوست پیک مشتاقاندن صبا مراد اولمق وار یا خود پیکی
جانان رغبت میل معناسنه در فدای نام مصدرک مفعولینه اضافتی قبیلندندر محصول بیت
ای مشتاق عاشقلر پیکی مرحبا دوستک خبرین ویر تا رغبت جهتندن دوستک نامینه جانمی
فدا ایلیه یین یعنی مبارک نامینی استماع ایدنجه بی اختیار نام شریفنه جان و دلی نثار ایدهیم
بیت واله و شیداست دائم همچو بلبل در قفس طوطی طبعم ز عشق شکر و بادام دوست
واله حیران شیدا دیوانه قفس لغتده صادوقنده پازار اخادواوین بحجده سینده صادوقه

صادوه پازار قوش حبس ایلدکلری قفس سکزی ایه و دهانه استعاره ایدرلر بادامدن
مراد چشمدر شعرا چشمی بادامه تشبیه ایدرلر محصول بیت قفسده بلبل کبی واله و شیدادر طبعم
طوطیسی دوستک شکر و بادامندن یعنی دوستک لب و دهان و چشمندن طوطینک
غداسی شکر و بادام اولدیغیچون بونلاری طوطی لفظیله جمع ایلدی بو بیتده مصراع اول
مصراع ثانی یه مرهوندر تأمل ندر بیت زلف او دامست و خالش دانه آن دام و من
بر امید دانه افتاده ام در دام دوست مصراع اولده من لفظی مصراع ثانیه بر بند در
محصول بیت ول جانانک زلفی دوزاقدر و خالی دانه دوزاقدر و بن اول دانه امیدیله دو
دوزاغنه دوشمشم یعنی زلف و خالینه تعلق ایدوب دام عشق و محبته دوشمشم بیت
سر ز مستی بر نگیرد تا بصبح روز حشر هر که چون من در ازل یک جرعه خورد از جام دوست
بر نگیرد قالدرمز دیمکدر تا انتهای غایت ایچوندر بصبح با حرف صله صبح مضاف اولمش روزه
روز حشره جرعه قدح و یاغیری قابک دیبنده ایچلدکدن قلان شربت و یا شرابه در محصول بیت
باشنی مستلکدن حشر کوننک صباحینه دک قالدرماز هر کمسه که ازلده دوستک جامندن بنم
کبی بر جرعه ایچدی یعنی اول کمسه نک وجودی ازلده عشق و محبت شرابیله سرمست ولدی اول
کمسه حشر کوننک صباحینه دک شراب عشقله مست اولوب یاتمز بیت من نکفتم شمه از شرح شوق
خود از آنک درد سر باشد نمودن بیش از این ابرام دوست شمه لغتده قوقی معناسنه در
اما بونده مراد بر جزویدر ابرام لغتده بر نسنه تحکم ایلمکدر اما بونده مراد تکلیفدر محصول بیت
بن کندی شوقم شرحندن جانانه بر شمه سویلمدم زیرا که دوستنه بندن کثیر و ابرام باعث عزیمه
سیدر یعنی اظهار محبت کافیدر شرح و شوق و اشتیاق جانانه ابرام تکلیف حالا ابطال
زیرا بو باد اوضاعدن محابیب جنسی زیاده متنافر اولور حاصل کلام شرح شوق و اشتیاقه
نوعا تمدح لازم کلور بو آیینه محاوتا یاردور کیمدن که صادر اولورسه خصوصا عاشقلرکه
معشوقه بیت میل من سوی وصال و قصد او سوی فراق ترک کام خود کرفتم تا برآید کام
دوست تا حرف تعلیلدر محصول بیت بنم میلم وصال جانبینه در و جانانک قصدی فراق جانبینه
ایلدی بن کندی مرادم ترکینی طوتدم تا دوستک مرادی حاصل اولسون یعنی چونکه آنک
مقصودی فراق و هجران ایدی بن آنک مقصودینی اختیار ایلدم بیت کرد پایه دشتم کشتم درد مره
همچون توتیا خاک راهی کان مشرف کردد از اقدام دوست توتیا کوز او تیدر
قدم لغتده طبان در اما خلق رجل معناسنه یعنی ایاق معناسنه استعمال ایدرلر محصول بیت
اکر بکا ال ویرسه کوزمه توتیا کبی چکه یم شول بر طپراغی که دوستک طبانلرندن مشرف
دشمعی اوله یعنی دوستک ایاغی طپراغی بکا ال ویروب میسر اولورسه آنی توتیا کبی کوزمه چکه
یم توتیایه سوره ایله تفسیر ایلین توتیایی بلمز ایمش بیت حافظ اندر درد او میسوز و
درمان مباز زانکه درمانی ندارد درد بی آرام دوست بساز بونک کبی یرلرده قانع
و راضی اول دیمکدر درمانی یاسی وحدتدر و یا تنکیر ایچوندر بی آرام بر لفظدر دیکلمین نسخه محصول بیت
ای حافظ جانانک دردی ایله درمان آرامه و درمانسزلغله قانع و راضی اول ایچون که
دوستک آرامسز دردینک درمانی یوقدر وله ایضا صبا اکر کذری افتدت بکشور دو

بیار نفحه‌ای از گیسوی معنبر دوست صبا منادی کذرر یای وحدت و یای تنکیر ایچوندر اقدت
تا ضمیر مخاطبدر افتدت بر بیته اوقند یاران عجب نه ملاحظه ایلدی کشور اقلیم و مملکت
رد شمعی
معناسنه در نفحه ده یا وحدت ایچوندر گیسو صاچدن بر بلوکه معنبر اسم مفعولدر
عنبردن مأخوذ اما ماضیسی و مضارعی و سائر مشتقاتی مستعمل دکلدر محصول بیت
ای صبا اگر دوست مملکتینه کذر دوشرسه یعنی اوغرارسک دوستک عنبرلی گیسوسنده
بر قوقی کتور صبایه خطاب ایتمیجوندر که نشر نفحات ایلین صبادر اول حرکت ایلمینجه
بوی گیسوی جانان دماغلری معطر ایلمز بیت بجان او که بشکرانه جان برافشانم
اگر بسوی من آری پیامی از بر دوست بجان یا قسمدر بشکرانه یا شکرانه ایچون
بر افشانم فعل مضارع نفس متکلم وحده در از بر برقات معناسنه در یعنی عنده
محصول بیت دوستک جانی حقیچون که شکرانه یا شکرانه ایچون جان نثار ایده‌رین اگر
دوست یاننده بنم جانمه بر خبر کتوررسک بو اوچ بیت متوالیا صبا ایله مکالمه در
رد سروری
انک جانی حقیچون شکرانه ایله جان صاچاین و بین یکلمش ادا ایلمش بیت وکر چنان که در آن
حضرت نباشد بار برای دیده بیاور غباری از در دوست واو حرف عطف کری
تعلیق در ...
اگرده عطف ایدر چنان که بونده شویله که معناسنه در و کر مجلین که و بین یکلمش ادا ایلمش
در آن در بونده بای صله معناسنه در حضرت حضرت بقایین و حولی معناسنه در نا خطاب
رد شمعی
ایچون بار بونده اجازت معناسنه در نته که بو بیتده تو داده بار مرخصی من ره ازغیرت
بسی یکبار میرد مار کسی بیچاره جا می بار ها بو بیتده بار اجازت معناسنه در برای دیده
برای ادات تعلیل دیده ایچون دیمکدر محصول بیت و اگر شویله که جانانک یاننده و یا حولیسنه
سکا اجازت اولمزسه کوزه توتیا اولمغیچون دوستک قپوسندن بر غبار کتور بیت
من گدا و تمنای وصل او هیهات مگر بخواب ببینم خیال منظر دوست من گدا ایله مضافت
اولمشدر یای بطنیله تمنا و تقاضا و غیرلری یعنی تفعل و تفاعل بابلرندن گلن ناقص
مصدرلرینک عین الفعللرینی مفتوح ایدرلر لام الفعللری الفه قلب اولمغیچون
آرزو معناسنه در هیهات اصلنده فتح اوزره مبنی در اما بو ملیه یرلرده ساکن اوقونور
معناسی بعد در میسر دکل دیمکله تفسیر بعید سویلمش خواب بونده دوشدر منظر
رد شمعی و سروری
بونک کبی یرلرده یوز معناسنه در زیرا اول اثنادن نظره گلن اولدر لیس منظر اولش
اولور بونده منظره نظرگاه دیمک شبهه دن خالی دکل محصول بیت بن گدا و فقیر انک
وصلنی آرزو و طلب ایتمک بعیددر که هیچ مناسبتی یوقدر مگر دوشده کورم دوستک
رد سروری
منظری خیالنی یعنی وصلنی تمنا ایتمک بنم حدم و مقدارم دکل مگر دوشده خیالنی
کورمک تمنی ایلیم زیرا دوشده کورمک خیالدر و او کمیه میسر دکل بیت دل صنوبریم
همچو بید لرزانست زحسرت قد و بالای چون صنوبر دوست صنوبری ده یا نسبت
ایچوندر دلدن مراد یورکدر که آنی صنوبر قوزاغینه تشبیه ایتمشلر بید سوکود اغاجینه
دیرلر لرزان صفت مشبهه در لرزیدندن دیترهکن معناسنه سوکود دیتره مکلکی
صفتیله ولده مجاز زیرا حقیقتده دیترهین یپراغیدر اغاجی دکل قد و بالا عطف

38

رد سروری و شمعی

عطف تفسیر قبیلندندر بوی و بو صون قدی بالایه مضاف ایدوب بالایه بلند معناسنی
ویرندر ترکیبده و معناده خطا ایتمشلر بو صنوبردن درخت صنوبر کندی مراد درکه چام
اغاجینک بر نوعیدر که محبوبلر قامتینی انکا تشبیه ایدرلر محصول بیت بنم صنوبری کبی قلبم
سکود کبی دیترکندر دوستک صنوبر کبی قد و بالاسی حسرتندن یعنی دوستک صنوبر کبی
موزون قامتنی اکوب حسرتندن یوره‌کم سوکود کبی دیتر بیت اگرچه دوست بچیزی نمی خرد
ما را بعالمی نفروشیم موئی از سر دوست بچیزی یا وحدت و یا تنکیر ایچوندر نمی خرد
خریدندن مشتق صاتون المز دیمکدر بعالمی یا تنکیر ایچوندر نفروشیم نفی مستقبلدر نمی
کبی موئی ده یا وحدت افاده ایدر محصول بیت اگرچه دوست بزی هیچ نسنه یه صاتون المز اما
بز دوستک باشندن بر قلی دنیایه صاتمزز یعنی دوست بزی بر نجه صاتارسه بز انک بر قلینی
بتون دنیایه صاتمزز بیت چه باشد ار شود از بند غم دلش آزاد چو هست حافظ مسکین غلام
و چاکر دوست چه باشد نه اولور دیمکدر یعنی نه لازم گلور ار اگردن مخففدر دلش شین
ضمیر مصراع ثانیده حافظه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله غلام و چاکر عطف تفسیر قبیلندن وقوع
قول و قوللقجی معناسنه محصول بیت نه اولور یعنی نه لازم گلور اگر گوکلی غم قیدندن آزاد
و فارغ اولورسه چونکه مسکین حافظ سنک قولک و قوللقجیکدر یعنی سکا مخصوص قوللردن
اولیجق گوکلنده قید غم گرکمز زیرا سن عالی جنابسین قوللرکده سکا اولمق گرک حاصلی سائر
قوللردن متمیز اولمق گرک ولو ایضا بیا که قصر امل سخت سست بنیادست بیار باده که
بنیاد عمر بر بادست بیا خطاب عامدر و مصراع ثانیده مرهوندر قصر امل اضافتی بیانیه در
و قصر کوشکدر امل امید معناسنه سخت لغتده قتی معناسینه در اما بونده زیاده معناسنه در
سست گوشک دیمکدر بنیاد بنا معناسنه و تمل معناسنه در محصول بیت گل که قصر امید
زیاده گوشکک بنیادلیدر گتور باده کتور که عمر بنیادی بادا اوزره در یعنی طول امله دوشمه
زمان استقبالی تفکر ایدوب انک تشویشنده دوشمک بی فائده در زیرا عمره اعتماد یوقدر تیسر
باده کتور نقدی یعنی حاضری خوش کوره‌لم که عالمده خلود و بقا یوقدر بیت بو دمی
خوش کوره‌لم چه تیا بو دمه ایرمدی قالدی نیجه‌لری بیت غلام همت آنم که زیر چرخ کبود
ز هر چه رنگ تعلق پذیرد آزادست غلام بونده قولدر همت تانک فتحیله و کسریله لغتدر
قصد معناسنه کبود کوک بویه معناسنه در رنگ تعلق اضافتی بیانیه در پذیرد فعل مضارعدر
پذیرفتندن قبول ایلر معناسنه آزاد قبول مقابلیچه معناسنه در محصول بیت اول کمسنک همتنک
قولییم که بو گوک فلکک آلتنده تعلق رنگینی قبول ایلین شیدن آزاددر یعنی هر نسنه که اکا
تعلق قابلدر امور دنیویه دن اندن قورتلمش اوله بن انک بنده‌سییم بو غزل خواجه‌نک بلند
غزللرندندر و بو بیتی اهل عرفان ارسنده ضرب مثل حکمنده در بیت چه گویمت که بمیخانه
دوش مست و خراب سروش عالم غیبم چه مژده‌ها دادست مست و خراب اضافتله جکلین
سرخوشه دیرلر لیس خرابی مسته عطف ایدنلر زاید ایتمشلر سروش ضم سین و فتح را ایله مطلق ملک
معناسنه دردیلر بعضیلر ملک مخصوصدر یعنی جبرئیلدر دیدیلر غیبم میم مفعولنه مضاف
اولمشدر مژده‌ها جمع مژده در مشتقلر دیمکدر محصول بیت نه دیین سکا که میخانه‌ده دون کیجه جکلین

[illegible]

سرخوش ایکن بکا عالم غیبک فرشته‌سی نه مشتولقلر ویرمشدر چه بونده مبالغه معناسنی
افاده ایدر یعنی اولو مشتلقلر ویرمشدر بیت که ای بلند نظر شاهباز سدره نشین نشیمن
تو نه این کنج محنت آباد است که رابطه‌در بیان ایدر مژده‌لری که بو بیتله مبتدا اوله کرک
ای حرف ندا منادی شهباز در ضرورت وزنیچون صفتندن که بلند نظردر تأخیر اولنمشدر تقدیر
کلام ای شهباز در بلند نظر عالی نظر دیمکدر نشین سدره نشین وصف ترکیبیدر سدره‌دن مراد
سدرة المنتهی‌در که مقام حضرت جبرئیل امیندر نشیمن نونک فتحی و کسریله لغتدر اوتوراجق
یر و قوشلرک و سایر حیوانلرک کیجه ایله یاتوب ایدیندیکی یر محنت آباد و خواب آباد کبی مبالغه
افاده ایدر مجازا یعنی محنتله و خرابله عمارت اولان یر حاصلی صلفی محنت و خرابدن تعبیردر
کانه که غالبا محنت و خراب اوله لیس بو محنت ایچون معمور اولمش مکان دیمکدر بکلشن سولدیکی
محصول بیت سروش عالم غیب دیدیکه مشتلقلر بو بیتک و بوندن صکره کلن بیتک مضمونیدر که
ای سدره نشین بلند نظرلی شاهباز بو محنت آباد بوجق سنک نشیمنک دکل یعنی بو سفلی مقام
دکل دیمکدر بیت ترا ز کنگره عرش میزنند صفیر ندانمت که درین دامگه چه افتاد است ترا سکا
دیمکدر کنگره قورقولقدر مناره و کوپری و حصار قورقولوغی کبی که عربجه اکا شرفه دیرلر شینک
ضمی و رانک سکونیله عوام غلط ایدوب شرفه دیرلر فتح شینیله و را ایله عرش لغتده طوانده
سقف معناسنه اما اصطلاحده فلک تاسعدرکه اکا فلک اطلس و فلک الافلاک و فلک اعظم
و محدد دیرلر صفیر قوش آوازی و صقلیق اما اکثر طوغان جنسنک آوازنده استعمال ایدرلر بو کره
بونلردن غیری ذی روحک آوازنه مستعاردر ندانمت تا خطاب ایچوندر ضمیر منصوب متصل
معناسنه و اگرکه واملایدن تخفیفدر قاعده مذکوره اوزره دوزاق قوراجق یر دیمکدر افتاد
واقع اولمش معناسنه محصول بیت سکا عرشک قورقولغندن آواز ایدرلر بیلمم که بو دنیا و امکانینده
واقع اولمشدر یعنی سنک مقامک ارواح قدس مقامیدر و سنی اول مقامه دعوت ایدرلر بیلمم
بو عالم صغرا دونک واقع اولدیکه بوقدر تشبث و تعلق ایتمشسین سروش عالم غیبک کلماته
بونده ختم اولدی لیس بو بیتک مصراع ثانیسنی مقصودر طوتان کمسه‌نک قوغیجه عقلی یوغیمش بلیرم
سنی بو آغ بریه ندن دوشدک دیو مصراع ثانیینی شرح ایلین ساننده معنا ویردی بیت نصیحتی
کنمت یاد گیر و در عمل آر که این حدیث ز پیر طریقتم یاد است نصیحتی که وحدت ایچوندر یاد گیر
یاد لفظ مشترکدر اکمق و ازبرلمک بینده بونده ازبرلمک معناسنه در زیرا گیر لفظی یاد لفظیله
قید اولنسه ازبر معناسنه در اما کردن لفظیله مقید اولسه اکمق معناسنه در در عمل در حرف
صله در آر امر حاضردر آریدندن مضارعی آرد کلور که حرف تعلیلدر این حدیث دیدیکی
اشارتدر سروشیک سوزه یاد است یاد بونده ازبر معناسنه در محصول بیت سروش عالم غیبک
سوزی تمام اولدیسه خواجه کندی کلامنه ابتدا ایدوب بیورر سکا بر نصیحت ایده یین ازبرله و عمله
کتوره که بو نصیحت طریقت پیرندن ازبرمده در یعنی بن ازبرلدم و عمله کتوردم سنده ازبرله
و عمله کتور اول نصیحت بو بیتدر بیت مجو درستی عهد از جهان سست نهاد که این عجوز عروس
هزار داماد است مجو نهی حاضردر نهاد خلقت و طبیعتدر عجوز قاری عربیدر اما عجمی ایله استعمال
ایدر قوجه قاری دیمکدر عروس بیده کروک اولمزدن اول اکلدکه دوشنیده مشتقدر کروکه

رد شمعی

رد شمعی
رد سروری

کروک اولدقدن صکره کلنه عروس دیرلر عینک کسری و رانک سکونیله و کوبکی یه ختن دیرلر
و داماد اره زوج و عورته زوجه دیرلر واماد کوبکی محصول بیت کلشنک و الحق طبیعتلی جهاندن
عهد بیوفالکنی استیه زیرا بو عجوز مکاره و غداره دنیا بیک کوبکینک کلینیدر حاصلی
دنیا بر قاج کون مرادنجه اوله کو یا که سنکله عهد ایتمشدر مقتضاسنجه اوله لیس اعتماد ایدوب
عهدینه اینانمه که الحق طبیعتلیدر زیرا بو عجوز مکاره و غداره بیک ببلکه نیجه بیک سنک
کبیلرک نکاحنه کیروب کلینلکن ایتمشدر و هیچ کمسه‌نک نکاحنده قرار ایتمشدر یعنی نیجه بیک
اروا ارتمش و غاسی یوق جفاسی چوق محتاله‌در مصراع اولک معناسنده یعنی فانی دنیادن
بقا طلب ایتمه و بن مقصوده واصل اولمامشدر بعض نسخه‌ده مصراع اولی بو بیتک بویله
واقعدر ع مرو بکف خضیب فلک زره زنهار که این عجوز اکثی مشهور دیدیکه زوار در رنه
الکف الخضیب و ربیه الکف الجذما دیرلر لیس کف خضیب مرادیدر که اسناد و فتنده کورنشر
ایله بر بحده و بر درجه ده جمع اولسه اول وقتده بارنه دعا که اوله الله تعالی نک امرلیه مقبولدر
اولور انجمدی بونده کف خضیب ترکیب اضافی طریقیله واقع اولمش و فلکه بیانیه طریقیله مضاف
اولمشدر که مراد کف خضیبدن فلک کنددیدر بیت غم جهان مخور و پند من مبر از یاد که این لطیفه
عشقم ز رهروی یاد است ایهرودن مراد سالکدر یاددن مراد بونده خاطرده اولمقدر کرکسه
ایشتمکله اوله کرکسه ازبرلمکله اوله کرکسه الهامله محصول بیت جهان غمنی یمه و بنم نصیحتمی خاطر
کدن کیدرمه زیرا بو لطیفه عشقی بر سالکدن خاطرمده‌در حاصلی بنده بیکی و لطیفه عشق دنیچه
بو کلمه جک بتیه رکه بیور بیت رضا بداده بده و ز جبین کره بکشای که بر من و تو در اختیار
نکشاده است رضا الف مقصوره ایله مصدر در علم بابندن والف ممدوده ایله اسمدر داده
بونده اسم مفعولدر ویرلمش معناسنه بده امر حاضردر دهیدندن ویر دیمکدر بکشا کیدر اچوب
جبین النک ایکی جانبی تثنیه‌سی جبینان کلور ایکی جانبی الفک بشنه وارنجه کره لغتده دوکمه
و دوکومه دیرلر لیکن شعرا اصطلاحنده آلن و قاش بورشدرمقده استعمال ایدرلر نته که
آصفی دیمش بیت در جبین و چین در ابرو کره افکنده‌ای تا تو میل چین از سران ترک خطای شده
النلو قاش بوزرمده استعمال ایدر نته که آصفی بیورمش بیت ناز در سر چین در ابرو
خوی من رسید فتنه را سر کرده‌ای نک فتنه جوی رسید محصول بیت ویرلمشه رضا ویر و اچ
النده بوروشغی آچ زیرا بنمله سنک اوزریکه اختیار قپوسی اچلمامشدر یعنی الله تعالی حضرتلری
ویردیکی ایله قانع و راضی اول دخی دنیا قساوتیله قاشلکی و النکی چاتمه زیرا زمام اختیار بنم
و سنک الکه ویرمدیلر اختیار حضرت اللهکدر پس نته که ازلده تقدیر ایلدیسه اول اولور غم
و غصه نک فایده‌سی یوقدر حاصل کلام بو بیت تمام بندر الکلنه بیت نشان عهد و وفا
نیست در تبسم گل بنال بلبل عاشق که جای فریاد است تبسم کولمه‌سیکدر تبسم کلدن
مراد غنچه ایکن کل اولوب اچلمه‌سیدر بنال امر حاضردر نالیدندن بلبل عاشق بلبل مضافه
صفتدر که حرف تعلیلدر جای محل معناسنه‌در محصول بیت کلک تبسمنده یعنی اچلمه‌سنده
عهد و وفا علامتی یوقدر ایمدی ای عاشق بلبل ایکلکه که فریاد و فغان ایده‌سن یعنی کولک شکفته
معشوقلکده عهد و وفا صاحبی کل بلکه سریع الزوالدر عمری بش التی کوندر تا تجلی بس بو مقدار

وصالکه رنجه بو تعلق فراق و هجران ایله معمور ایمدی ایکله که تجلیدر بیت حسد چه میبری ای سست
نظم بر حافظ قبول خاطر و لطف سخن خدا دادست حسد بر کمسه نک نعمتینک زوالنی استمکدر
قبول خاطر مصدرک فاعلنه اضافتیدر یعنی خاطر بر نسنه قبول ایتمک لطف سخندن بو بیدر یعنی
سوز لطیف اولمق خدا دادیدر تکری ویرکیدر ویرلر بو سوزی آنه که وسته رکه برکه شعرادن
خواجه یه حسد ایدر ایمش که نظمی آلچق اوله نفس امرده نظمی آلچق اولمق لازم دکل نهایتی خواجه
نظمینه نسبت کوره زبون اوله زیرا خواجه نک اکثر نظمی طبقه علیاده در پس نظمله محسود اولمق
ضروریدر زیرا الفاضل محسود ایمدی محصول بیت ای نظمی زبون حافظک نظمینه حسد ایدر
نظمی ایچ اولمه ده کندینک جرم و جنایتی یوقدر زیرا که سوز لطیف اولمق و خاطر آنی قبول ایتمک
الله تعالی حضرتلرینک ویرکیدر یعنی ایلیکی الله تعالی ویرر بو نیده بکا الله تعالی ویردی بیت
تا سر زلف تو در دست نسیم افتادست دل سودازده از غصه دو نیم افتادست تا اداتی
غایت ایچوندر معناسنه در نسیم خوش قوقلی یل سودازده سودا درت مزاجک بریدر که طبیعته
غالب اولدقده جنونه ایرشدیر پس سودا اورمش دیمک مجازدر سوداسی اولشمقدن دو نیم
ایکی پاره دیمکدر ضرورت قافیه ایچون بوکا ارتکاب ایتمشدر واکا نیز پاره پاره یا صد پاره
دیمدی زیرا زلف نسیم النده دوشیجه متر هر قیللی بری برندن آیری دوشسه کرک و عاشقلک
دلی غیرتدن نیز پاره پاره اولورنه دو نیم افتاده بونده وقوع معناسنه در محصول بیت سنک
سر زلفک نسیم النه دوشه لی سودازده کوکل رشکدن ایکی پاره اولمشدر یعنی نسیم سنک زلفکه
ال اوروب پریشان و پراکنده ایلیه لی دیوانه کوکل رشک و حسد و قساوتندن پاره پاره
اولمشدر افتادست اصلنده افتاده است در زیرا است اسمه داخل اولور فعله داخل
اولماز حاصلی و داخل ایتمندر بیت چشم جادوی تو خود عین سواد سحرست لیکن این قدر
هست که این نسخه سقیم افتادست جادو سحر ایدیجی سحار معناسنه در سواد سحر سواد مقابل
بیاضدر بونده مسوده معناسنه اسمدر یعنی بر سحر مسوده سیدر که انواع سحر بونده تسوید
اولمشدر سقیم ایکی معناده مستعملدر بری بیمار معناسنه بیری یکلش معناسنه بونده ایهام
طریقیله واقع اولمشدر زیرا چشمه نسبت بیمار مناسبدر و مسوده یه نسبت یکلش معناسی
مناسبدر سواد ده هم چشمه و هم سحره مناسبدر عینده ترادف طریقیله چشمه مناسبدر و معنی
جهتندن که بر معناسی ذات شیئه در سواد سحره مناسبدر پس محصول بیت سنک سحار کوزک
بعینه سحر مسوده سیدر یعنی هر سحر که وار در آنده تسوید اولوب ثابتدر اما بو قدر وار که بو مسوده
سقیم اولمشدر یعنی چشم که نسخه سحردر اما صحیح دکل سقیمدر چشمه نسبت جادو و عین و
سواد و سقیم و سحر مراعات نظیر قبیلندندر حاصلی چشمک سحار بیماردر بیت در خم زلف
تو آن خال سیه دانی چیست نقطه دوده که در حلقه جیم افتادست خم بو کلمه دیرلر
خال بکه دوده مرکبه دیرلر بو بیتده سؤال و جواب صنعتی وار دانی چیست [illegible] و مصرع
ثانی جوابدر خواجه بو بیتده تشبیه خاص ایتمشدر محصول بیت سنک زلفک بو [illegible]
اولان سیه بکنندر بو سؤالدر که مرکب نقطه سیدر که جیم حلقه سنه دوشمشدر جوابدر یعنی جانانک
خم زلفنده واقع اولان خال جیمک دائره سنده اولان نقطه یه بکزر بیت زلف مشکین تو در

تو در گلشن فردوس عذار چیست طاوس که در باغ نعیم افتادست فردوس بستان جنتده
و باغچه نک اسمیدر بونده مراد جنتدر گلشن فردوس و فردوس عذاره مضافدر اضافت
بیانیه طریقیله یعنی عذار که گلشن فردوسدر عذار بونده صقال بتن یردر طاوس معروف
قوشدر جمالیله مشهوردر نعیمدن بونده جنت مراددر بو بیتده ده سؤال و جواب صنعتی
واردر مصراع اول چیست ایله سؤالدر طاوس مابعدیله جوابدر محصول بیت سنک مشکلی زلفک
فردوس گلشنی کبی عذارکده نه در بو سؤالدر جنت باغنده واقع اولان طاوسدر بو جوابدر
زلف مشکینی طاوسه و عذاری گلشن فردوسه و باغ جنته تشبیه ایلدی بیت دل من از هوس
بوی تو ای مونس جان خاک راهیست که در پای نسیم افتادست از هوس ازغیبده من اجلیه
معناسنه در هوسک بویه اضافتی مصدرک مفعولینه اضافتی قبیلندندر و مونسک جانه اضافتی
اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر مونس بونده الکلیجی معناسنه در پای نسیم تشبیه بابیه
اثبات ایلدی استعاره طریقیله محصول بیت بنم دلم سنک بویکه هوس ایتمکدن ای جان الکلیجی
هر یول طپراغیدر که باد نسیم ایاغنه دوشمشدر یعنی ای جان الکلیجیسی بنم دلم سنک بویک آرزو
سندن هر یول طپراغنه بکزر که باد نسیم آنی هر نفس بر یره ده قرار ایتمز رهکذاره شول که تبار و رهکاه
بو که حاصلی کوکلمک بو جهتدن بردم قراری یوقدر زیاده بیقراردر و کلی خاک راهه تشبیه
و اکا خاک راهی استعاره ایتمشدر هرکز ایشتیلمش و کورلمش دکلدر و جهت جامعه ده معلوم دکل
اما دل عاشقلک زیاده بیقرارلغین بیان ایچون خاک راهه که مراد آندن غباردر تشبیه
ایلدی بیت همچو گرد این تن خاکی نتواند برخاست از سر کوی تو زانرو که عظیم افتادست
محصول بیت بو تن خاکی توز کبی قالقمغه قادر دکل یعنی توز قالقدوغی کبی بو قالقمز حاصلی
کلام سنک سر کویکدن بو خاک کبی ثقیل تن قالقمغه قادر دکل اول جهتدن که عظیم یعنی
محکم دوشمشدر بونده عظیمی محکم یرینه استعمال ایلدی قافیه ضرورتندن اوتوری از سر کوی
تو نتوان برخاست لفظنه مقیددر بیت سایه سرو تو بر قالبم ای عیسی دم عکس روحیست که
بر عظم رمیم افتادست سرودن بونده مراد قامت جانانه در قالبدن مراد وجود خواجه در
معتبردر فارسیده کالبدر لامک و بانک فتحه لریله عظم کمکدر استخوان معناسنه رمیم چورمش
بوسیده معناسنه در محصول بیت سنک قامتک کولکه سی بنم وجودم اوزره ای عیسی نفسلی
بر روحک عکسیدر که چورمش کمک اوزرینه دوشمشدر خواجه کندینک وجود شریفینی چورمش
کمکه و جانانک قامتنک سایه سنی روحک عکسنه تشبیه ایلدی و بو تشبیه دن لازمدر که وجود
جانان روح اوله و حضرت عیسی ذکر ایلدیکی احیای موتی ایلدیکیچوندر و حضرت عیسانک لقبی
روح الله در بو بیت خواجه نک نازک ابیاتندندر عکسی اثر ایله تغییر ایلیین تغییرینک معناسنی
کندی بیلور انجق بیت آنکه چون کعبه مقامش همه از یاد لبست بر در میکده دیدم که مقیم افتادست
آنکه اصلنده آنکس که ایدی جز غیره معناسنه در بند نبود دن مخففدر یوق ایدی و دکل ایدی
معناسنه میکده میخانه در کده هر شیئک مکانندن عبارتدر مثلا بتکده و غمکده و میکده
دیرلر بتخانه و غمخانه و میخانه معناسنه در محصول بیت اول کمسه که مقامی کعبه دن غیری دکل ایدی
سنک لبک ذکرندن کوردم که میخانه قپوسنده مقیم دوشمشدر یعنی شول کمسه که کمال صلاح

وزهدندن اوقاتنی وساعاتنی بر کاه مسجدلرده وعبادتخانه‌لرده کچردی شمدی کوردم
سنک لبک ذکرندن میخانه قپوسنده مقیم ومجاور دوشمشدر ازبرا ولبت مصراع ثانیه
مرهون ومصروفدر میله لبک ذکرنده جهت جامعه قزیلقدر کیفیت دکلدر بیت حافظ
دلشده را باغمت ای جان عزیز اتحادیست که در عهد قدیم افتادست مولفنده بجنسب بلغت
لوطلی کتیمش دیمکدر اما استعمالده عاشق معناسنه در زیرا حقیقتده کوکلی جانان الندن در
کندی تصرفنده دکل را اضافت معناسنه در دلشده نک دیمکدر بعض نسخه‌ده دلشده
یرینه کم شده واقعدر یعنی طریق محبتده کندینی نابدید ایلمش دیمکدر عهد قدیمدن مراد عهد
الست بربکمدر محصول بیت ای جان عزیز حافظ کم شده نک سنک غمکله بر اتحادی وارد که
عهد قدیمده واقعدر یعنی سنک غمک چکمک اکا ازلده مقدردر کندی اختیاریله دکلدر
وله ایضاً کل در بر ومی در کف ومعشوقه بکامست سلطان جهانم بچنین روز غلامست
مصراع اولده اوچ قید بیله مبتدا متکلم مقدردر یعنی کل در بر ومی بر کف ومعشوقه
بکام قیدلرینه بر بونده عند معناسنه در کف آیه در معشوقه ده یا علامت نقلدر یعنی عزیزینه
بجمیعه نقلک نشانیدر تصرفات اعجامه‌ندر کنه معشوق مراد در جهانم لفظینک میمی جایزدر که
علامه قید اوله وجایزدر که روزه قید اوله بچنین باء حرف صله اولمق جایز وظرف اولمقده
جایز محصول بیت کل یانمده وباده المده ومعشوقه مرادمجه در جهان پادشاهی بو بیله کونده
قولمدر یا خود جهان پادشاهی بو بیله کونمه قولدر یعنی کلستانده ملایم معشوقله باده ایچمک جهانک
سلطنتندن یوقاری برذوقدر بیت کو شمع میارید درین جمع که امشب در مجلس ما ماه رخ
دوست تمامست کو خطاب عامدر اشیدنده میارید نهی مخاطبدر ازیدندن درین در
بونده بای صله معناسنه در که حرف تعلیل امشب ام اصلنده این ایدی نون میمه تبدیل
اولمشدر ماه رخ مضاف اولمشدر اضافت بیانیه طریقیله تمام بونده کافی معناسنه در
محصول بیت ای فلان کسندی بو مجمعه شمع کتورمک که بو کیجه بزم مجلسمزده دوستک آی
یوزی کافیدر یعنی بزم دانک یوزی ماهینک ضیاسی بتر شمعه احتیاج یوقدر بیت در مذهب
ما باده حلالست ولیکن بی روی تو ای سرو کل اندام حرامست کل اندام وصف ترکیبی
اقسامندندر محصول بیت بزم مذهبمزده باده حلالدر اما ای کل اندام سرو سنک یوزک
بسز حرامدر یعنی مذهب عشاقده هر آنچه جانانه طا نعیدر اما جانانسز شکر ایسه ده زهر قاتلدر
بیت در مجلس ما عطر میامیز که جانرا هر دم ز سر زلف تو خوش بوی مشامست در مجلس
در بای صله معناسنه در عطر قوقو به دیرلر عطار بونک مبالغه‌سی اسم فاعلیدر میامیز
نهی مخاطبدر قرشدرمه دیمکدر که حرف تعلیل جانرا مصراع ثانیه مرهوندر خوشبوی و
صف ترکیبی اقسامندندر مشام قوقلنده قوقی آلان عضودر که اکا حاسه شم دیرلر
محصول بیت بزم مجلسمزده عطر آمیزلق ایلمه زیرا جانک هر دم سنک زلفکدن وجعدکدن دماغی
ومشامی خوش بوید یعنی ای جانان بزم مجلسمزه انواع عطرلر کتوروب عطارلق ایلمه
زیرا سنک زلفک وکیسوکدن مشاممز هر دم وهر ساعت معطر وخوشبویدر عطر امزیجه
احتیاج یوقدر بونده خطاب حقه در دیان خطا سویلدی زیرا خدایه سنک عطایا که احتیاج

زقشمعی
زقیمیروری
وشمعی

احتیاج جز بوقدر دیمکدر بیت کو شمع همه بر قول نی و نغمه چنکست چشم همه بر لعل لب و گردش
جامست ها همه بونده همیشه و دائم معناسنه در دوکلی دینیار خطا ایلمیلر قول نیدن
مراد نای آوازیدر نغمه چنکدن مراد آواز چنکدر گردش اسم مصدردر دونش معناسنه
بونده مطلق دور معناسنه در محصول بیت قولاغمز تمامی آواز نی و چنکه آوازنه در
یعنی همیشه بونلری استماع ایلمده یز چشمم دائما سنک لبکه در و دور جامه در یعنی همیشه
بونلره ناظرم حاصلی دائما ذوق وصفایه درمیلم بیت از چاشنی قند مکو هیچ و ز شکر
زان رو که مرا از لب شیرین تو کامست چاشنی یای اصلیه ایله لذتدر و آو معناسنه قند
عربیدر شکر در بونده سکرده تشدید ضرورت وزن ایچوندر شکر کافک تشدیدیله نه
عربیدر ونه فارسیدر دیین یلمز ایمش محصول بیت ای جانان قند وشکر لذتندن هیچ الله
اول جهتدن که بنم مرادم سنک طاتلی لبکده در یعنی قند وشکر کمقدن مرادبنی انکله
الدامق ایسه بن انکله الدانمام زیرا مقصودم سنک شیرین دوداغکده در کام ایله
لب جمعنده تناسب وار بیت تا کنج غمت در دل ویرانه مقیمست همواره مرا کنج خرابات
مقامست تا ابتدا و نهایه ایچوندر با بتوقیت ایچوندر توقیته قصر ایلمک تقصیردر کنج غم
اضافتی بیانیه در همواره لغتده دوز وطوغری معناسنه در اما بونک کبی یرلرده همیشه
معناسنه در کنج کافک ضمی ونونک سکونیله بوجاق معناسنه در محصول بیت ای جانان
سنک غمک خزینه‌سی بنم خراب کوکلمده مقیم وثابت اولالدن یا مادام که نا ثابتدر همیشه
میخانه بوجاغیدر بنم مقامم یعنی سنکا عاشق اولوب غمکه و قیلی الکلنه مدیکمدن تخفیف
غم ایچون همیشه میخانه ملازمم مقیم ومقام ذکرنده صنعت اشتقاق وار بیت از ننگ
چه کویی که مرا نام ز ننکست وز نام چه پرسی که مرا ننک ز نامست ننک غیرت وعار
معناسنه در محصول بیت ننکدن نه سویلرسین یعنی ننکی بکانه اکارسین که بنم ادیم ننکدندر
یعنی ادم بهمان ننکدر و آخی آدمدن نه سؤال ایدرسین که بنم آدن عار وناموس وار
یعنی نامدار اولمقدن عار ایدرم وجایزدر که نام وننکه مرادف وله لبس معنا بو بیله
اوله که ننکدن نه سویلرسین که بنم عارم ننکدندر یعنی ننکدن عار ایدرم بیت میخواره
وسرکشته ورندیم ونظرباز وآنکس که چو ما نیست درین شهر کدامست نظرباز بارکور
دو کنی سون کمسه دیرلر رند ماسوادن فارغ اولان کمسه دیرلر دیین ونظرباز خدایی
پرده حاضر کورندر دیین کمسه اندکش ونظربازک معناسنی بلمز ایمش رند هر مذهبه مرتکبه
دیدر سرکشته واله وحیران معناسنه در کدام قنغی دیمکدر محصول بیت باده نوش ایز
وسرکشته وسرکردان ایز ورند ونظرباز وآول کمسه که بزم کبی دکلدر بو شهرده قنغی کمسه در
یعنی دنیاده هر هواکه وار بر اکا مرتکب ایز و بو شهرده که بز انده ایز مذکور هواره
کیمدر مرتکب اولمامین مقصودی شهرینک فسقه سینه تعریضدر نه آنکه کندی بو هوایه
مرتکب اوله زیرا کندیدی اهل اللهدن بر وجود شریف ایمش حاشا که انلردن مخالف
شریف بر ایش صادر اوله بیت با محتسبم عیب مکویید که او نیز پیوسته چو ما در طلب
شرب مدامست محتسبم ده میم معناده عیبه مقید در عیبم تقدیرنده در نیز دخی

زدشمعی

عطفدر نوزده و هنوز ده و ف عطفدر شرب مدام ایهام طریقیله واقع اولمش یعنی
ایکی معناسی واردر بری شرب دائم و بری شرب باده محصول بیت بنم عیبم محتسبه سویلمک
زیرا اول دخی بزم کبی شرب مدام طلبنده در یعنی محتسبله بر حاللی بز دیمکدر حاصل
کلام قزلباشدن اول شرع شریفه متعلق اولان احوالی محتسبلر اجرا ایدردی مثلا شراب
خمری و تارک صلاتی و زنا صاحبلرینی و شاهد زورینی هب محتسب ضبط ایدردی اول
جهتدندر که شعرا باده نوشلر محتسبی اشعارنده جمع ایدرلر بوده معلوم اولاکه محتسبی
ازهد و اعبد و اورع علمادن ایدرلر ایدی ایش خواجه بیورر که بزم عیبمزی محتسبه غمز ایلمک لازم
دکل زیرا اولده بو عیبله متصفدر بونده شرب مدام بر بنه عیش پنهان کتورب معناسنی
اکا نسبت سویلین قافیه ده خطای فاحش ایلمش بیت حافظا مشن بی می و معشوق زمانی
کایام کل و یاسمن و عید صیامست محصول بیت ای حافظ بر زمان می و معشوقسز اولوره
زیرا کل و یاسمن ایامیدر و رمضان بیرام ایدر حاصلی بهار و جهله یمک و ایچمک زمانیدر دیمکدر
یاسمنله یاسمین بر معنایه اولدوغیچون یاسمینله بیان ایلدک که مشهوردر بونده عید برینه
ماه کتورن بیتک مضمونندن خبردار دکل ایلمش وله ایضا باغ مرا چه حاجت سرو و صنو
برست شمشاد سایه پرور من از که کمترست باغدن مراد کوکل باغیدر تقدیر کلام باغ
دل هرادر صنوبر قسنق اغاجیدر که چامک بر نوعیدر شمشاد شینک فتحی وکسریله لغتدر
شمشیر اغاجی دیمکدر سایه پرور کولکه ده بسلنمش دیمکدر از که ذوی العقولده و چه
غیر ذوی العقولده مستعملدر لیکن بونده جانانه نسبت که دیمشدر روا اچه بر بیر محصول
بیت بنم کوکلم باغینک سرو و صنوبره نه احتیاجی واردر یعنی احتیاجی یوق بزم سایه ده
یعنی خانه دن بسلنمش شمشادیمز یعنی جانانمز کیمدن اکسکدر یعنی کیمدن قالور حاصلی
بزم جانانمز سرودن و صنوبردن اعلادر لیس اول وار ایکن سروه و صنوبره کیم بقار خواجه آنک
جانان خصوصنده از که کمترست دیدیکنده خیلی کملک واردر اقا بوبله دیه شمشاد سایه
پرورم از هردو بهترست افضل ایدی اکرچه ایکی طریقیله ده قافیه ایطای جلی یعنی ...
قبیلندندر که اکبر و اعظم عیوب قافیه دندر باغ و سرو و صنوبر و شمشاد و سایه جمعنده
صنعت مراعات نظیر واردر بیت ای نازنین پسر تو چه مذهب کرفته که خون ماحلالتر
از شیر مادرست نازنین یا نسبت و ایکی نون تاکید افاده ایدر زیاده نازلی دیمکدر کت
که حرف تعلیل تا ضمیر خطاب ترکیبیله تای رسمی ساقط اولمشدر کاف ده فتحه وکسره جائزدر
شیر سوددر مادر انا محصول بیت ای نازلی پسر سن نه مذهب طوتمش سین که سکا بزم
قانمز انانک سودندن حلالرقدر یعنی عشاقک قانی سکا انانک سودندن نه جهتدن حلالرقدر
بیت چون نقش غم ز دور ببینی شراب خواه تشخیص کرده ایم و مداوا مقررست نقش غم
مجازدر زیرا غمک صورت و شکلی اولماز اضافت بیانیه مداوا مفاعلة بابندن
مصدردر بونده علاج و دوا مرادر اصلنده مداوات ایدی لیکن عجم نادرا استعمال
ایدر مداوا کبی محصول بیت چونکه ایراقدن غم صورتنی کوره سین شراب ایسته علاج ایچون
بز تشخیص ایلمشیز بو مرضی شرابدن علاج مقرردر یعنی شراب صابون غمدر هر بری کمه

که بر بره غم طاری اولسه انک شرابدر بیت از آستان پیر مغان سر چرا کشم دولت درین
سرا و کشایش درین درست کشایشدن فتح باب مراددر محصول بیت آستان پیر مغانه
نیچون باشم چکم یعنی نیچون اعراض ایدرم دولت بواوده و فتح باب بو قپوده در
یعنی پیر مغانک اشیکینی ترک ایده و برزه یه وارایم زیرا هر نه که مرادم اولنور سه
بونده حاصلدر که فیاضدر و هر کسه فیضی استعدادینه کوره بلکه برابر واصلیدر
بونده سرای سرست لفظیله تعبیر ایدوب معناسنی باشی ویران کیمه دیین باشدن
سرای فرق ایلمدی بیت در راه ما شکسته دلی میخرند و بس بازار خود فروشی ازان
سوی دیکرست شکسته دلی ده یا مصدریه در و بس لبس لفظی واو ایله مستعمل
اولنجه انجق معناسنه در و اوسز اولنجه یتر معناسنه در میخرند صاتون آلورلر خود
فروشی وصف ترکیبیدر فروشیدندن صاتمق معناسنه خود فروش کندین صاتیجی
دیمکدر ازان سوی دیکرست سوی جانب و دیکر غیری اول غیری جانبدندر دیمکدر
از بونده من ابتدائیه معناسنه در من اجلیه ظن ایدوب معناسنی اول سببدن دیین
کیمسه ظن فاسد ایلدی بعض نسخه ده ازان راه دیکرست اول غیری یولدندر دیمکدر
مؤدی بردر محصول بیت بزم طریقمزده کوکل صنغنلغینی الورلر انجق خود فروشلق
بازاری اول بر غیری جانبدندر یا خود غیری طریقدندر یعنی طریق عشق و محبتده
افتاده لق و پستلق و یوقلق و فنا معتبردر خود بینلق و خود پسندلق و خود فروشلق
شلق مدعیلر و مرائیلر طریقیدر که طریق عشقک تمام نقیضیدر بیت دی وعده
داد وصلم و در سر شراب داشت امروز تا چه کوید و بازش چه در سرست دی
دون دیمکدر محصول بیت شراب باشنده ایکن دون بکا وعده وصل ویردی بو
کون عجبا نه دیه و باشنده نه حالت و فکر و فراست واردر یعنی دون باده کیفیتیله
بکا وعده وصل ایلدی اما انک وعده و اقرارینه اعتماد و اعتبار یوقدر زیرا بر یاغلی
و بیک دلی وارینه که شاعر دیمشدر بیت اینا بمه زلفنک عهدینه صادق که انک بر جیمی
و بیک دلی وار لیس زلف چوق پاشیلغی اندن تعلم ایلمشدر حاصلی دون مستانه
ایکن بکا عهد وصل ایلدی اما بو کون عجبانه کیفیتده و نه حالتده ایکی یعنی خلفه
وعده می ایلیه یوقسه اقرارینه مصر اولوب دوراجی بیت یک قصه بیش نیست غم عشق و
وین عجب کز هر کسی که میشنوم نا مکررست باری عربیله زیاده معناسنه در غم عشقدن
مراد احوال عشقدر محصول بیت عشق جانانک غمی بر قصه دن زیاده دکلدر و بو عجیبدر که
هر کمسه دن که ایشیدیرم غیر مکرر ایشیدیرم یعنی جانان بر ذات شریفدر اما عشاق
بیحد و بی پایاندر لیس هر عاشق غم جانانه بر دورلو بیان ایدر زیرا جانان هر بریله
بر نوع معامله ایدر که غیریله اول نوع ایلمز یعنی عشاقه بیحد اولدوغی کبی تجلیات
جانانده بیحددر لیس هر عاشقه مشربی و استعدادی حسبنجه تجلی ایلیه و بوندن لازم
کلور که قصص غم جانان نا مکرر اوله بیت باز آکه در فراق تو چشم امیدوار چون کوش
روزه دار بر الله اکبرست امیدوار وار الفله و الفسز نسبت معناسنی افاده

رد نسخه

ایدر امیدلی دیمکدر روزه دار وصف ترکیبیدر زاد رخ طونیجی معناسنه الله اکبر بونده
بر بیوک دپه نک اسمیدر شیرازده همدان جانبنده و شهر خواجه نک جانانی فکر اولن
جانبه سفر ایلمشمش پس خواجه تجنیس طریقیله الکاندا ایدر الله اکبر بونده ایکی معنایه
کلور بری موذن دیدیکی الله اکبر در اول دپه نک اسمیدر محصول بیت ای جانانن
کل که سنک فراقکده بنم امیدلی کوزم صایمک قولاغی کبی الله اکبرده در یعنی که
که روزه دار موذنک الله اکبر بانکینه قولاق طوتار که افطار ایلیه بنم ده چشمم الله
اکبر دپه سنه در که سن اول جانبدن طلوع و خروج ایلیه سن بیت شیراز و آب رکنی و
آن باد خوش نسیم عیبش مکن که آب رخ هفت کشورست بونده اولان واو لر
معیت معناسنی افاده ایدر عیبش ده کی ضمیر غایب شیرازه راجعدر کشور اقلیم
و مملکت معناسنه در لفظ شیراز مبتدادر و مصراع ثانی خبردر محصول بیت
شیراز آب رکنی ایله و اول کوزل قوقولو یل ایله ایمدی شیرازه عیب ایلمه که یدی
اقلیمک یوزی صویدر مکن لفظی خطاب عام افاده ایدر یعنی شیرازه بو ایکی حالله
آنده در عیب ایلمه که جمیع ممالکک آب روییدر لیس الا عیب اقالیم عالمک جمیعنی
تعییبدر بیت فرقست از آب خضر که ظلمات جای اوست تا آب ما که منبعش الله اکبرست
بعض نسخه ده تا آب بر ینه با آب واقعدر بای معیتله منبع صویک بردن قینادوغی
جهت و یعنی موضعه دیرلر آب مادن مراد آب رکنابادر که سابقا بیان اولنمشیدی
که رکن آباد ایکیجون دیرلر که سید رکن الدین که متوسط صاحبیدر آنک منبعنده یعنی
باشنده بنا یاپوب صفه لر یغلمشدر و بونلرده بوقانوندر که بر کمسه بر یری معمور ایدوب
شنلنه انکا نسبت ایدوب فلان آباد دیرلر جعفر آباد کبی مثلا آبله مانک جمعنده کی
لطف تعبیر واردر اول دپه یه الله اکبر دیبو آد قودقلری انکیچوندر که شهر بو دپه نک
دیبنده در هر کس که همدان جانبندن کلورسه شهری کورمز اول دپه یه چقدنجه
پس دپه یه چقوب شهری کورنجه بلا اختیار الله اکبر دیمش آندن صکره غلبه استعمال
ایله دپه یه علم اولدی محصول بیت فرق واردر خضرک آب حیاتندن یری ظلمات در بزم رکن
آباد صویمزدن که منبعی الله اکبر دپه سیدر یعنی آنک موضع ظلمات و بونک یری الله
اکبردر پس فرق لازمدر اما با نسخه سی اوزره معنا بویله اولور که بزم صویمز ایله آب
حیات اورتاسنده فرق واردر دیمک اولور بیت ما آبروی فقر و قناعت نمی بریم
با پادشه بکوی که روزی مقدرست آب روی عرضه و یوز صویینه دیرلر نمی بریم نفی
مستقبل متکلم مع غیردر فقرده فانک فتحی وضمی جایزدر یوقلق معناسنه در قناعت
مصدردر قنع یقنع دن یعنی علم بابندن من قنع شبع بوندندر قسمت ازلیه یه راضی
اولمق روزی بای اصلیه ایله رزق معناسنه در بکوی بونده خطاب عام معناسنی
افاده ایدر مقدر معین دیمکدر یعنی الله تعالی ازلده تعیین ایلدوکیدر محصول بیت بز فقر
و قناعت یوزی صویین کیدرمز پادشاهه سویله که رزق مقدردر یعنی بز فقر و
قناعت یا بینی ترک ایدوب انکا بر قبول رینه دوشمز زیرا بیلورز که الله تعالی حضرتلری ازلد

رزاق مطلقدر هر کسک رزقینی ازلده تقدیر و تعیین ایلمشدر نه اهمال ایلیه نه قصور ایدر
ده سعیله زاید اولور پس پادشاهلره و پاشالره و بکلره و غیریلره وار و ب الکی قاپوب
اداب سلام و بروب تملق و تبصبص ایدوب دنیا حطامنی رجا ایلمک محض خطا و
فنا او در بیت حافظا چه طرفه شاخ نباتیست کلک تو کش میوه دلپذیر تر از شهد و شکر
طرفه عجب معناسنه شاخ دال و بداق معناسنه در نبات شکرک مکرر ینه دیرلر شاخ
نبات معنا فه واشدر کلک کاف عربینک کسری و لامک سکونیله اصلنده قمش و قه
دیرلر اما بونده قلم معناسنه در عجم بویله اوقور اما ارومیلر کاف عجمینک کسریله اوقورلر
کش که صفتیله موصوفی ربط ایلمش شین ضمیری کلکه راجعدر دلپذیر وصف ترکیبیدر
کوکل قبول ایدیجی معناسنه شهد موملی باله دیرلر محصول بیت ای حافظ نه عجب نبات دالیدر
سنک قلمک که میوه سی شهد و شکردن کوکل قبول ایدیجی رکدر یعنی سنک قلمکده لذت
وصفا واردر که شهد و شکرده یوقدر شاخ نبات بونده ایکی معنایه اولمق جائزدر بر قلم
قمیشی و بر بیره نباتدن رشاه تخییل ایدوب قلمه استعاره ایلیه وله ایضا روضه خلد برین خلوت
درویشانست مایه محتشمی خدمت درویشانست روضه مبتدا خلوت خبر اوله یا امر بالعکس
اوله خلد جنتدر برین برفا رسیده علی معناسنه در یا نسبت و نون تاکید ایچوندر
یوجه رک جنت دیمکدر فردوس اعلا معناسنه مایه بونده سرمایه معناسنه محتشم لفظی
سروری اسم مفعول صیغه سی اوزره هیبتلنمک و اولولق دیمکدر دیمش اما صحاح
جوهریده اسم فاعل وزنی اوزره کتورمش و معناسنی حیالنیه تفسیر ایلمش بونده ده مصراع
اول کبی مبتدا و خبر ایکی طریقیله در خدمت مصدردر مفعولنه مضاف اولمشدر محصول
بیت فردوس اعلا باغچه سی درویشلرک خلوتیدر و یا درویشلرک خلوتی فردوس اعلا
باغچه سیدر عظمت و هیبت سرمایه سی درویشلره خدمتدر و بالعکس یعنی درویشلرک خلوتی
جهان خلد برین در ذوق و صفا خصوصنده که اکا مالک و قادر اولان مهمان جنته قادر
و آنلره خدمت ایلمک سرمایه عزت و سعادتدر درویشاندن بونده مراد اهل التجرید در
بیت کنج عزلت که طلسمات عجایب دارد فتح آن در نظر رحمت درویشانست کنج عزلت
عزلت خلقدن کسلوب بر بوجاق اختیار ایلمکه دیرلر اضافت بیانیه در طلسمات طلسمک جمعیدر
ذوی العقولک غیری ولدوغیچون الف تا ایله جمع اولدی نظر رحمت اضافت مصدر
الی الفاعل قبیلندندر محصول بیت عزلت کنجی یعنی خزینه سی که عجایب طلسملری واردر انک
فتحی درویشلرک رحمتی نظرینده در یعنی واصلین که به کمیه رحمتله نظر ایلیه لر عزلت اختیار
ایلمک الکا ضروری اولور زیرا عزلت اختیار ایلمنیجه مرادلرینه واصل اولمزلر بیت انچه بی خویش
شهد تاج تکبر خورشید کبریا پیست که در حشمت درویشانست اکثر نسخه ده انچه زرینه آنکه
واقع اولمش اما بز بو نسخه یی اختیار ایلدک که مقامه بو مناسبدر تکبر بیوکلنمکدر کبریا عظمت
یعنی اولولق حشمت صحاحده حانک کسریله اسمدر استحیا معناسنه اما اصمعی حشمت
کسر حایله غضبدر دیدی اما حانک فتحیله هیچ بریسی تعرض ایلمدی و سروری حشمتی هیبتله
بیان ایلدی اما معلوم دکل که نردن اخذ ایلدی و حانک حرکتنه هیچ تعرض ایلمدی اما خلق

استعمالنده حشمت فتح ایله عظمتده محصول بیت اول نسنه که انک اوکنده خورشید تاج
تکبری قور یعنی ترک ایدر عظمتدر که درویشلرک حشمتنده در یعنی کنش بو قدر
تکبردن فعلده درویشلرک حیاسی کبریاسنی اوکنده تکبر انک ثمری حاصلی ایدلرک رعایت
اداب وارکاندن ناسر منده در قصر فردوس که رضوانش بدربانی رفت منظری از چمن
نزهت درویشانست قصر کوشک فردوس جنت رضوانش رضوان بونده جنت
قپوجیسی درنون ضرورت ونجون ساکن اوقنور بدربانی باء حرف صله دربان قپوجی یاء حرف
مصدر منظر اسم مکان یا وحدت ایچون نزهت سرور و باکلک بیت جنت کوشکی
که رضوان انک قپوجیلغینه واردی ایمدی اول کوشک بر نظرکاهدر درویشلرک نزهتی چمنندن
چمن نزهت اضافتی بیانیه در یعنی جنت درویشلرک سرور وحبور وذوق وصفا منندن
بر نمونه در بیت انچه زر میشود از پرتو آن قلب سیاه کیمیاییست که در صحبت درویشا
نست مصراع اولده تحتمل الفتد (?) صنعتی وار قلب سیاه بونده ایکی معنایه در بریسی
اولدرکه التونده و اقچه ده استعمال ایدرلر بر نسنیده قره کوکل معناسنه که اکا دل تیره
دیرلر که جلای نظر مرشده متحلی اولمیه صحبت بونده ملازمت ومصاحبتدن عبارتدر
محصول بیت اول نسنه که قره قلب بقر کبی وقوره شون کبی انک اثر وشیاسندن صافی خالص
التون اولور بر کیمیادر که درویشلرک ملازمت ومصاحبتنده در یعنی اهل الله مصاحبت
اولان نقدر ناقص وابتر ایسه ده فاضل وکامل اولور بیت از کران تا بکران لشکر ظلمست
ولی از ازل تا ابد فرصت درویشانست کران وکرانه فتح کافله کنار معناسنه در ترکیجه کنارک
دیرلر محصول بیت دنیانک برا وجنه دن برا وجنه دک ظلم عسکریدر یعنی تمام دنیا ظلم وستمدر
ازلدن ابده دک اما فرصت ونصرت درویشلرکدر یعنی هر مره که توجه ایدرلرسه اورایه فتح
ایدرلر بیت دولتی را که نباشد غم از آسیب زوال بی تکلف بشنو دولت درویشانست
آسیب یانی باغی کلمکدر آسیب زوال اضافتی بیانیه در محصول بیت بر دولتک که زوال
زحمتی اولمیه یعنی زوالدن مصون ومحفوظ اولا زحمتسز اشیت که اول دولت درویشلرک
دولتیدر بیت خسروان قبله حاجات و دعا اند ولی سببش بندگی حضرت درویشانست
خسروان خسروک جمعیدر خسرو معرب کسرادر که جمعی اکاسره کلور حاصلی عجم پادشا
هلرینه کسری دیرلر اکرچه کسری هرمز بن نوشیروانک علمیدر اما تغلیب طریقیله بتون
عجم پادشاهلرینه اطلاق ایدرلر نته که روم پادشاهلرینه قیصر وچین پادشاهلرینه فغفور وهند
پادشاهلرینه رای دیرلر محصول بیت پادشاهلر حاجات ودعا قبله سیدر یعنی هر کس انلره
عرض حاجات ایدوب دعا ایدر وبونک سببی درویشلرک حضورینه بنده اولمقدر بیت
ای توانگر مفروش این همه نخوت که ترا سر و زر در کنف همت درویشانست ای حرف ندا
عام توانگر قدرت وقوت صاحبی معناسنه در اما بونده غنی ومالدار مقصوددر کر ادات
فاعلدر ترکیبده جمع معناسنه کاردن مخففدر ستمکار وستمکر وجفاکار وجفاکر کبی نخوت تکبر
وعظمت معناسنه در کنف صغناجغه دیرلر محصول بیت ای غنی ومالدار کمه بو قدر تکبر وتعظیم صاتمه
زیرا سنک باشنک ومالنک وملکنک درویشلرک همتی صغناجغنده در یعنی انلرک همتی برکتنده

برکتنده در جمیع مال ومملکتک شویله اثر همتلرینی سندن صرف ایلسلر باب حمد ونفع
اولور بیت کنج قارون که فرو میرود از قهر هنوز خوانده باشی که هم از غیرت درویشانست
کنج یعنی اموال فرو میرود اصلنده باتمق وطالمق معناسنه در اما بونده باشغه کیدر معناسنه در
از قهر یعنی از قهر خدا هنوز دخی دیمکدر باشی فعل مضارع مخاطبدر شنیده ندن خوانده باشی
اوقومش سن اولا و یا اوقومش اولاسن محصول بیت قارون حالیکه اللهک قهرندن الآن باتوب
کیتمکده تفسیرلرده یا تاریخلرده اوقومش سن اولا درویشلرک غیرتندندر بونده درویشلردن
مراد فقرادر که قارون لعنه الله لاتفرح ان الله لایحب الفرحین دیدکلری درویشلردن مراد حضرت
موسا ودیلر یقیندن مقصود ... بیت روی مقصود که شاهان بدعا میطلبند مظهرش
آیینه طلعت درویشانست روی مقصود اضافتی بیانیه در آیینه طلعت دخی بیانیه در مظهر ظرف
اسم مکاندر ظاهر وپیدا اولاجق یر شین ضمیر روی مقصوده راجعدر طلعتدن بونده یوز
مراددر محصول بیت مقصود یوزی که پادشاهلر انی دعا ایله طلب ایدرلر انک مظهری یعنی
ظاهر وپیدا اولاجق یری فقرانک یوزی آیینه سیدر یعنی اللهک مبارک یوزنی کورمک
همان مقصود یوزنی کورمکدر بیت من غلام نظر آصف عهدم کورا صورت خواجگی و سیرت
درویشانست آصف عهدن بونده مراد زمانینک وزیر اعظمیدر که قوام الدین حسن
درکورا اصلنده که او رایدی ترکیبله های رسمیله همزه حذف اولنمشدر معناسی که انک
دیمکدر را تخصیص افاده ایدر خواجگی آخرنده های رسمی اولان لفظلر ادات جمع ویاء
مصدر داخل اولملی اولسه هایی کاف عجمیه تبدیل ایدرلر خواجکان وخواجکی وبندکان
وبندکی دیرلر سیرت خلق وخوی معناسنه در محصول بیت بن زمانه وزیر اعظمنک نظرینک
قولیم که انک صورتی خواجگانه وسیرتی درویشانه در یعنی ظاهری اکابرانه وباطنی فقیرانه در
بعض نسخه ده مصراع اول بویله واقع اولمش بنده آصف عهدم که درین سلطنتش بو سلطنتده
وبو عظمتده دیمکدر بیت حافظ ار آب حیات ابدی میطلبی منبعش خاک در خلوت در
ویشانست ار اکردن مخففدر محصول بیت ای حافظ اکر مؤبد حیاتی اولمق ابی استرسک
یعنی ابدی دیری اولوب اولممک استرسک منبعی یعنی اول آبک ظهور ایدوب چقدیغی یر
درویشلرک خلوتینک قپوسینک طپراغیدر یعنی ابدی حیات استرسک درویشلرک قپوسی
تراتبه ملازمت ایله دیمکدر بیت حافظ اینجا بادب باش که سلطانی وملک همه از بندگی
حضرت درویشانست محصول بیت ای حافظ بونده یعنی درویشلر استانه سنده ادبله
اول که مملکت پادشاهلغی جمیعا درویشلرک حضورینه بنده اولمقده در یعنی دنیا سلطنتی
فقرایه محبت ومودت ایتمکده در حاصلی پادشاهلر اهل اللهک دعاسینه محتاجلردر بیت
در دیر مغان آمد یارم قدحی در دست مست از می ومیخواران از نرکس مستش مست
در با حرف صله معناسنه در یار لغتده بولداشه دیرلر جانانه یار دیدکلری مجازادر قدحی یاء
وحدت قدحی مبتدادر در دست خبریدر وبو جمله آمدک فاعلندن حالدر مست از میده
انلرن حالدر ترادف طریقیله ومیخواران واو حرف عطف وبو جمله حالیه معطوفدر
ما قبلنده که جمله حالیه یه نرکسدن مراد چشمدر تشبیه کنایه طریقیله محصول بیت یارم معا

كليسا سينه كلدي بر قدح باده النده مستانه كلدي د باده پرستار انك چشم مستندن مست
كلديلر يعني جانان بر قدح باده الينه آلوب مستانه كلدي و باده نوشلر وصباحبارى انك مستانه
چشمندن مست كلديلر بيت در نعل سمند او شكل مه نو بيدا وز قد بلند او بالاى صنوبر
پست نعل مشتركدر آت نعلنه و باشمغه ديرلر سمند تحفه جانى ... ديمكدر آنك بوزى
جنك و قولاسى سمند قولا آته سمند ديمشدر آقا صباح فرسنده طورى آته ديمشدر شكل
مه نو جانانك آتي نعلين ماه نوه تشبيه مشهوردر پست بونده آلچقدر آقا بونده آلچق مراد
وكلدر بلكه ذليل و حقير معناسنه محصول بيت جانانك سمندى نعلنده هلال شكلي ظاهر و باهر
و آنك بلند قدندن صنوبر قامتي آلچق و ديمكدر بو بيتده حكايت حال ماضي معناسنده در مكر
ظاهره مخالفدر بيت او بچه كويم هست از خود خبرم چون نيست وز بهر چه كويم نيست با او نظر
چون هست آخر ادات تأكيد و تقرير در بچه كويم با حرف سبب نه سببله و نه وجهله ديمكدر
وز بهر چه واو حرف عطف ما بعدينى بچه لفظنه عطف ايدر مصراع ثانيده واو عاطفه سز ايراد قلنه
ناقلدندر محصول بيت نه سببله و نه وجهله كندمدن خبرم وار ديه بيلورم چونكه كندمدن
خبرم يوق يعني من عرف نفسه دعواسني نه وجهله ايدرم چونكه كندمدن خبرم يوق و دخى نه
ايچون اكا نظرم يوق ديرم چونكه اكا نظرم وار در يعني جانانه نظرم يوق نيجه ديه بيلورم
چونكه كوزم و كوكلم اكا ناظردر بيت شمع دل دمسازان بنشست چو او برخاست
و افغان ز نظربازان برخاست چو او بنشست دمساز موافق مصاحب معناسنه همدم
آواز دين بكلدي بنشست بونده صونيدي ديمكدر زيرا بو لفظ آتشده استعمال اولنسه صونمك
معناسنه در و افغان همزه ايله و خذ فيله لغتدر نظرباز كوز دكني سونه ديرلر برخاست
قالقدى يعني بيدا و ظاهر اولدي كتدي معناسنه دكلدر بعضيلر ظن ايلديكلري كبي محصول بيت
مصاحبلرك كوكلي شمعي صونيدي اول جانان مجلسدن قالقوب كتمك استدكده يعني مجلسده
قلوب قرار ايلميجه بر بسي روي جانانه كوكلنده بر شمع اوبار شيدي جانان قالقوب
كيدنجه بو شمعك صونماسي لازم كلور زيرا وجودي روي بيننك عكسندن ايدي روي كه
غائب اولدي عكس اكا تبعيتله غائب اولور و دخى جانان اوتوروب قرار ايدنجه نظربازلر مشتوق
اولوب دوست دوست ديو فرياد و فغانه باشلديلر حاصلي قلوب اوتورنجه شوق و وصال
دروننده بيدا اولوب هو هو ديمكه باشلديلر بو بيتده مصراع ثانيده واو عاطفه سز ايراد ايليز
تصور ايلمش و بو بيتك ايكي مصراعنده صنعت تضاد وار بيت گر غاليه خوشبو شد در گيسوى
او پيچيد ور وسمه كمانكش گشت در ابروى او پيوست غاليه نك تحقيقى مرارا دتنك ... لنده
بلمشدر بپيچيد فعل ماضي در پيچيدندن لازمله متعدى بيننده مشتركدر كاه اولور كه اكمك معنوى
اولور تركيبده صارمق كبي بونده بر مفعول المشدر زيرا معنا كيسوسينه صارلدي و وقتندى
وسمه واوك فتحي و سينك سكونيله وسمه دن مخففدر واوك فتحي و سينك كسره سيله عربجه عظلم
ديرلر عينك كسره سيله و ظانك سكونيله براوتدر كه انكله صاچ و صقل بويارلر رستقه ده ديرلر ابرو
قاشدر پيوست فعل ماضيدر اولاشدي و قاوشدى معناسنه محصول بيت اكر غاليه كوزل
قوقولي اولديسه انك كيسوسينه صارلوب طولندغندندر يعني كيسوسينه تعلق ايلدي و بو بيت

وبو بويه كسب ايلدي وسمه دخى كمانكش يعني كمان شكلنده واقع اولديسه جانانك ابرو
سنه متصل اولدقلرندندر يعني ابروسينه وسمه ايريه وصول ايدلماينجه كمان شكلني بولمز كمانكشلق
وسمه يه نسبت مجازدر زيرا وسمه يايي چكمز بلكه ابرو دخى چكلمكله كمان شكلني بولور بيت بازاى
كه بازآيد عمر شده حافظ هر چند كه نايد باز تيرى كه بدر فت از شست بازاى كه وكلي
بازآيد رجوع ايله ديمكدر شده رفته معناسنه در نايد بازكرو كلمز يعني رجوع ايلمز ديمكدر